

**UCHWAŁA NR 109/XXII/2025
RADY GMINY OPATÓW**

z dnia 18 grudnia 2025 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla gminy Opatów na 2026 rok

Na podstawie Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r.poz. 1153, 1436. ze zm.) oraz art. 4¹ ust. 1, 2, 2a i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz.U z 2023 r., poz. 2151) w związku z art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 ze zm.) Rada Gminy w Opatowie uchwała

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na 2026 rok stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Opatów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026r

Przewodniczący Rady Gminy
Opatów

TOMASZ KOTOWICZ

Załącznik nr 1 do uchwały nr 109/XXII/2025
Rady Gminy Opatów
z dnia 18 grudnia 2025 r.

DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY OPATÓW

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE.....	3
ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD UCZNIÓW	7
STRUKTURA BADANEJ PRÓBY	7
PROBLEM ALKOHOLOWY	9
PROBLEM NIKOTYNOWY	10
PROBLEM NARKOTYKOWY	11
PROBLEM PRZEMOCY	13
KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH	18
UCZESTNICTWO W GRACH HAZARDOWYCH	20
ZABURZENIA ODŻYWIANIA	20
ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW	22
STRUKTURA BADANEJ PRÓBY	22
PROBLEM ALKOHOLOWY	24
PROBLEM NIKOTYNOWY	26
PROBLEM NARKOTYKOWY	27
PROBLEM PRZEMOCY	28
KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH	32
UCZESTNICTWO W GRACH HAZARDOWYCH	34
INNE UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE	35
ZESTAWIENIE WYNIKÓW DIAGNOZY	37
WNIOSKI Z BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD UCZNIÓW	38
WNIOSKI Z BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW	40
REKOMENDACJE	43
BIBLIOGRAFIA	47
SPIS TABEL, WYKRESÓW I RYSUNKÓW	48
SPIS TABEL	48
SPIS WYKRESÓW	48
SPIS RYSUNKÓW	49

WPROWADZENIE

Uwarunkowania gospodarcze oraz zmiany struktury społeczno-ekonomicznej, które miały miejsce na przestrzeni ostatnich kilku lat mają niebagatelny wpływ na jakość życia i funkcjonowanie społeczności lokalnej. Wynikiem pewnych przeobrażeń jest nawarstwianie się problemów społecznych występujących na poziomie lokalnym.

Problemy społeczne „to ogólne wzory zachowania ludzkiego lub warunków społecznych, które są postrzegane jako zagrożenia dla społeczeństwa przez znaczącą liczbę ludzi, przez silne grupy bądź przez charyzmatyczne jednostki oraz które mogą być rozwiązane czy też którym można jakoś zaradzić”¹. Należy pamiętać, iż skutki problemów społecznych dotyczą nie tylko osób dotkniętych nimi bezpośrednio, ale równie często członków ich rodzin. Konsekwencjami problemów społecznych może być pogorszenie standardu życia, prawidłowego rozwoju jednostek, a także brak możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb.

Sposobem na zbadanie i określenie występujących problemów w danej zbiorowości jest diagnoza problemów społecznych. Jest ona pewnego rodzaju oceną aktualnego stanu rzeczy, która pozwala na identyfikację i opis zjawisk ograniczających lub stwarzających zagrożenie niezaspokojenia potrzeb danej społeczności.

METODOLOGIA BADAŃ

CELE BADANIA

Niniejsza Diagnoza ma na celu ukazanie skali problemów społecznych wśród dorosłych mieszkańców oraz uczniów z **gminy Opatów**.

METODY, TECHNIKI I NARZĘDZIA BADAWCZE

Metoda badawcza – „określony, powtarzalny i wyuczony sposób – schemat lub wzór – postępowania, świadomie skierowanego na realizację pewnego celu poprzez dobór środków odpowiednich do tego celu”².

¹ K. Frysztański, *Socjologia problemów społecznych*, Warszawa 2009, s. 20.

² S. Nowak, *Metodologia badań społecznych*, Warszawa 2007, s. 19.

Rodzaje metod badawczych:

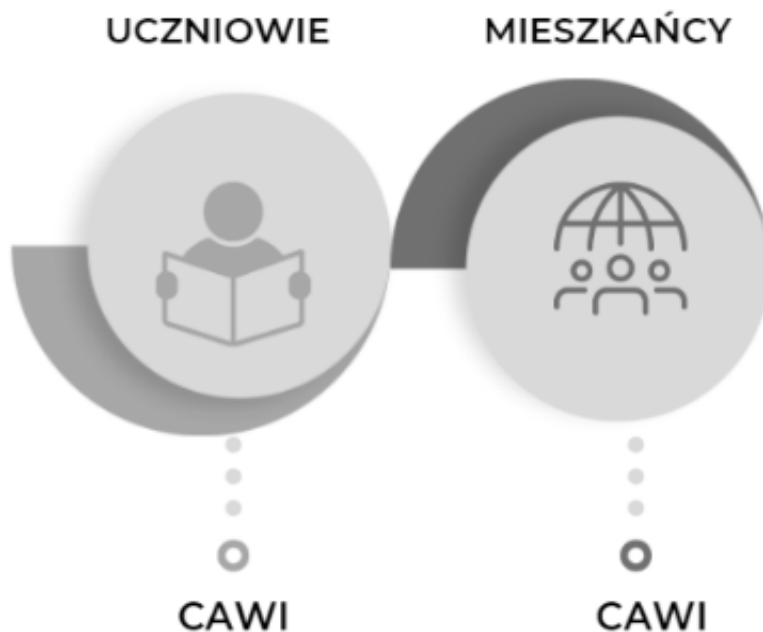
- jakościowe – uzyskiwane są tutaj przede wszystkim odpowiedzi na pytanie „dlaczego”?
- ilościowe – uzyskiwane są tutaj przede wszystkim odpowiedzi na pytania „ile”?
- triangulacja metod badawczych – metoda mieszana wykorzystująca dwie lub więcej metod jakościowych lub ilościowych.

Techniki badawcze:

- PAPI (ang. *Paper and Pencil Interview*) – wywiad osobisty prowadzony przez ankietera z wykorzystaniem papierowego kwestionariusza,
- CATI (ang. *Computer Assisted Telephone Interview*) – wywiad telefoniczny prowadzony przez ankietera,
- CAPI (ang. *Computer Assisted Personal Interview*) – wspomagany komputerowo wywiad osobisty prowadzony przez ankietera,
- CAWI (ang. *Computer Assisted Web Interview*) – technika, w której respondent samodzielnie wypełnia kwestionariusz ankiety dostępny online.

Poniższe badania wśród **dorosłych mieszkańców** oraz **uczniów** zostały wykonane zgodnie z metodą ilościową, za pomocą techniki CAWI.

Rysunek 1. Wykorzystane techniki badawcze

DOBÓR PRÓBY

Próba badawcza – jest to część populacji, którą chcemy zbadać.

Dobór próby badawczej, czyli zdefiniowanie jaką część danej zbiorowości będziemy badać, może być on losowy albo nielosowy. W przypadku poniższych badań zastosowano dobór losowy, ponieważ badana zbiorowość jest zbyt liczna, aby zbadać wszystkich jej członków. Badania zostały przeprowadzone w czerwcu i lipcu 2025 roku i wzięło w nich udział łącznie 178 osób. Poniższy rysunek przedstawia strukturę próby badawczej.

Rysunek 2. Struktura badanej grupy

116 Uczniów

62 Dorosłych
mieszkańców

PROBLEMATYKA BADANIA

NARKOMANIA

ALKOHOLIZM

NIKOTYNIZM

UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE

PRZEMOC

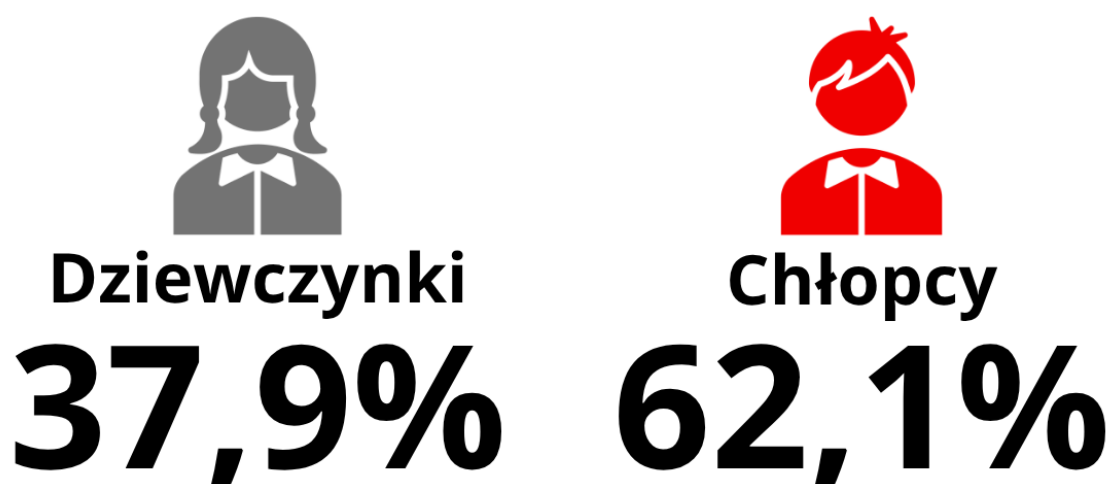
ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD UCZNIÓW

W niniejszym rozdziale przedstawione zostały problemy społeczne z perspektywy dzieci i młodzieży. Pytania zawarte w kwestionariuszu ankiety, miały na celu oszacowanie występujących wśród uczniów problemów związanych ze spożywaniem alkoholu, zażywaniem narkotyków, sięganiem po papierosy i e-papierosy, przemocą domową, rówieśniczą, cyberprzemocą oraz uzależnieniami behawioralnymi. Odpowiedzi na pytania wielokrotnego wyboru nie zawsze sumują się do 100%, gdyż pozwalają one na wybranie więcej niż jednej opcji. Natomiast w pytaniach zamkniętych ewentualne odchylenia o wysokości 0,1 punktu procentowego wynikają z przyjętych zaokrągleń.

STRUKTURA BADANEJ PRÓBY

Uczniowie ze szkół znajdujących się na terenie gminy Opatów wypełnili łącznie 116 kwestionariuszy ankiet. Poniżej przedstawiono strukturę badanej próby z podziałem na płeć. W badaniu diagnozującym problemy społeczne zebrano więcej odpowiedzi od chłopców – stanowili oni 62,1% próby badawczej. Dziewczynki natomiast wypełniły 37,9% kwestionariuszy.

Rysunek 3. Płeć: N³=116

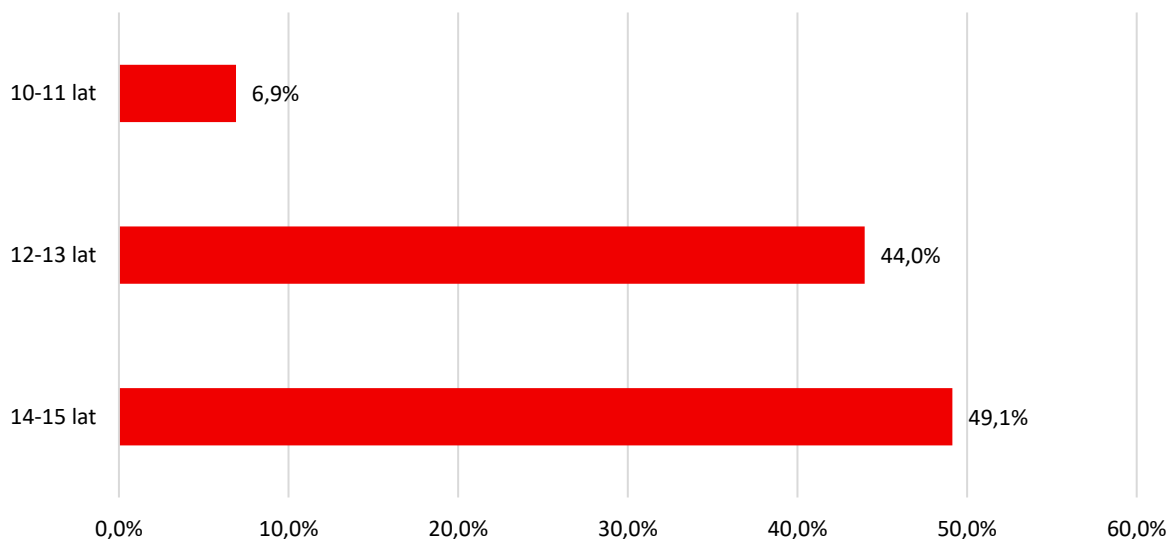

³ N oznacza wielkość próby badawczej, tzn. liczbę respondentów odpowiadających na pytanie.

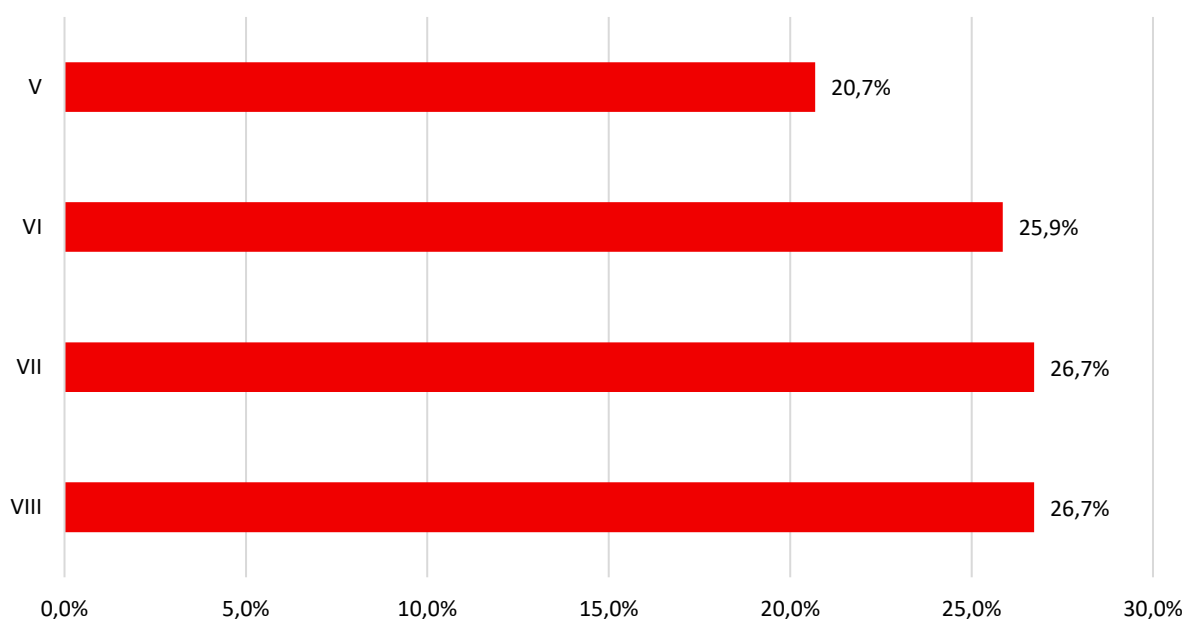
Prawie połowa uczniów biorących udział w badaniu miała 14-15 lat (49,1%). Młodzież w przedziale wiekowym 12-13 lat wypełniła 44,0% kwestionariuszy. Najmniej respondentów było w wieku 10-11 lat (6,9%).

Wykres 1. Wiek: N=116

Poniższy wykres prezentuje strukturę badanej próby w podziale na przynależność do danej klasy. Najwięcej odpowiedzi zebrano od uczniów klasy VII i VIII (po 26,7%). Niewiele mniej ankietowanych uczęszczało do klasy VI (25,9%), klasę V natomiast wskazało 20,7% respondentów.

Wykres 2. Klasa: N=116

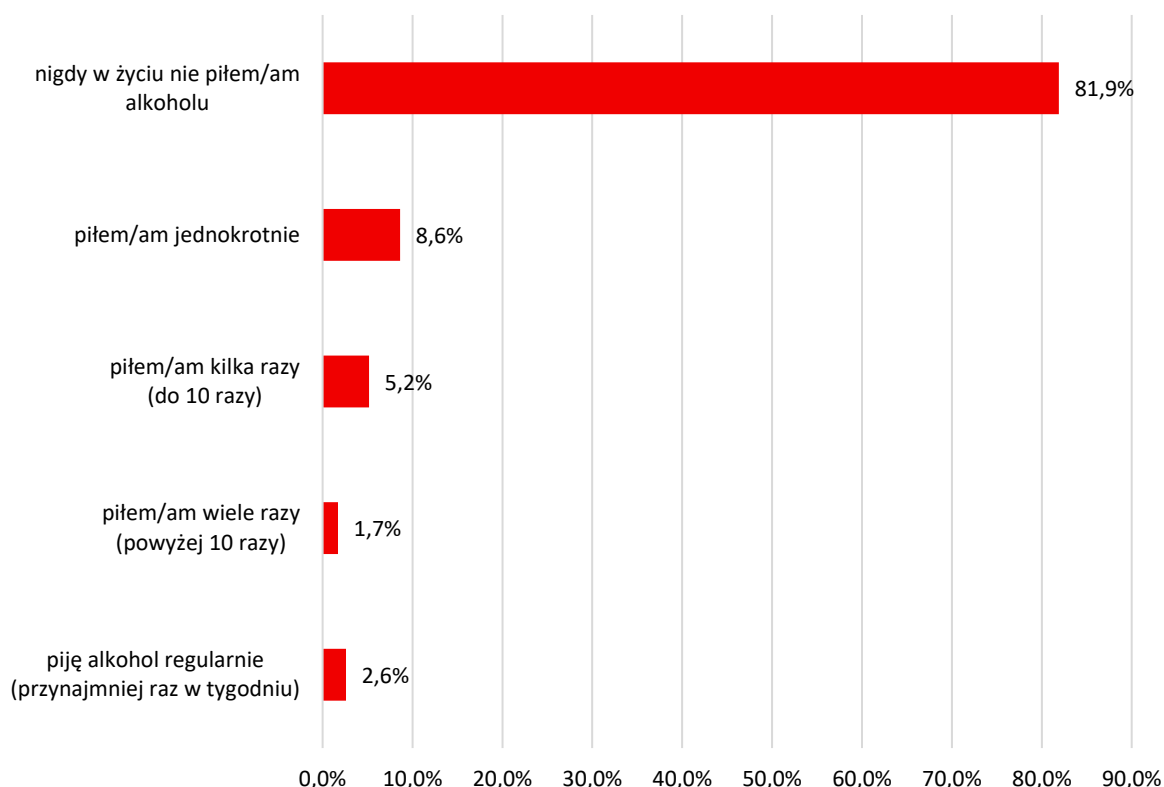

PROBLEM ALKOHOLOWY

Jeden z analizowanych w Diagnozie obszarów dotyczył spożywania alkoholu przez uczniów z terenu Gminy. Zebrany materiał badawczy wskazuje, że kontakt z alkoholem miało 18,1% badanych. Najwięcej ankietowanych wskazało na jednokrotne spożycie – tak odpowiedziało 8,6% uczniów. Kilukrotnie (do 10 razy) alkohol piło 5,2% respondentów, a wielokrotnie (powyżej 10 razy) 1,7%. Do spożywania regularnego (przynajmniej raz w tygodniu) przyznało się 2,6% ankietowanych.

Wykres 3. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol? N=116

Kolejne pytanie zadane uczniom uczęszczającym do szkół znajdujących się w Gminie miało na celu oszacowanie częstotliwości spożywania przez nich alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni poprzedzających niniejsze badanie ankietowe. Jak wynika z udzielonych przez młodych badanych odpowiedzi, w tym okresie 8 osób będących po inicjacji alkoholowej spożywało tego typu napoje. 5 z nich miało z nimi kontakt 1-2 razy (23,8%), 1 osoba wskazała na przedział 3-4 razy, a 2 ankietowanych przyznało, że piły alkohol więcej niż 7 razy (9,5%). Pozostałe 13 osób nie miało kontaktu z alkoholem w tym przedziale czasowym (61,9%).

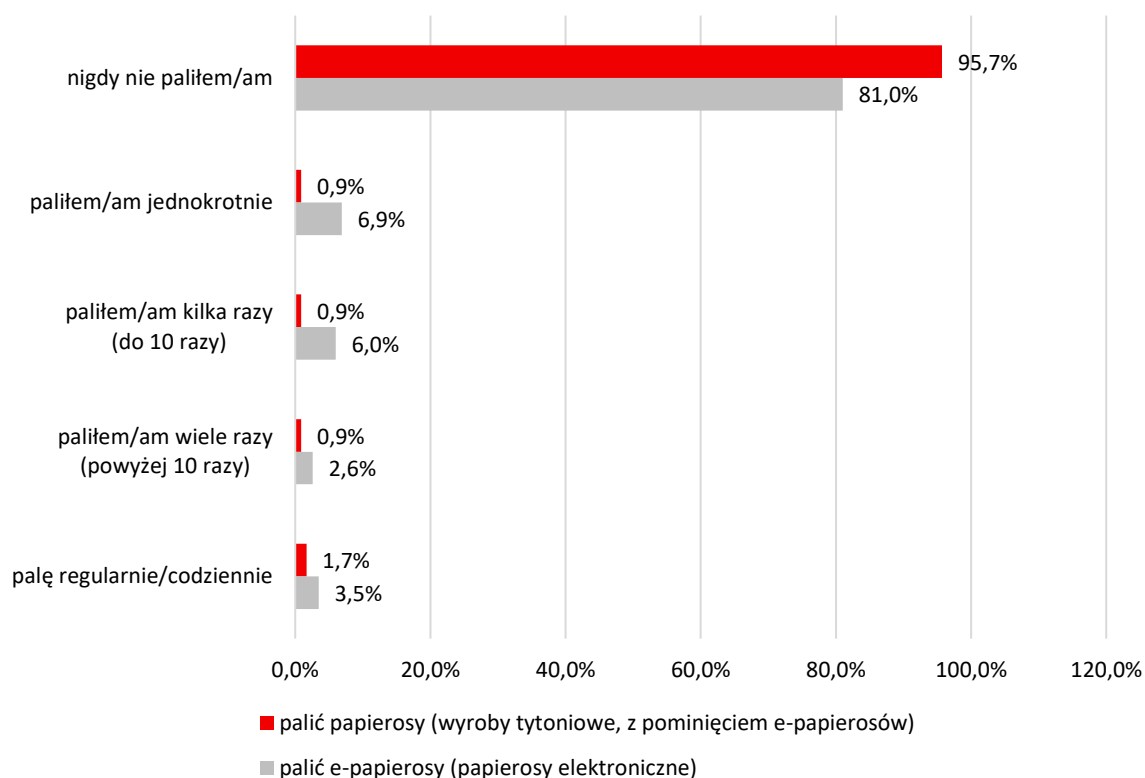
Tabela 1. Ile razy piłeś/aś alkohol w ciągu ostatnich 30 dni? N=21

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie piłem/am alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni	61,9%	13
1 – 2 razy	23,8%	5
3 – 4 razy	4,8%	1
5 – 7 razy	0,0%	0
więcej niż 7 razy	9,5%	2

PROBLEM NIKOTYNOWY

W badaniu przeprowadzonym wśród uczniów z Gminy podjęto się także określenia skali i częstotliwości sięgania przez młode osoby po wyroby nikotynowe. Z deklaracji młodzieży wynika, że kontakt z tradycyjnymi papierosami miało 4,4% osób. Po 0,9% ankietowanych wskazało na palenie jednokrotne, kilkukrotne (do 10 razy) oraz wielokrotnie (powyżej 10 razy). 1,7% pozostałych badanych pali je regularnie. Uczniowie częściej mieli kontakt z e-papierosami – przyznało się do tego 19,0% respondentów. Najczęściej sięgano po nie jednokrotnie (6,9%) lub kilkukrotnie, czyli do 10 razy (6,0%). Wielokrotnie papierosy elektroniczne paliło 2,6% respondentów, a regularnie decyduje się na nie 3,5% badanych.

Wykres 4. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się: N=116

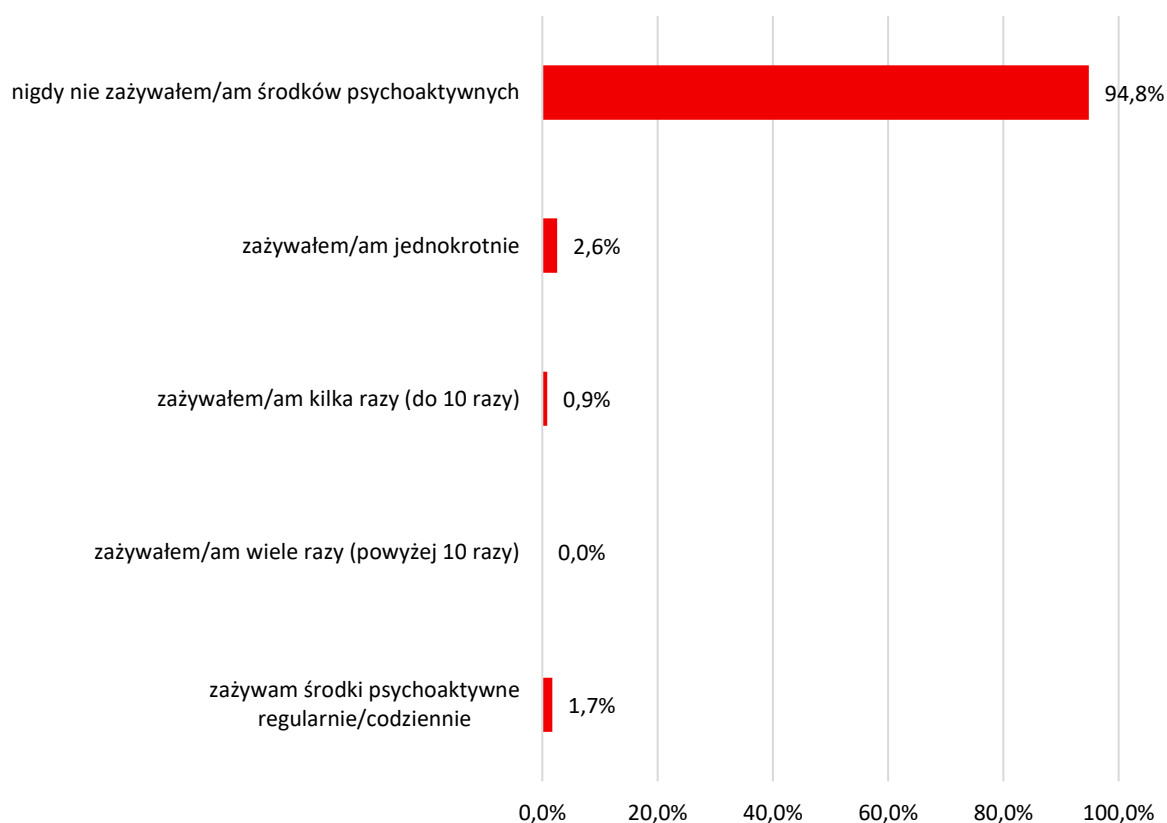

PROBLEM NARKOTYKOWY

Kolejny z analizowanych w Diagnozie obszarów dotyczył powszechności zażywania narkotyków, dopalaczy oraz innych środków psychoaktywnych przez uczniów zamieszkujących Gminę. W celu określenia skali występowania tego problemu, młodych mieszkańców zapytano o to, ile razy w życiu zdarzyło im się zażywać tego typu substancje. Jak wynika z udzielonych przez uczniów odpowiedzi, po środki psychoaktywne sięgnęło 5,2% badanych. Najczęściej sięgano po nie jednokrotnie (2,6%). 0,9% respondentów zażywało je kilkakrotnie, do 10 razy, natomiast 1,7% ankietowanych decyduje się na nie regularnie.

Wykres 5. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=116

Badanych, którzy sięgnęli kiedykolwiek wcześniej po substancje psychoaktywne zapytano o to, jak często zażywali narkotyki, dopalacze lub leki w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni. Z zebranych odpowiedzi wynika, że w analizowanym okresie po tego typu substancje sięgnęły 2 osoby i obie przyznały, że robiły to więcej niż 7 razy (40,0%). 3 osoby nie zażywały ich w tym czasie, a jedna osoba nie udzieliła odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 2. Jak często zażywałeś/aś narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni? N=5

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie zażywałem/am	60%	3
1 – 2 razy	0%	0
3 – 4 razy	0%	0
5 – 7 razy	0%	0
więcej niż 7 razy	40%	2

Zapytano także o to, po jakie konkretnie substancje sięgali badani. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, po 2 ankietowanych wskazało na: mefedron, leki w celu odurzenia i inne, niewyróżnione w ankiecie używki (po 50,0%). Jeden raz wyróżniono: marihuaną, amfetaminę i dopalacze (po 25,0%). 2 osoby pominęły to pytanie.

Tabela 3. Jakie były to substancje? Można zaznaczyć kilka odpowiedzi. N=4

Odpowiedź	%	Liczba odp.
mefedron	50,0%	2
leki w celu odurzenia	50,0%	2
inne	50,0%	2
marihuana	25,0%	1
amfetamina	25,0%	1
dopalacze	25,0%	1

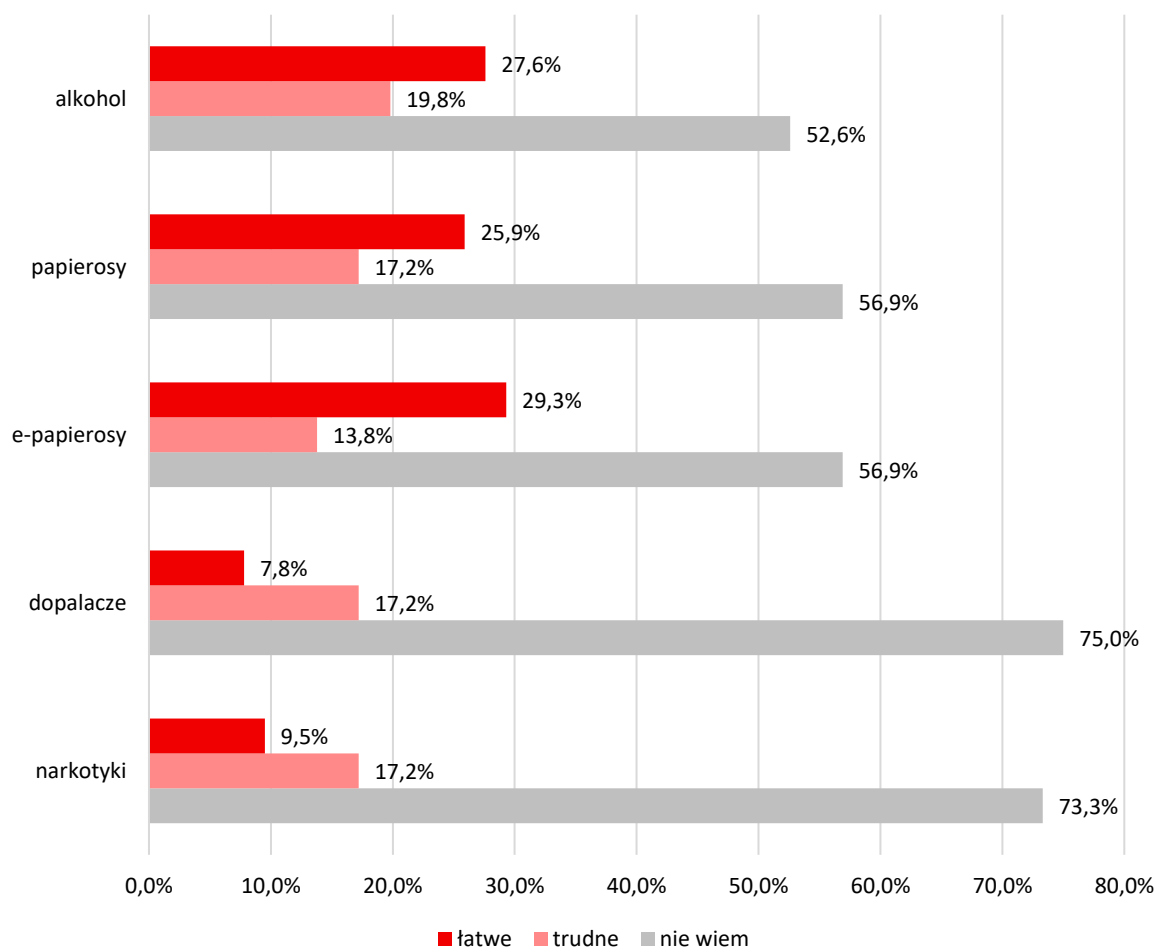
**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W następnej części badania uczniowie zostali poproszeni o ocenę dostępności narkotyków, dopalaczy, alkoholu, papierosów i e-papierosów w swojej miejscowości. Zebrany materiał badawczy wykazał, że:

- alkohol jest łatwy do zdobycia dla 27,6% badanych, a trudny dla 19,8%,
- papierosy są łatwe do zdobycia dla 25,9% respondentów, a trudne dla 17,2%,
- e-papierosy są łatwe do zdobycia dla 29,3% młodych mieszkańców, a trudne dla 13,8%,
- dopalacze są łatwe do zdobycia dla 7,8% uczniów, a trudne dla 17,2%,
- narkotyki są łatwe do zdobycia dla 9,5% ankietowanych, a trudne dla 17,2%.

Wykres 6. Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki, dopalacze, alkohol, papierosy, e-papierosy w swojej miejscowości byłoby to: N=116

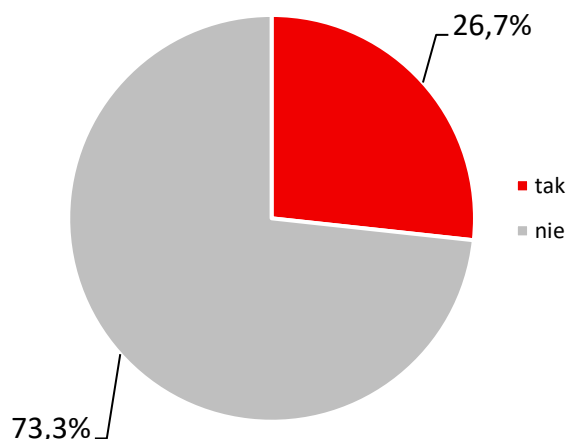

PROBLEM PRZEMOCY

W kolejnej części raportu z badania ankietowego oszacowana została skala problemu przemocy wśród uczniów zamieszkujących Gminę. Analizie poddane zostały kwestie związane zarówno z przemocą domową, rówieśniczą oraz przemocą w Internecie, czyli cyberprzemocą. Odpowiedzi respondentów wskazują, że 26,7% młodych mieszkańców Gminy doświadczyło przemocy w ciągu ostatnich 12 miesięcy.

**Wykres 7. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy?
N=116**

Podczas badania diagnozującego problem przemocy określono również, jakie osoby stosowały przemoc wobec uczniów dotkniętych tym problemem. Z deklaracji młodych respondentów wynika, że najczęściej doświadczali oni przemocy ze strony uczniów ze swojej szkoły – przyznało to 18 osób (62,1%), z kolei wobec 10 ankietowanych przemoc stosowało rodzeństwo (34,5%). 9 osób wskazało na kolegów/koleżanki spoza szkoły (31,0%), a 8 badanych wyróżniło inne osoby. Żaden z uczniów nie doświadczył przemocy ze strony rodziców. 2 osoby pominęły to pytanie.

Tabela 4. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? N=29

Odpowiedź	%	Liczba odp.
uczniowie z mojej szkoły	62,1%	18
rodzeństwo	34,5%	10
koledzy/koleżanki spoza szkoły	31,0%	9
inne osoby	27,6%	8
rodzice	0,0%	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Kolejna tabela przedstawia odpowiedzi uczniów na pytanie o rodzaje doznawanej przemocy. Można zauważyć, że:

- przemocy psychicznej doświadczyło 20 uczniów (69,0%),
- przemocy fizycznej doznało 15 respondentów (51,7%),
- zaniedbania doznało 3 ankietowanych (10,3%),
- przemocy seksualnej doświadczyło 2 badanych (6,9%).

2 uczniów nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 5. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś? N=29

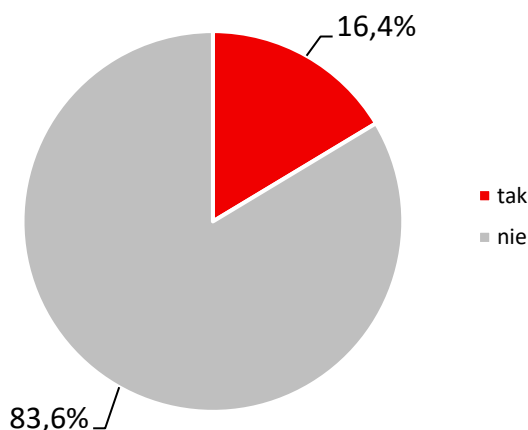
Odpowiedź	%	Liczba odp.
ktoś mnie przezywał, groził mi, upokarzał, straszył, wyśmiewał itp.	69,0%	20
ktoś mnie bił, kopał, szarpał, dusił, popychał, spoliczkował itp.	51,7%	15
nie miałem/am zapewnionej opieki, kiedy byłem/am chory/a, wsparcia i pomocy od rodziców/opiekunów, kiedy miałem/am problemy, dostawałem/am zbyt mało jedzenia, dlatego przez dłuższy czas byłem/am głodny/a itp.	10,3%	3
ktoś mnie dotykał w miejsca, w które sobie tego nie życzyłem/am, ktoś mówił o moim ciele w sposób, który mnie zawstydział itp.	6,9%	2

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W następnej kolejności uczniowie zostali zapytani również o to, czy im samym zdarzyło się w ciągu ostatnich 12 miesięcy zastosować przemoc wobec innych osób. Do takiego zachowania przyznało się 16,4% ankietowanych.

Wykres 8. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby? N=116

Badanych uczniów zapytano także o to, jakiego rodzaju przemoc stosowali. Najczęściej deklarowano stosowanie przemocy fizycznej (14 osób, tj. 87,5%). Z przemocy psychicznej korzystało 10 badanych (62,5%). Do stosowania przemocy seksualnej przyznało się 3 ankietowanych (18,8%). 3 osoby pominęły to pytanie.

Tabela 6. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/łaś? N=16

Odpowiedź	%	Liczba odp.
biłem/am kogoś, kopałem/am, szarpałem/am dusiłem/am, popychałem/am, spoliczkowałem/am itp.	87,5%	14
przezywałem/am kogoś, groziłem/am komuś, upokarzałem/am kogoś, straszyłem/am, wyśmiewałem/am itp.	62,5%	10
dotykałem/am kogoś w miejsca, w które ta osoba tego sobie nie życzyła, mówiłem/am o czymś ciele w sposób, który go zawstydział itp.	18,8%	3

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W dalszej kolejności analizie poddane zostały odpowiedzi uczniów na pytanie o to, wobec kogo zdarzyło im się stosować przemoc. Największa część ankietowanych stosowała ją wobec uczniów z ich szkoły, przyznało się do tego 12 osób (70,6%). 7 respondentów stosowało przemoc wobec rodzeństwa (41,2%). Po 6 osób przyznało, iż przemoc stosowało wobec kolegów/koleżanek spoza szkoły lub innych osób niewyróżnionych w ankiecie, wśród których wymieniono m.in. *kuzyna* (po 35,3%). 2 osoby pominęły to pytanie.

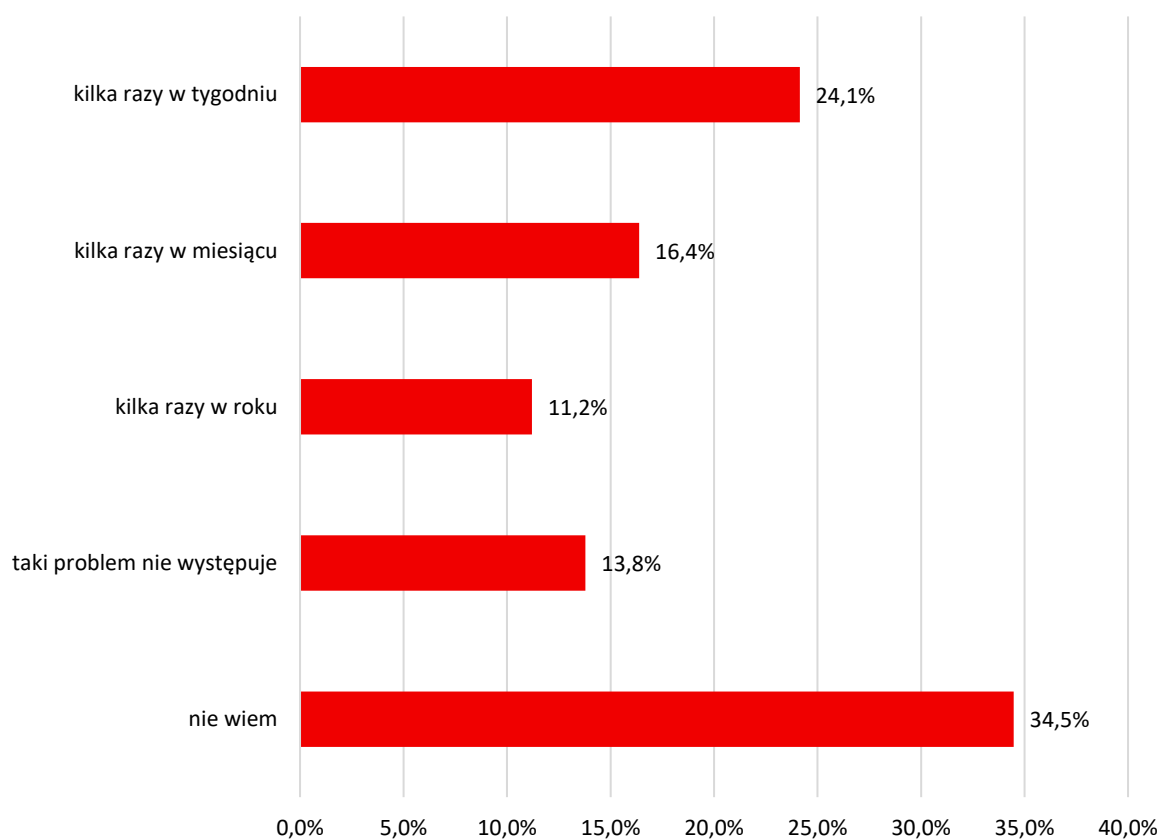
Tabela 7. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc? N=17

Odpowiedź	%	Liczba odp.
uczniów z mojej szkoły	70,6%	12
rodzeństwa	41,2%	7
kolegów/koleżanek spoza szkoły	35,3%	6
innych osób	35,3%	6

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W kolejnym pytaniu poproszono uczniów o określenie, czy w ich szkole dochodzi do sytuacji przemocowych między uczniami oraz wskazanie częstotliwości występowania tego problemu. Ponad połowa respondentów stwierdziła występowanie przemocy w ich placówce (51,7%). 24,1% badanych zauważa takie zachowania kilka razy w tygodniu, 16,4% – kilka razy w miesiącu, a 11,2% – kilka razy w roku. 34,5% osób nie potrafiło jednoznacznie odnieść się do badanej kwestii. Tylko 13,8% ankietowanych jednoznacznie stwierdziło, że problem ten nie występuje.

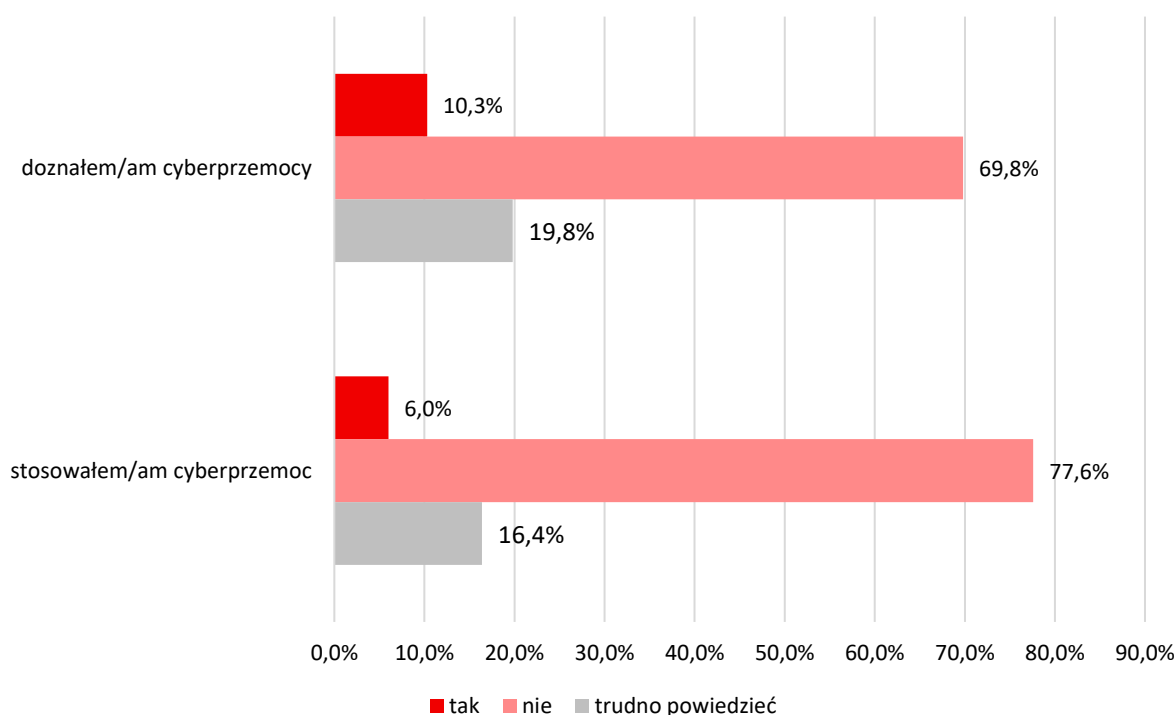
Wykres 9. Jak często obserwujesz w swojej szkole problem przemocy między uczniami? N=116

Ostatnie pytanie w zakresie problemu przemocy dotyczyło skali doznawania oraz stosowania cyberprzemocy w stosunku do innych użytkowników Internetu. Jak wynika z analizy materiału badawczego, 10,3% uczniów doświadczyło cyberprzemocy, natomiast 19,8% osób nie potrafiło jednoznacznie odpowiedzieć na to pytanie. Do stosowania przemocy w Internecie przyznało się 6,0% badanych, jednocześnie 16,4% osób wskazało odpowiedź „trudno powiedzieć”.

Wykres 10. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznawałeś/aś oraz stosowałeś/aś cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, groźenie/straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)? N=116

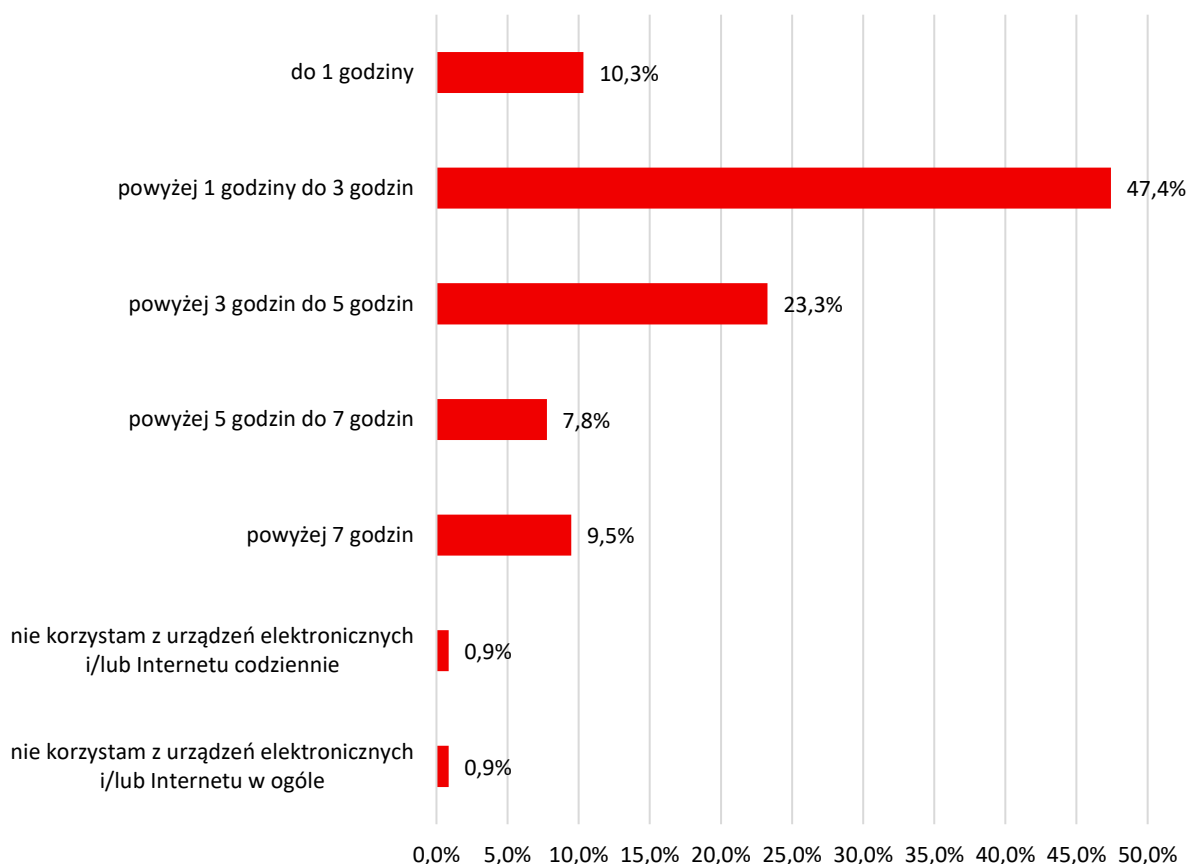

KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH

Kolejny obszar tematyczny badania miał na celu zweryfikowanie jak dużo czasu uczniowie poświęcają na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu. Do 1 godziny korzysta z nich 10,3% ankietowanych, 47,4% uczniów wskazało na przedział powyżej 1 do 3 godzin, a 23,3% – na powyżej 3 do 5 godzin. 7,8% ankietowanych przyznało, że poświęca na to powyżej 5 do 7 godzin. Na odpowiedź powyżej 7 godzin w ciągu dnia wskazało 9,5% badanych. Dodatkowo po 0,9% respondentów nie korzysta z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu codziennie lub nie robi tego w ogóle.

Wykres 11. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z urzędzeń elektronicznych i/lub Internetu? N=116

W dalszej kolejności badanych zapytano o to, czy kiedykolwiek zdarzyło im się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urzędzeń elektronicznych i/lub Internetu. Przyznało się do tego 37,5% badanych, w tym 6 z nich zadeklarowało, że miało to miejsce jednokrotnie (5,2%), 28 ankietowanych wybrało odpowiedź „czasami” (24,4%), 5 uczniów zadeklarowało, że ma to miejsce często (4,4%), a 4 respondentów kłamie w tej sprawie bardzo często (3,5%).

Tabela 8. Czy zdarza Ci się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urzędzeń elektronicznych i/lub Internetu np. przed rodzicami? N=115

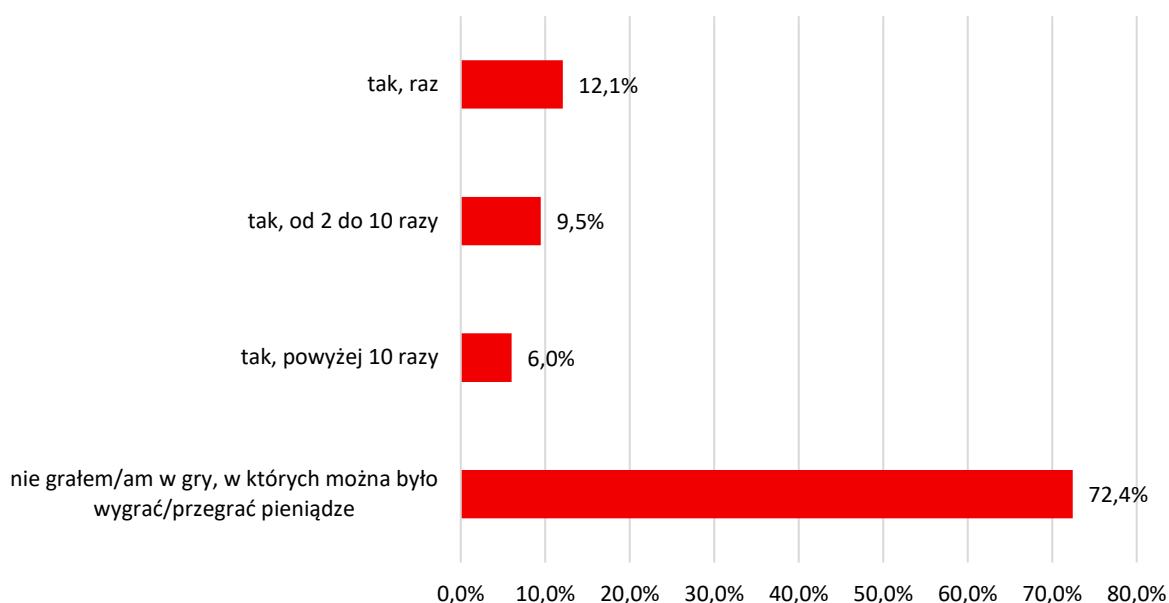
Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie	62,6%	72
tak, jednokrotnie	5,2%	6
tak, czasami	24,4%	28
tak, często	4,4%	5
tak, bardzo często	3,5%	4

UCZESTNICTWO W GRACH HAZARDOWYCH

W celu określenia skali i zasięgu problemu grania w gry na pieniądze przez uczniów, respondentom zadano pytanie o to, czy zdarzyło im się uprawiać hazard w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie. Zebrany materiał badawczy wykazał, że w omawianym okresie podejmowało się tego 27,6% badanych. Wśród tych osób 12,1% grało w nie jednokrotnie, 9,5% – od 2 do 10 razy, a 6,0% brało udział w takich aktywnościach powyżej 10 razy.

Wykres 12. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grałeś/aś w gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze (np. zdrapki, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=116

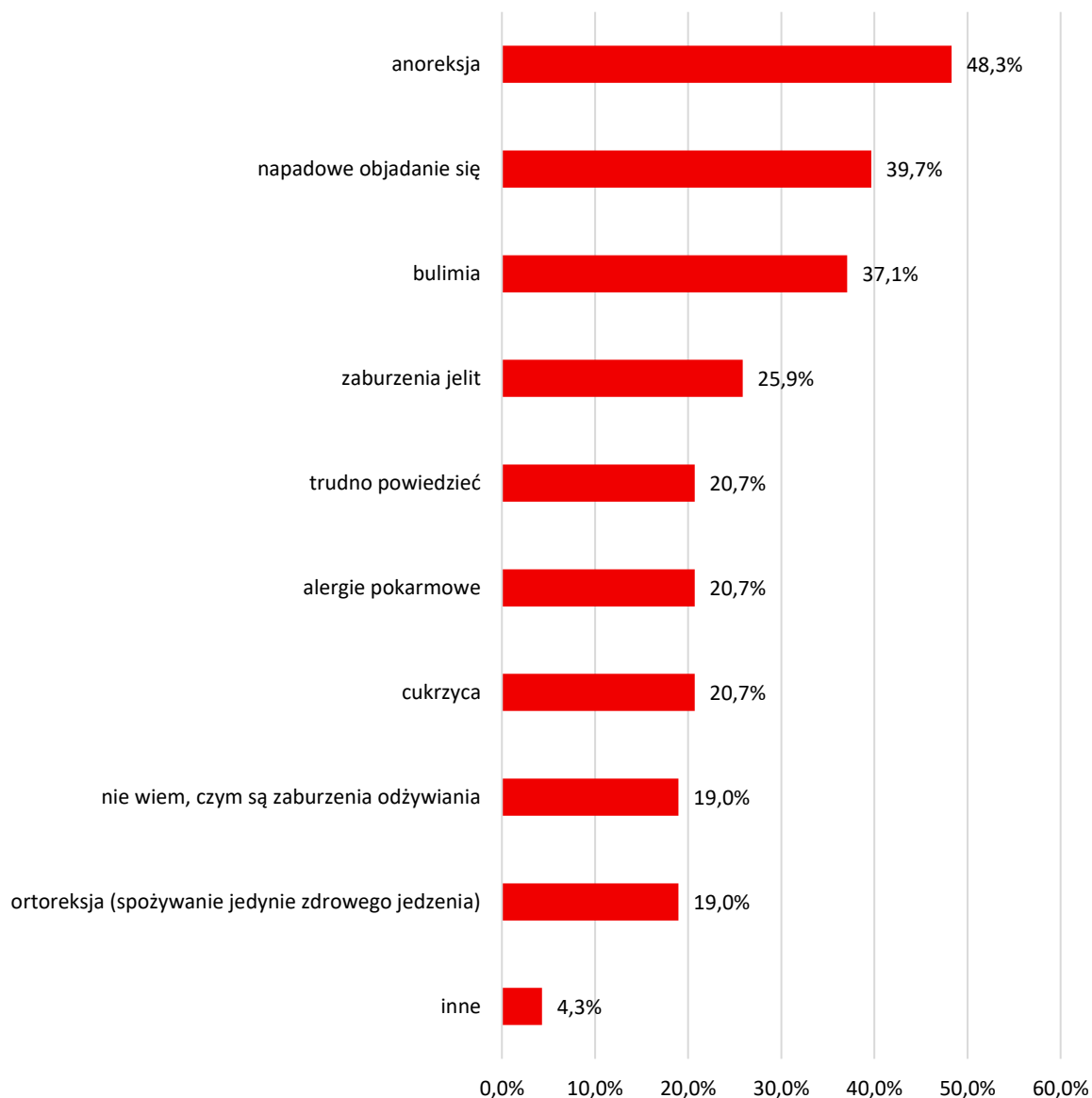

ZABURZENIA ODŻYWIANIA

Kolejną część badania przeprowadzonego wśród uczniów z gminy Opatów dotyczyła zaburzeń odżywiania. Uczniowie mieli wskazać, które odpowiedzi z kafeterii zaliczamy według nich do zaburzeń odżywiania. 19,0% ankietowanych przyznało się, że nie wie, czym są zaburzenia odżywiania, a 20,7% wybrało odpowiedź „trudno powiedzieć”. Największy odsetek respondentów poprawnie wskazał na anoreksję (48,3%). 39,7% uczniów wyróżniło napadowe objadanie się, 37,1% bulimię, a 19,0% ortoreksję (spożywanie jedynie zdrowego jedzenia). Ponadto 25,9% respondentów błędnie do zaburzeń odżywiania zaliczyło zaburzenia jelit, a po 20,7% – alergię pokarmową i cukrzycę. 4,3% ankietowanych wybrało inne, niewyróżnione w ankiecie odpowiedzi.

Wykres 13. Które z poniższych odpowiedzi Twoim zdaniem można zaliczyć do zaburzeń odżywiania? N=116

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

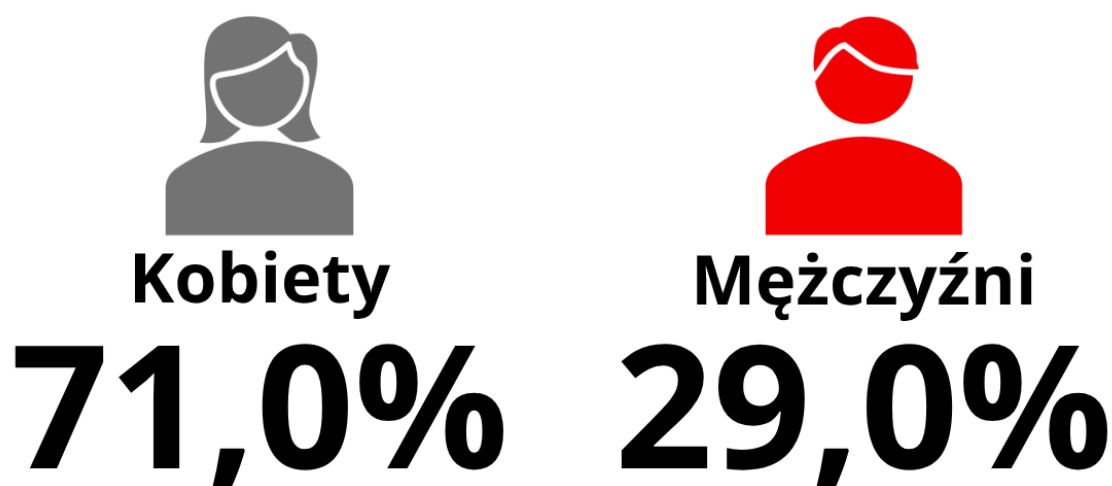
ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW

W niniejszym rozdziale przedstawiony został problem uzależnienia od alkoholu, papierosów, e-papierosów i narkotyków wśród dorosłych mieszkańców gminy Opatów, a także skala zjawiska przemocy, korzystania z urządzeń elektronicznych, grania w gry na pieniądze oraz innych uzależnień natury behawioralnej. Podobnie jak w przypadku badań prowadzonych wśród uczniów, odpowiedzi na pytania wielokrotnego wyboru nie zawsze sumują się do 100%, a w pytaniach zamkniętych mogą występować odchylenia o wysokości 0,1 punktu procentowego.

STRUKTURA BADANEJ PRÓBY

W badaniu diagnozującym problemy społeczne występujące na terenie gminy Opatów udział wzięło łącznie 62 pełnoletnich mieszkańców. Poniżej przedstawiona została struktura badanej próby, ze względu na płeć. Zdecydowaną większość ankiet przekazały kobiety, które uzupełniły łącznie 71,0% kwestionariuszy, natomiast mężczyźni wypełnili pozostałe 29,0% ankiet.

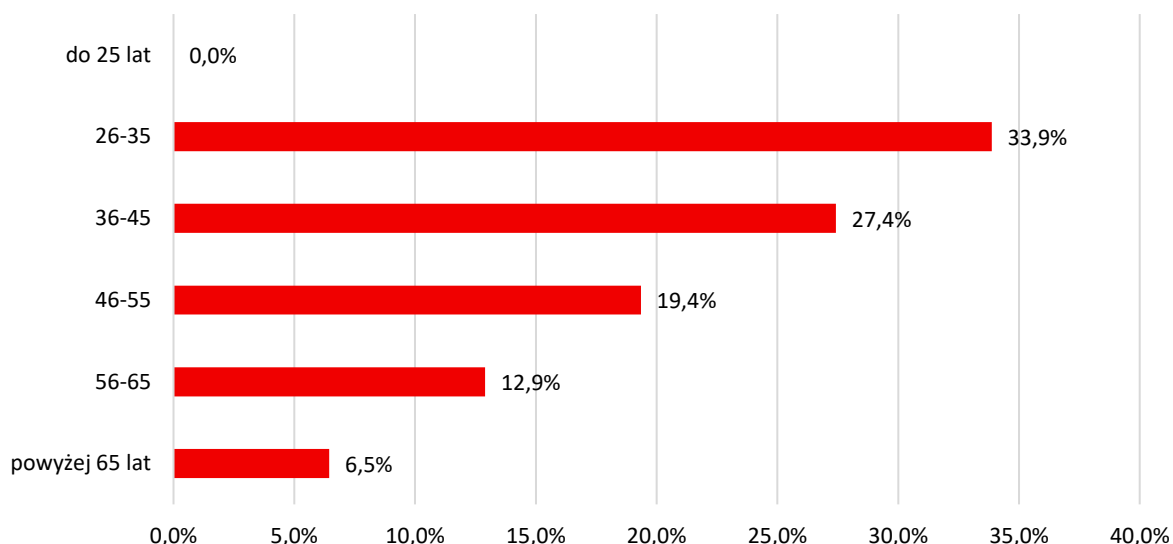
Rysunek 4. Płeć: N=62

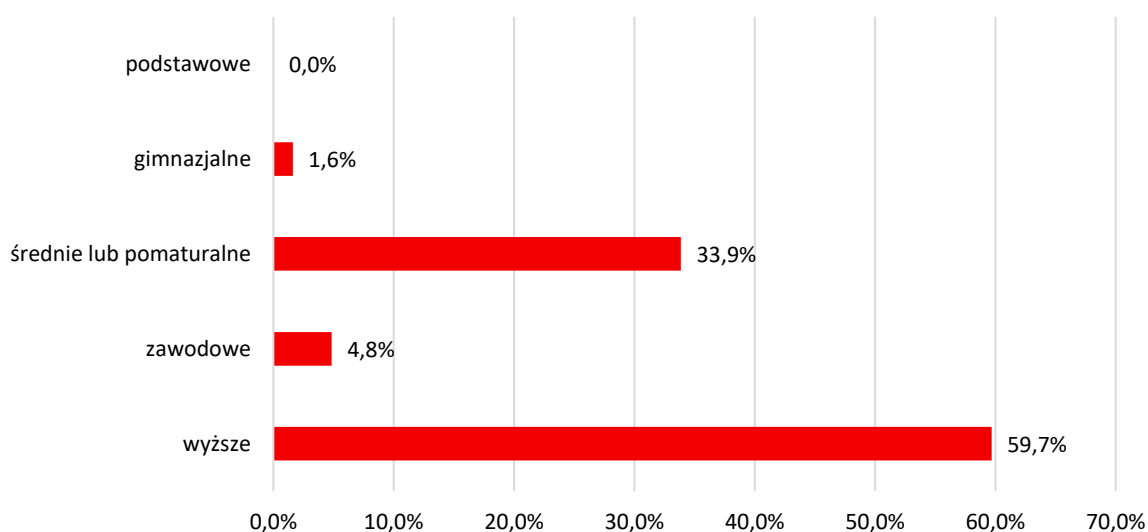
Analiza struktury badanej grupy wskazuje na zróżnicowanie respondentów pod względem ich wieku. Najliczniejszą grupę stanowili ankietowani mający 26-35 lat (33,9%). Dalej pod względem liczebności uplasowali się mieszkańcy w przedziałach wiekowych 36-45 lat (27,4%) i 46-55 lat (19,4%). W badaniu udział wzięły również osoby w wieku 56-65 lat (12,9%) oraz powyżej 65 lat (6,5%).

Wykres 14. Wiek: N=62

Respondenci zostali zapytani również o wykształcenie. Większość badanych legitymowała się wykształceniem wyższym (59,7%). 33,9% mieszkańców zadeklarowało posiadanie wykształcenia średniego lub pomaturalnego, a 4,8% – zawodowego. Na poziomie gimnazjalnym edukację zakończyło 1,6% respondentów.

Wykres 15. Wykształcenie: N=62

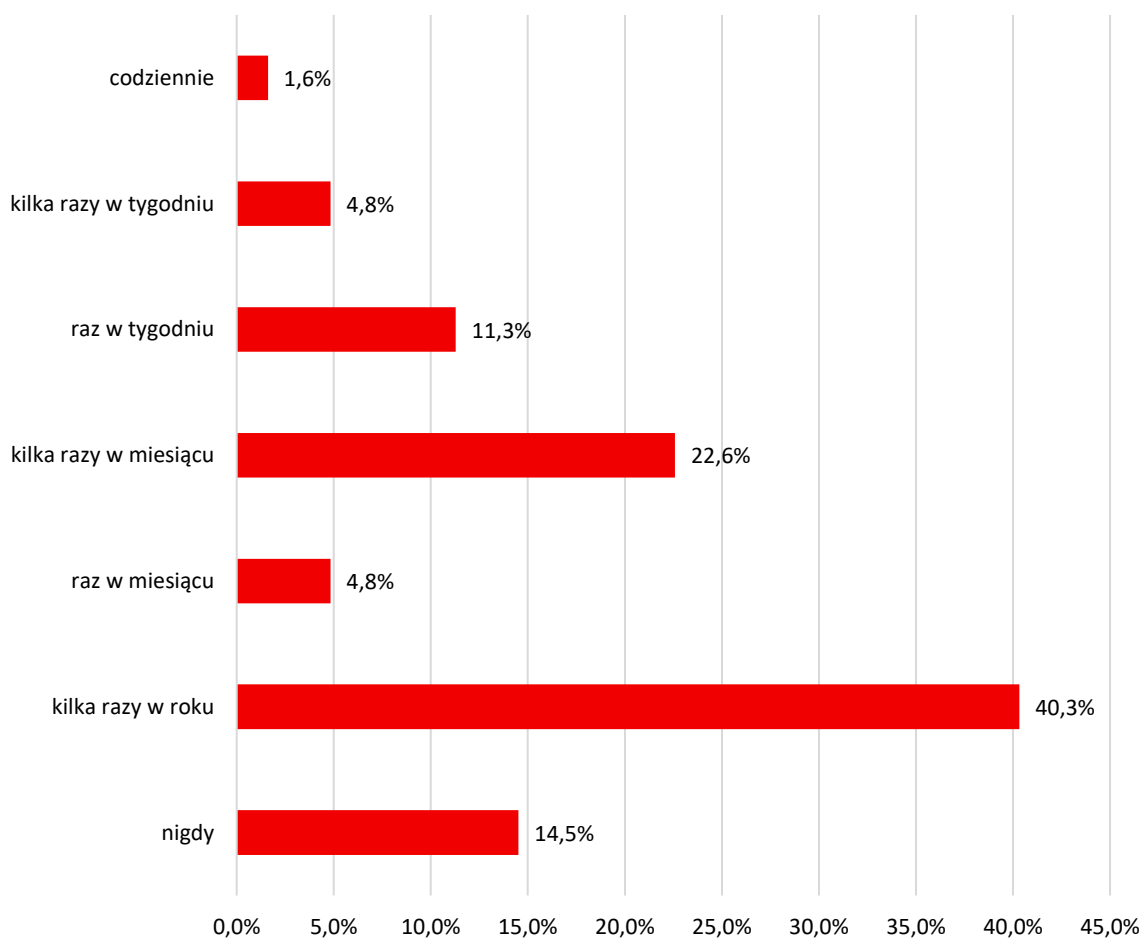

PROBLEM ALKOHOLOWY

W pierwszym pytaniu tego bloku tematycznego, dorosłych mieszkańców Gminy poproszono o określenie, z jaką częstotliwością spożywają alkohol. Całkowitą abstynencję zadeklarowało 14,5% ankietowanych, natomiast 40,3% sięga po alkohol okazjonalnie, czyli kilka razy w roku. 4,8% badanych spożywa tego typu substancje raz w miesiącu, a 22,6% – kilka razy w miesiącu. 11,3% respondentów podało, że pije alkohol raz w tygodniu, natomiast 4,8% – kilka razy w tygodniu. 1,6% mieszkańców przyznało się do codziennego spożywania alkoholu.

Wykres 16. Jak często spożywa Pan/i alkohol? N=62

Kolejne pytanie dotyczyło sytuacji, w której respondenci stracili kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu. Zdecydowana większość z nich podała, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy nie zdarzyła im się taka sytuacja (39 osób, tj. 75,0%). 7 osobom zdarzyło się to raz (13,5%), a 6 respondentów przyznało, że miało to miejsce 2-5 razy (11,5%). Pytanie zostało pominięte przez jedną osobę.

Tabela 9. Ile razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i stracić kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu (tzn. upić się)? N=52

Odpowiedź	%	Liczba odp.
ani razu	75,0%	39
1 raz	13,5%	7
2-5 razy	11,5%	6
6-10 razy	0,0%	0
powyżej 10 razy	0,0%	0

Kolejną analizowaną kwestią było prowadzenie pojazdów pod wpływem alkoholu. Zdecydowana większość respondentów odpowiedziała, że nigdy nie kierowała pojazdem w stanie nietrzeźwości (48 osób, tj. 90,6%). Przyznał się do tego natomiast jeden ankietowany i wskazał on, że zdarzało się to sporadycznie (1,9%). 4 osoby nie posiadają prawa jazdy (7,6%).

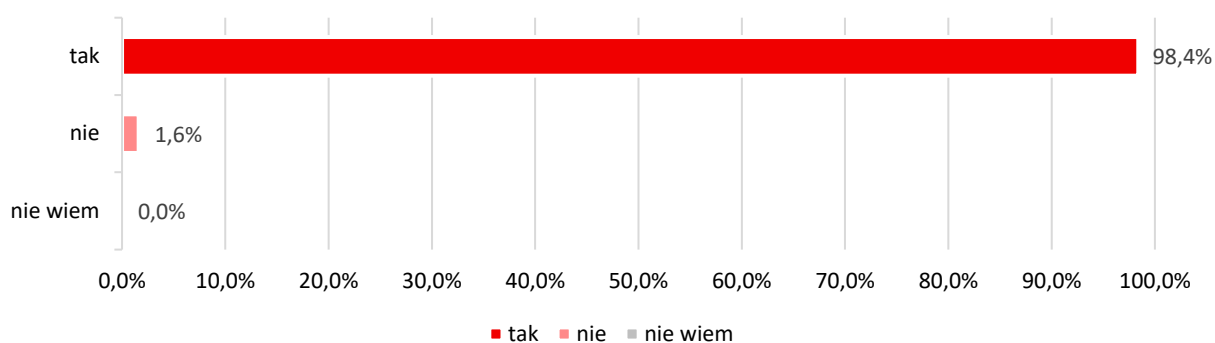
Tabela 10. Czy w ciągu ostatnich 30 dni zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem mechanicznym po spożyciu alkoholu? N=53

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie zdarzyła mi się taka sytuacja	90,6%	48
nie posiadam prawa jazdy	7,6%	4
raz mi się to zdarzyło	0,0%	0
zdarzało mi się to sporadycznie	1,9%	1
zdarzało mi się to często	0,0%	0

W ostatnim pytaniu dotyczącym tego obszaru, ankietowani zostali poproszeni o wyrażenie swojego zdania w zakresie wpływu spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży na rozwój dziecka. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, przeważająca większość dorosłych mieszkańców Gminy jest świadoma szkodliwości napojów alkoholowych (98,4%). Tylko jeden z ankietowanych wybrał odpowiedź przeczącą (1,6%). Nikt nie wybrał odpowiedzi „nie wiem”.

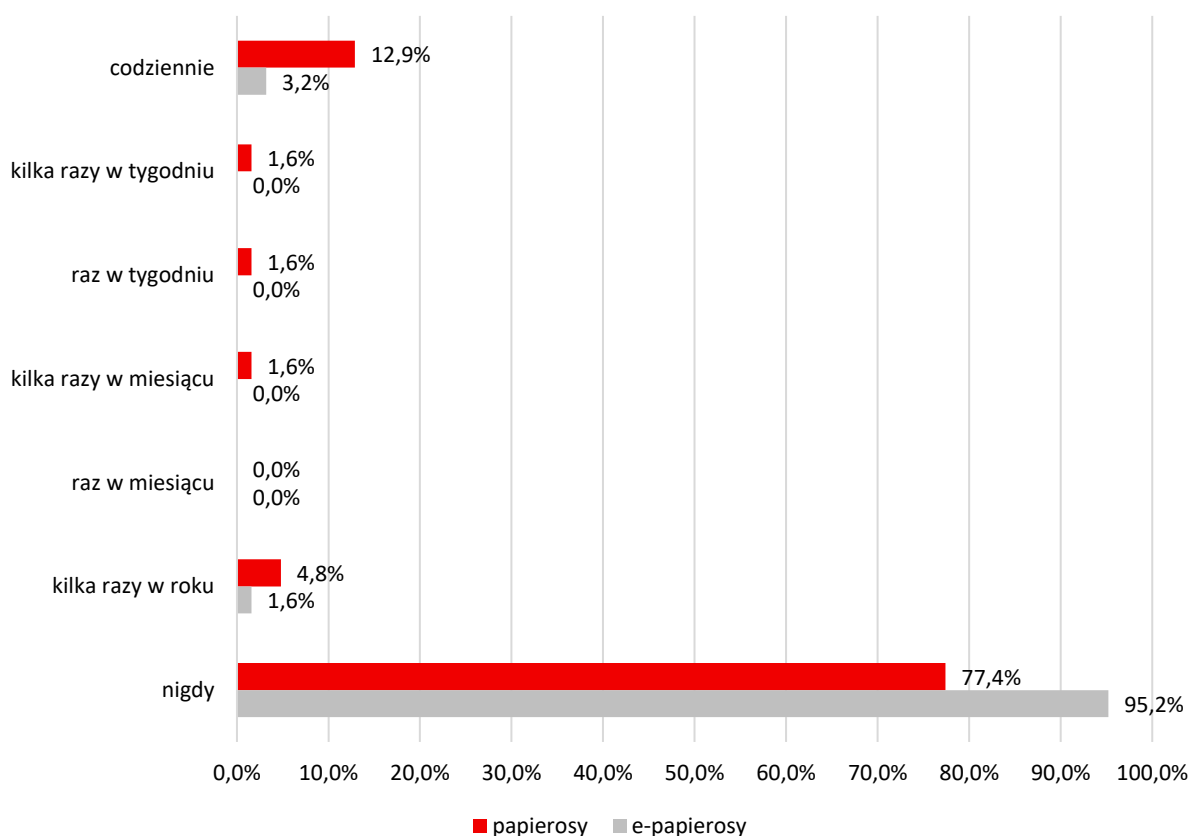
Wykres 17. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma negatywny wpływ na rozwój dziecka? N=62

PROBLEM NIKOTYNOWY

Kolejny analizowany obszar miał na celu określenie skali sięgania po wyroby nikotynowe przez dorosłych mieszkańców Gminy. Papierosy tradycyjne pali 22,5% ankietowanych, spośród których 12,9% robi to codziennie. Po 1,6% respondentów sięga po nie kilka razy w tygodniu, raz w tygodniu oraz kilka razy w miesiącu. 4,8% badanych pali je kilka razy w roku. Po elektroniczne papierosy sięga 4,8% uczestników badania, przy czym 3,2% pali je codziennie, a 1,6% – kilka razy w roku.

Wykres 18. Jak często pali Pan/i papierosy i e-papierosy? N=62

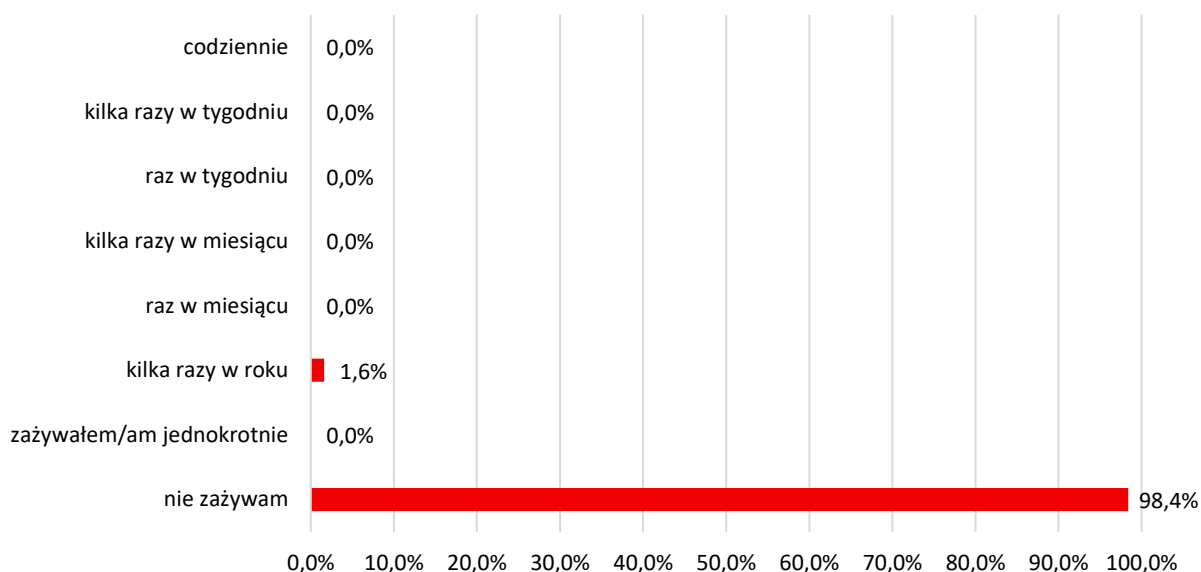

PROBLEM NARKOTYKOWY

Kolejna część badania miała na celu określenie rozpowszechnienia środków psychoaktywnych wśród dorosłych mieszkańców Gminy. Jak wynika z zebranych odpowiedzi, z takich substancji korzystał jeden ankietowany. Tego typu substancje zażywał on kilka razy w roku (1,6%).

Wykres 19. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=62

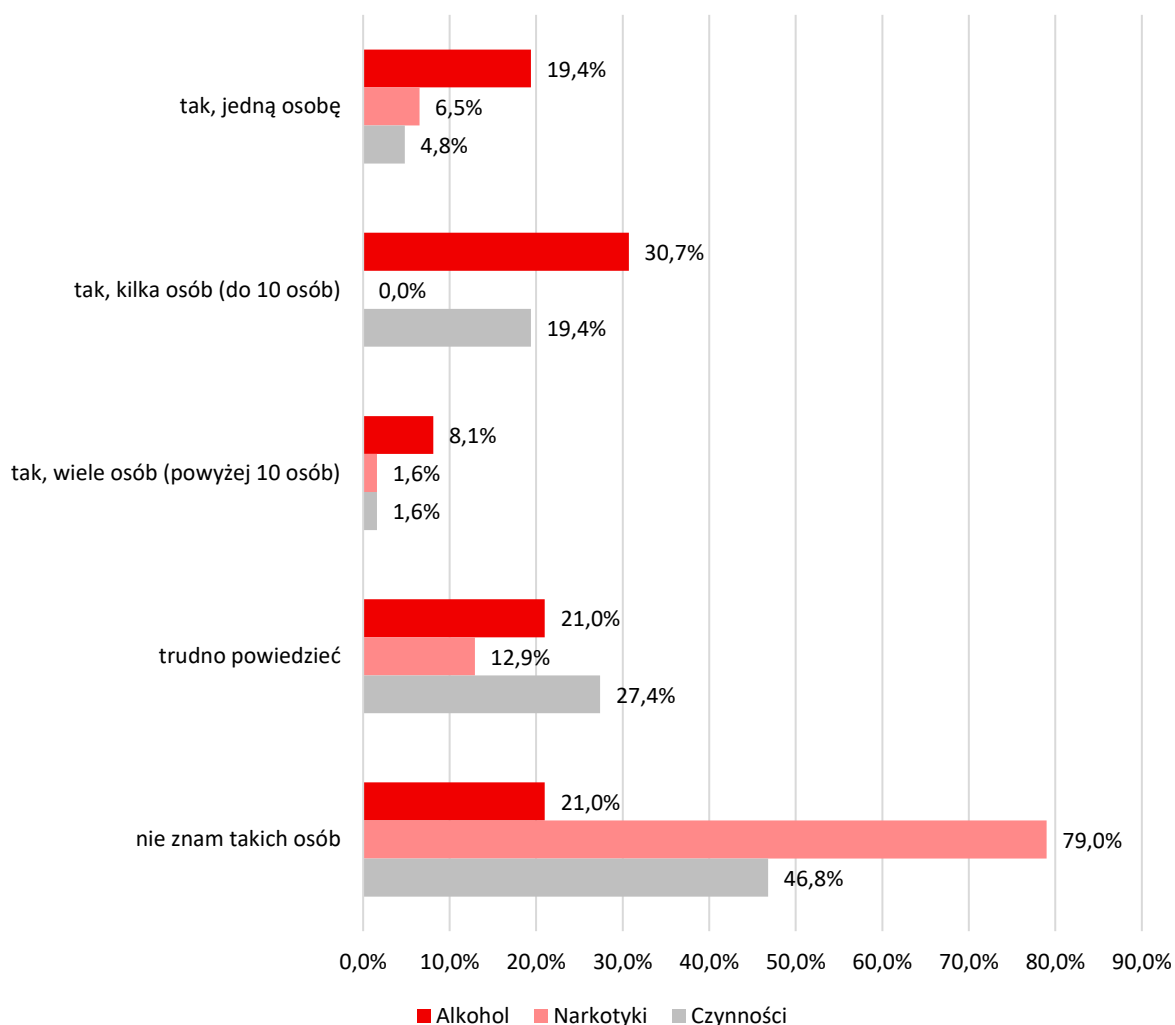

Kolejne pytanie dotyczyło tego, czy badani znają w swoim otoczeniu kogoś, kto nadużywa alkoholu, narkotyków lub w sposób zdecydowanie nadmierny podejmuje się pewnych czynności (np. zakupów, korzystania z Internetu lub urządzeń elektronicznych, uprawiania sportu, pracy, oglądania treści pornograficznych). Badanie wykazało, że:

- 58,2% badanych zna osoby, które nadużywają alkoholu, w tym: 19,4% – jedną osobę, 30,7% – kilka osób (do 10), 8,1% – wiele osób (powyżej 10), natomiast 21,0% ankietowanych udzieliło odpowiedzi „trudno powiedzieć”;
- 8,1% badanych zna osoby, które nadużywają narkotyków, w tym: 6,5% jedną osobę, 1,6% – wiele osób (powyżej 10), natomiast 12,9% ankietowanych zaznaczyło odpowiedź „trudno powiedzieć”;
- 25,8% badanych zna osoby, których dotyczy problem uzależnień behawioralnych, w tym: 4,8% – jedną osobę, 19,4% – kilka osób (do 10), a 1,6% – wiele osób (powyżej 10). 27,4% ankietowanych wybrało odpowiedź „trudno powiedzieć”.

Wykres 20. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto nadużywa alkoholu, narkotyków lub w sposób zdecydowanie nadmierny podejmuje się pewnych czynności (np. zakupy, korzystanie z Internetu i/lub urządzeń elektronicznych, uprawianie sportu, praca, oglądanie treści pornograficznych itp.)? N=62

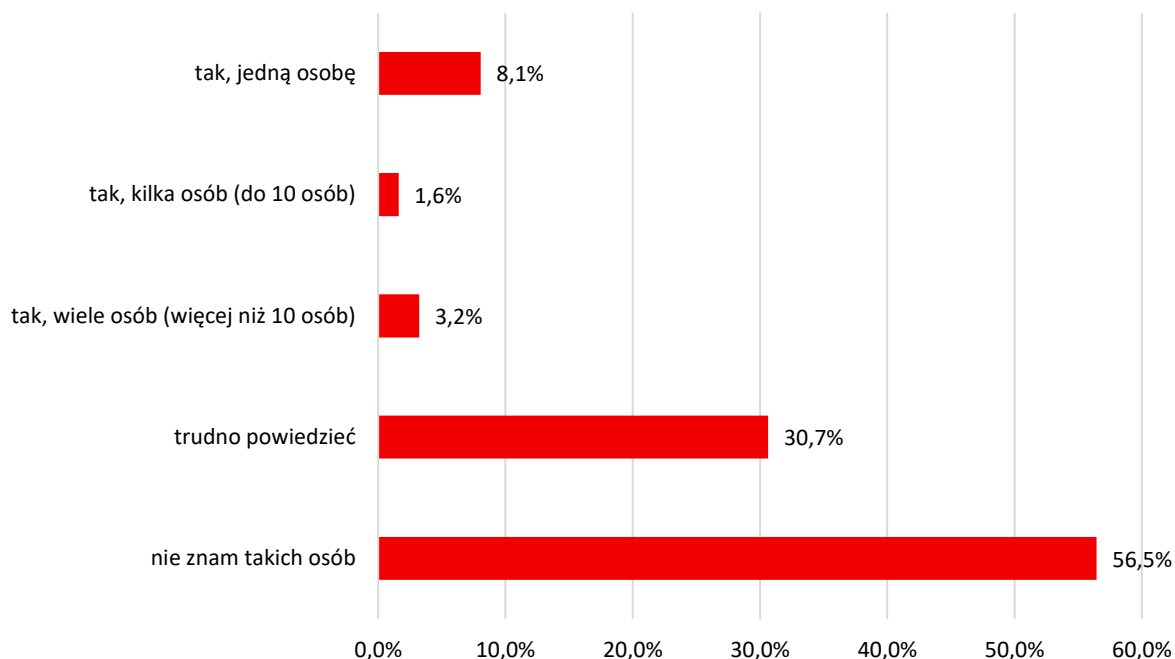

PROBLEM PRZEMOCY

W kolejnej części raportu oszacowana została skala występowania problemu przemocy wśród dorosłych mieszkańców gminy Opatów. Respondenci zostali poproszeni o stwierdzenie, czy w swoim otoczeniu znają osoby, które doświadczają przemocy w swoim domu. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, znajomość takich osób potwierdziło 12,9% ankietowanych, spośród których 8,1% stwierdziło, iż zna jedną taką osobę, 1,6% zna kilka osób (do 10 osób), natomiast 3,2% – wiele osób (więcej niż 10). Należy zauważyć, że 30,7% respondentów nie jest pewna, czy zna taką osobę. Jednoznacznie zaprzeczyło temu 56,5% ankietowanych.

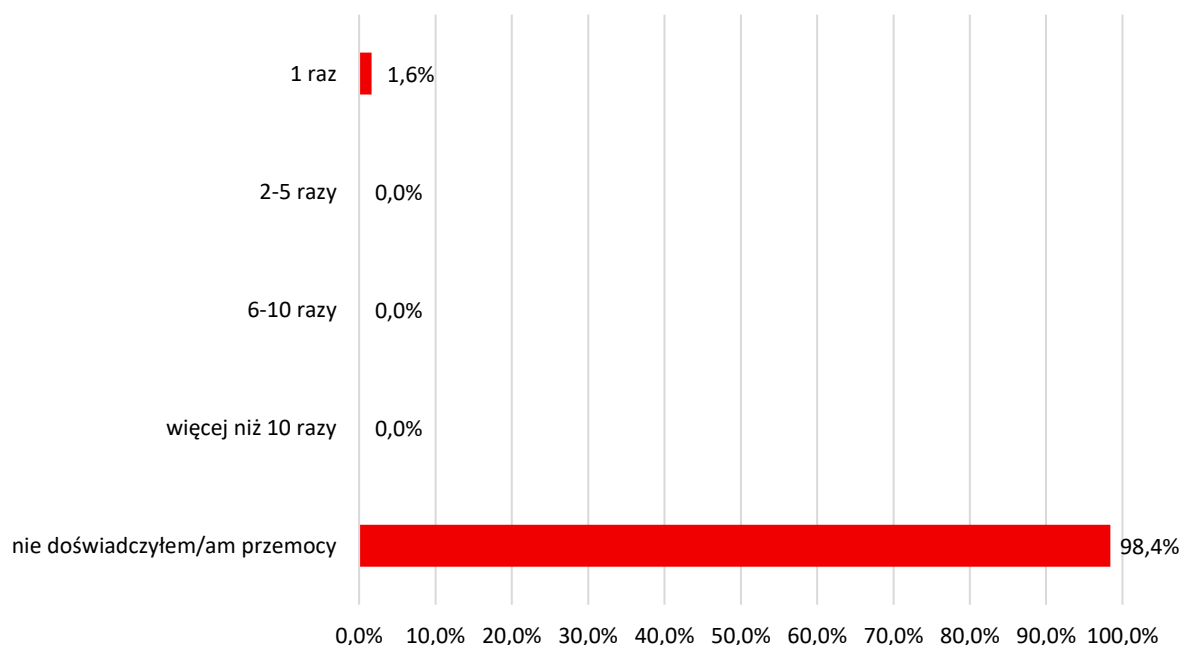

Wykres 21. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy domowej? N=62

Skala problemu przemocy na terenie Gminy została oszacowana również dzięki deklaracjom respondentów w zakresie doświadczania przez nich samych tego problemu. Analiza uzyskanych odpowiedzi wskazuje, że w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie przemocy doznał 1 badany i była to jednorazowa sytuacja (1,6%).

Wykres 22. Jak często, w okresie 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy domowej? N=62

Ankietowany, który potwierdził, iż doświadczył przemocy, został poproszony o wskazanie jej rodzaju. Wyróżnił on przemoc psychiczną i zaniedbanie.

Tabela 11. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=1

Odpowiedź	%	Liczba odp.
przemoc psychiczna	100,0%	1
zaniedbanie	100,0%	1
przemoc fizyczna	0,0%	0
przemoc seksualna	0,0%	0
przemoc ekonomiczna	0,0%	0
nie wiem	0,0%	0

Badany został poproszony również o wskazanie, kto stosował wobec niego przemoc. Z zebranych danych wynika, że byli to rodzice oraz mąż lub żona.

Tabela 12. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=1

Odpowiedź	%	Liczba odp.
rodzice	100,0%	1
mąż/żona	100,0%	1
inni członkowie rodziny	0,0%	0
partner/partnerka	0,0%	0
inne osoby	0,0%	0

W ramach badania podjęto również próbę określenia skali stosowania przemocy przez ankietowanych w ciągu ostatnich 12 miesięcy. Każdy z mieszkańców odpowiedział przecząco.

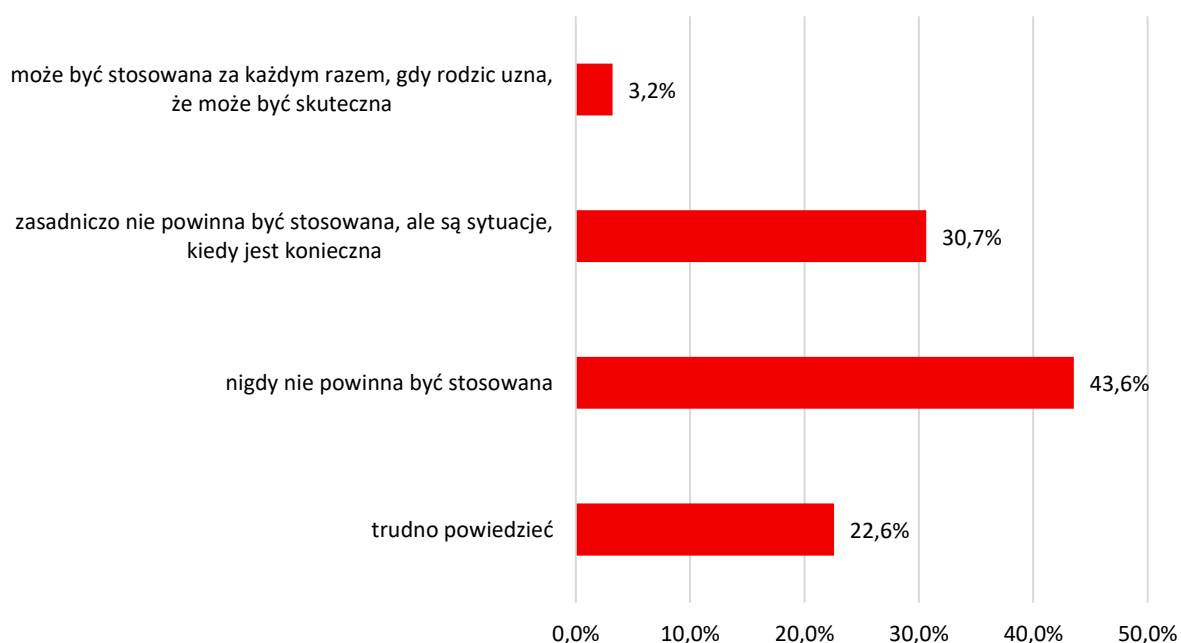
Tabela 13. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosował/a Pan/i przemoc domową wobec: N=62

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie stosowałem/am przemocy	100%	62
dziecka/dzieci	0,0%	0
innych osób	0,0%	0
rodziców	0,0%	0
męża/żony	0,0%	0
partnera/partnerki	0,0%	0
innych członków rodziny	0,0%	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Mieszkańcy zostali też poproszeni o wyrażenie swojej opinii na temat stosowania kar fizycznych w stosunku do dzieci jako metody wychowawczej. Przemocy jako metody wychowawczej jednoznacznie nie toleruje 43,6% badanych, a 22,6% nie potrafiło określić swojego stosunku do badanej sprawy, wybierając odpowiedź „trudno powiedzieć”. 30,7% respondentów uważa, że istnieją sytuacje, kiedy kary fizyczne są konieczne. Natomiast według 3,2% ankietowanych kary fizyczne mogą być stosowane za każdym razem, gdy rodzic uzna, że mogą być skuteczne.

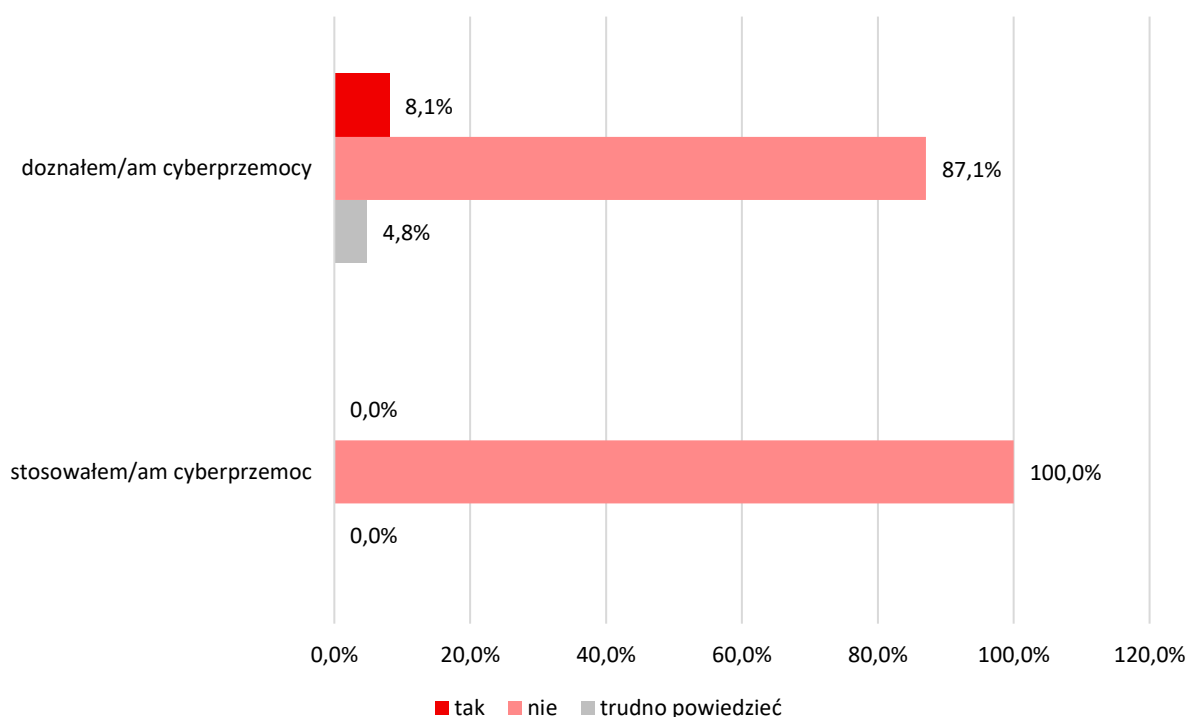
Wykres 23. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych (np. klaps) jest metodą wychowawczą, która: N=62

Ostatnie pytanie z zakresu problemu przemocy ujęte w kwestionariuszu ankiety dotyczyło zjawiska cyberprzemocy i miało na celu oszacowanie skali jej występowania wśród dorosłych mieszkańców Gminy. Ankietowani zostali poproszeni o wskazanie, czy zdarzyło im się kiedykolwiek doświadczyć lub stosować cyberprzemoc. Z deklaracji badanych wynika, że z cyberprzemocą zetknęło się 8,1% respondentów, a 4,8% badanych miało trudności z odpowiedzią na to pytanie. Natomiast żaden z mieszkańców cyberprzemocy nie stosował.

Wykres 24. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznał/a oraz stosował/a Pan/i cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)? N=62

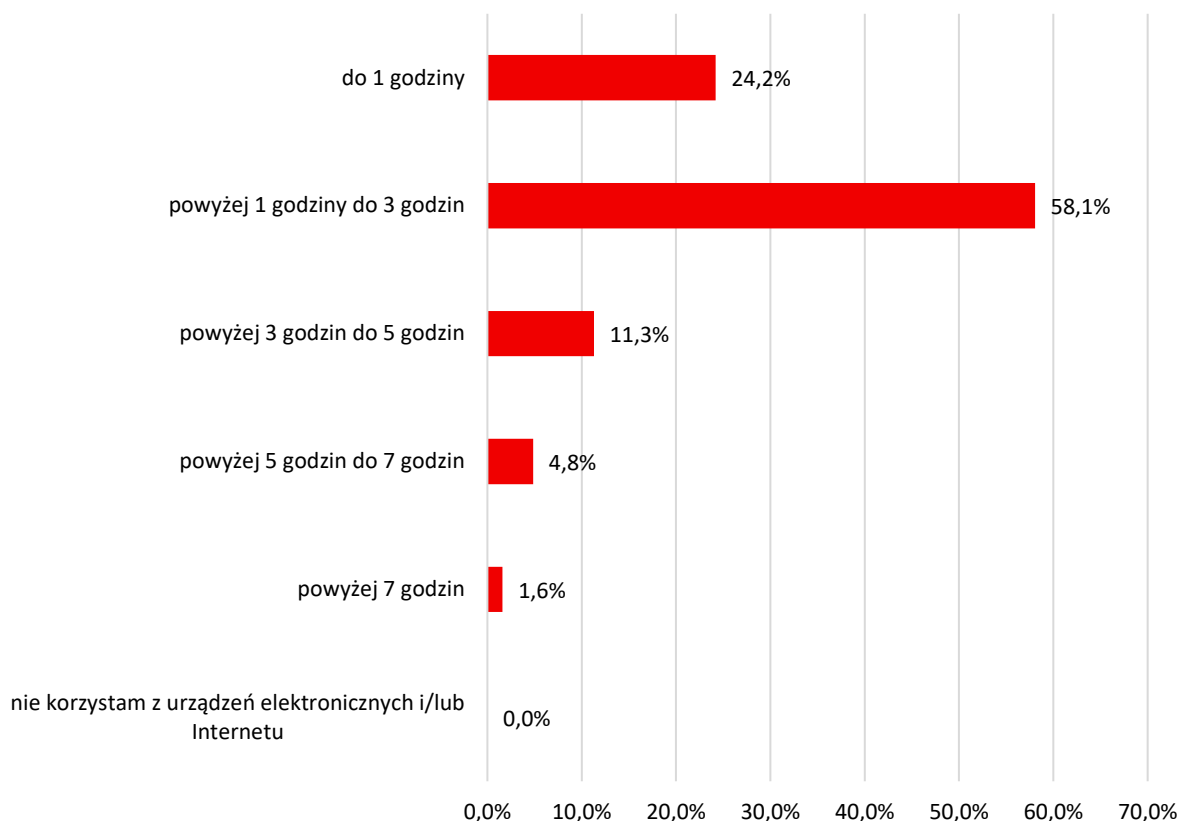

KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH

W kolejnym obszarze tematycznym mieszkańców zapytano o korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu. Ankietowani zostali poproszeni o wskazanie, jaką ilość czasu poświęcają na to w ciągu dnia. Większość osób wskazała na przedział powyżej 1 godziny do 3 godzin dziennie (58,1%). 24,2% ankietowanych poświęca na takie czynności do 1 godziny, a 11,3% – powyżej 3 do 5 godzin. Ponadto 4,8% respondentów zaznaczyło odpowiedź „powyżej 5 godzin do 7 godzin”, a 1,6% – „powyżej 7 godzin”.

Wykres 25. Ile godzin poświęca Pan/i na korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu (np. komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier) w ciągu dnia, w którym ich Pan/i używa (nie wliczając w to godzin pracy)? N=62

Zapytano także o to, czy badanym zdarza się korzystać z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu dłużej niż wstępnie zakładali. Większość badanych przyznała, że takie sytuacje mają miejsce (33 osoby, tj. 53,2%), natomiast jednoznacznie zaprzeczyło temu 19,4% ankietowanych (12 osób). 8,1% uczestników badania wybrało odpowiedź „trudno powiedzieć” (5 osób), a 19,4% respondentów nie przewiduje określonego czasu na korzystanie z urządzeń/Internetu (12 osób).

Tabela 14. Czy zdarza się Panu/i korzystać z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu dłużej niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=62

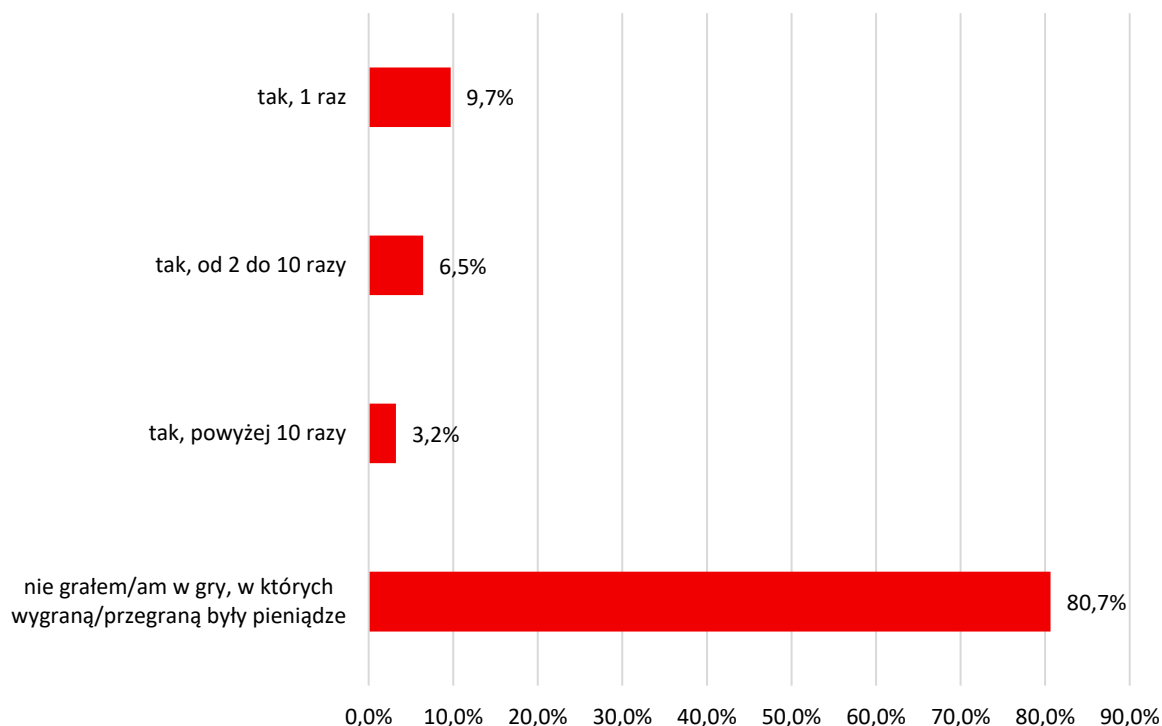
Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak	53,2%	33
nie	19,4%	12
trudno powiedzieć	8,1%	5
nie przewiduję określonego czasu	19,4%	12

UCZESTNICTWO W GRACH HAZARDOWYCH

W dalszej części badania określona została skala podejmowania zachowań hazardowych przez pełnoletnich mieszkańców gminy Opatów. Ankietowani udzielili odpowiedzi na pytanie, czy w okresie ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie grali w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze. Zgodnie z zebranymi odpowiedziami, styczność z nimi miało 19,4% badanych, wśród których 9,7% zadeklarowało, że grało w takie gry jeden raz, 6,5% miało z nimi kontakt 2-10 razy, a 3,2% powyżej 10 razy.

Wykres 26. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=62

Kolejne pytanie miało na celu sprawdzenie, czy badani kiedykolwiek grali w tego typu gry z powodu trudności finansowych lub w celu poprawy swojej sytuacji ekonomicznej. Ponad połowa badanych zadeklarowało, iż nie podejmowało się tego typu czynności z powodu kłopotów finansowych (7 osób, tj. 58,3%), natomiast pozostałe 41,7% respondentów potwierdziło posiadanie tego typu motywacji (5 ankietowanych).

**Tabela 15. Czy kiedykolwiek grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze, aby rozwiązać finansowe trudności lub poprawić swoją sytuację ekonomiczną?
N=12**

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie	58,3%	7
tak	41,7%	5
trudno powiedzieć	0,0%	0

INNE UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE

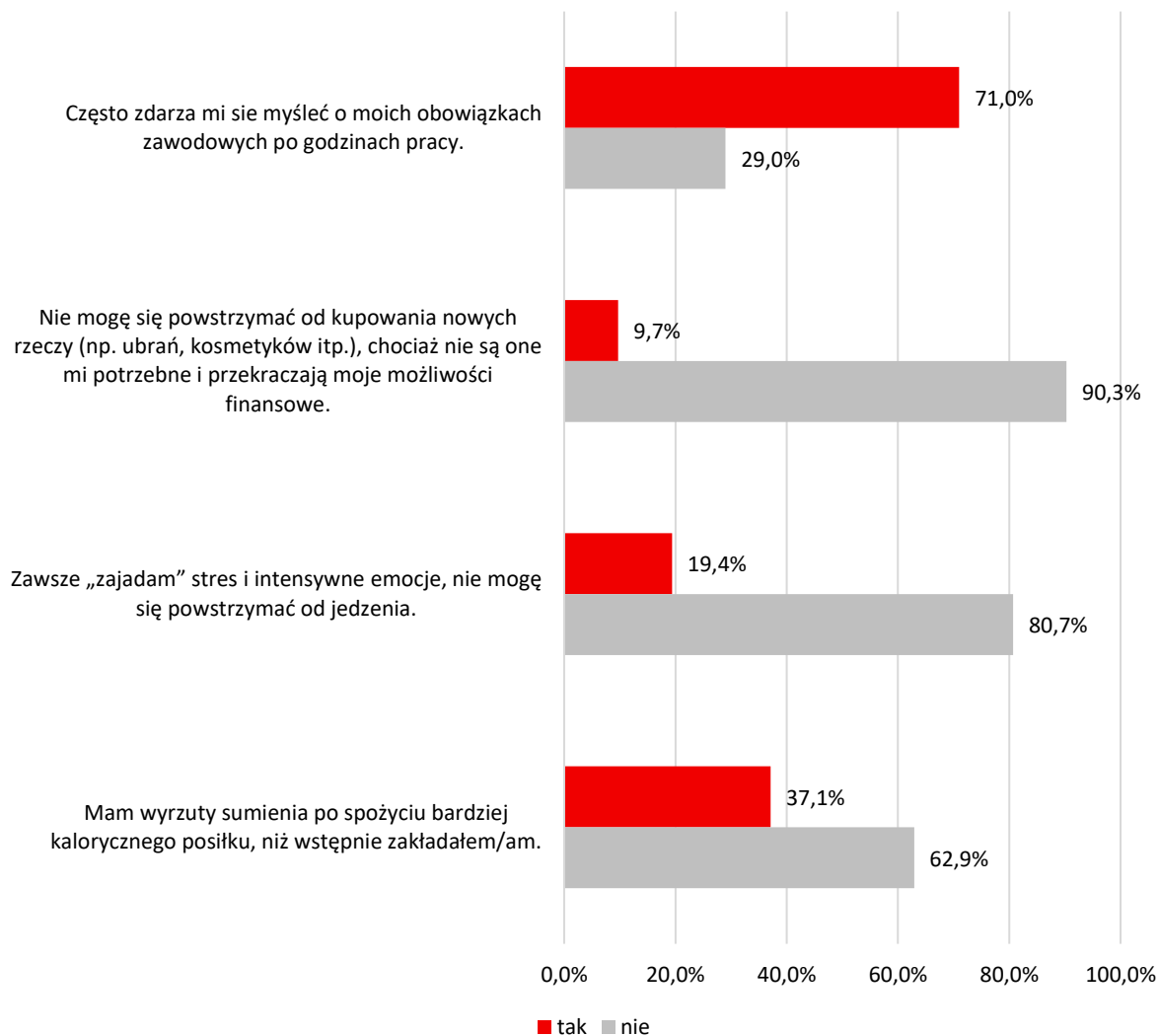
Mieszkańcy Gminy udzielili również istotnych informacji na temat swoich decyzji zakupowych, wykonywania obowiązków zawodowych i zaburzeń odżywiania. Zakupoholizm oraz pracoholizm są przykładami uzależnień behawioralnych, które w okresie ostatnich lat zwiększyły swoją skalę, w szczególności wśród rozwiniętych i sprawnie funkcjonujących społeczeństw, dlatego pytania dotyczyły również występowania tego problemu wśród lokalnej społeczności.

Jak wynika z analizy materiału badawczego, część ankietowanych przejawia zachowania świadczące o możliwości występowania wśród nich zaburzeń w zakresie pracoholizmu oraz odżywiania. Doświadczenia respondentów w tych obszarach przedstawiają się następująco:

- 71,0% badanych często myśli o obowiązkach zawodowych poza godzinami pracy,
- 9,7% mieszkańców przyznało, że zdarza im się kupować przedmioty, których nie potrzebują i na które nie posiadają odpowiednich środków finansowych,
- 19,4% osób biorących udział w badaniu zajada stres i intensywne emocje,
- 37,1% ankietowanych ma wyrzuty sumienia po spożyciu bardziej kalorycznego posiłku.

Wykres 27. Proszę o ustosunkowanie się do poniższych stwierdzeń: N=62

ZESTAWIENIE WYNIKÓW DIAGNOZY

Celem badania było przedstawienie aktualnych problemów występujących w środowisku lokalnym takich jak: uzależnienie od alkoholu, papierosów, narkotyków i urządzeń elektronicznych, przemoc oraz hazard i inne problemy natury behawioralnej w odniesieniu do opinii dzieci i młodzieży oraz z perspektywy dorosłych mieszkańców. Cel ten został osiągnięty w toku weryfikacji zebranego materiału badawczego, będącego podstawą do opracowania rekomendacji, które następnie posłużą do tworzenia różnego rodzaju programów pomocowych i profilaktycznych zmierzających do poprawy sytuacji na terenie Gminy, w tym jakości życia jej mieszkańców.

Rozpoznanie sytuacji dorosłych mieszkańców Gminy, ich opinii i postaw względem określonych problemów społecznych.

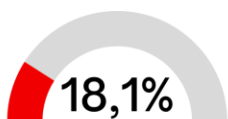
Zidentyfikowanie skali problemów społecznych wśród uczniów, poznanie ich postaw i doświadczeń.

W oparciu o dokonaną analizę problemów społecznych zostały sformułowane **rekomendacje**. Poniżej znajduje się **podsumowanie wniosków z badania** diagnozującego aktualną skalę problemów społecznych na terenie Gminy, natomiast w dalszej części zamieszczono rekomendacje do dalszych **działań profilaktycznych** skierowanych do uczniów, dorosłych mieszkańców gminy Opatów oraz instytucji, których celem jest szeroko pojęta profilaktyka.

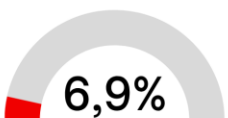

WNIOSKI Z BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD UCZNIÓW

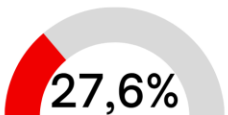
Problem alkoholowy, nikotynowy i narkotykowy

Odsetek badanych, którzy kiedykolwiek spożyli alkohol.

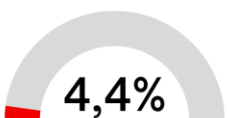

Odsetek ankietowanych, którzy w ciągu ostatnich 30 dni spożywali alkohol.

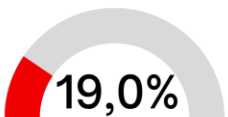

Odsetek uczniów, którzy uważają alkohol za łatwy do zdobycia na terenie swojej miejscowości.

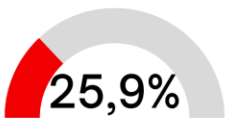
**Odsetek mieszkańców został obliczony z całej grupy badawczej, tj. N=116*

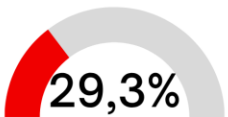
Odsetek ankietowanych, którzy mieli kontakt z tradycyjnymi papierosami.

Odsetek respondentów, którzy mieli kontakt z e-papierosami (papierosami elektronicznymi).

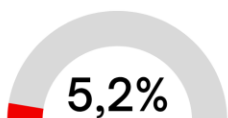

Odsetek uczniów, którzy uważają papierosy za łatwe do zdobycia na terenie swojej miejscowości.

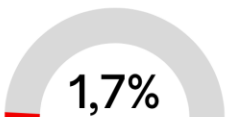

Odsetek respondentów, którzy uważają e-papierosy za łatwe do zdobycia na terenie swojej miejscowości.

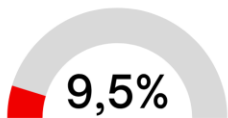
**Odsetek mieszkańców został obliczony z całej grupy badawczej, tj. N=116*

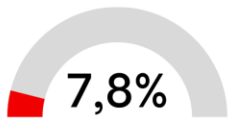
Odsetek respondentów, którzy zażywali środki psychoaktywne.

Odsetek badanych, którzy zażywali substancje psychoaktywne w ciągu ostatnich 30 dni.

Odsetek uczniów, którzy uważają narkotyki za łatwe do zdobycia na terenie swojej miejscowości.

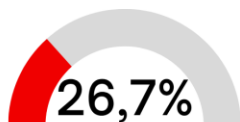

Odsetek respondentów, którzy uważają dopalacze za łatwe do zdobycia na terenie swojej miejscowości.

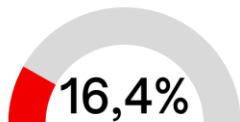
**Odsetek mieszkańców został obliczony z całej grupy badawczej, tj. N=116*

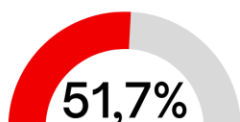
Problem przemocy

Odsetek ankietowanych, którzy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doświadczyli przemocy.

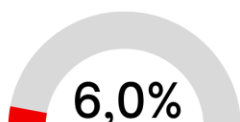
Odsetek respondentów, którzy w ciągu ostatnich 12 miesięcy stosowali przemoc.

Odsetek badanych, którzy deklarują występowanie przemocy między uczniami w swojej szkole.

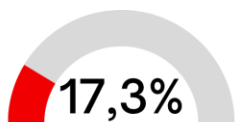
Odsetek uczniów, którzy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doznali cyberprzemocy.

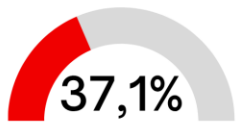
Odsetek ankietowanych, którzy w ciągu ostatnich 12 miesięcy stosowali cyberprzemoc.

**Odsetek mieszkańców został obliczony z całej grupy badawczej, tj. N=116*

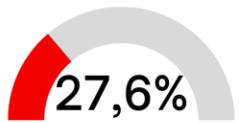
Korzystanie z urządzeń elektronicznych, uczestnictwo w grach hazardowych i zaburzenia odżywiania

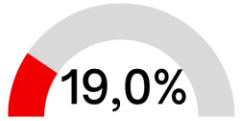
Odsetek respondentów, którzy poświęcają powyżej 5 godzin dziennie na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu.

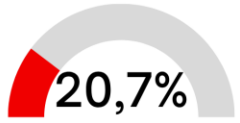
Odsetek uczniów, którym zdarzało się ukrywać prawdziwą ilość czasu spędzonego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu.

Odsetek ankietowanych, którzy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grali w gry hazardowe.

Odsetek badanych, którzy nie wiedzą czym są zaburzenia odżywiania.

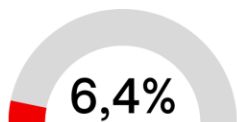
Odsetek uczniów, którzy mieli trudności we wskazaniu czym są zaburzenia odżywiania.

**Odsetek mieszkańców został obliczony z całej grupy badawczej, tj. N=116*

WNIOSKI Z BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW

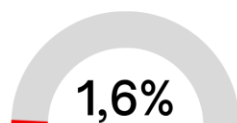
Problem alkoholowy, nikotynowy i narkotykowy

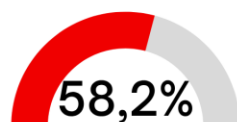
Odsetek respondentów, którzy spożywają alkohol przynajmniej kilka razy w tygodniu.

Odsetek badanych, którym w ciągu ostatnich 30 dni zdarzyło się stracić kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu.

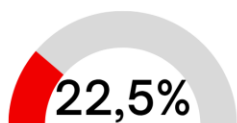

Odsetek respondentów niezgadających się ze stwierdzeniem, iż picie alkoholu w ciąży ma negatywny wpływ na rozwój dziecka.

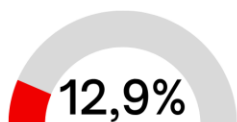

Odsetek badanych, którzy znają osoby uzależnione od alkoholu w swoim otoczeniu.

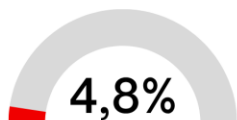
**Odsetek mieszkańców został obliczony z całej grupy badawczej, tj. N=62*

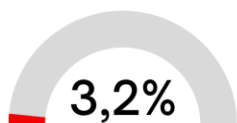
Odsetek dorosłych mieszkańców, którzy palą papierosy.

Odsetek badanych, którzy palą papierosy codziennie.

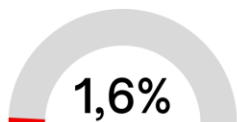

Odsetek respondentów, którzy palą e-papierosy.

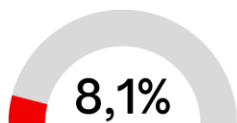

Odsetek ankietowanych, którzy palą e-papierosy codziennie.

**Odsetek mieszkańców został obliczony z całej grupy badawczej, tj. N=62*

Odsetek respondentów, którzy kiedykolwiek sięgali po środki psychoaktywne.

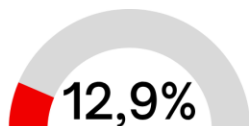

Odsetek badanych, którzy znają w swoim otoczeniu osoby nadużywające narkotyków.

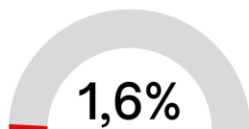
**Odsetek mieszkańców został obliczony z całej grupy badawczej, tj. N=62*

Problem przemocy

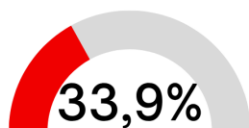
Odsetek dorosłych mieszkańców deklarujących znajomość kogoś, kto doświadcza przemocy domowej.

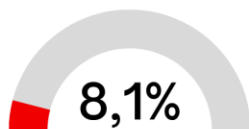
Odsetek ankietowanych, którzy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doznali przemocy domowej.

Odsetek respondentów, którzy w ciągu ostatnich 12 miesięcy stosowali przemoc.

Odsetek badanych, którzy akceptują stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci.

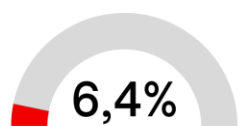
Odsetek ankietowanych, którzy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doznali cyberprzemocy.

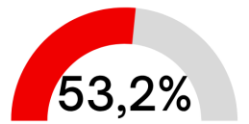
Odsetek respondentów, którzy w ciągu ostatnich 12 miesięcy stosowali cyberprzemoc.

**Odsetek mieszkańców został obliczony z całej grupy badawczej, tj. N=62*

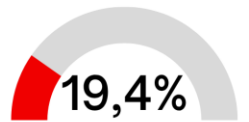
Korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu, hazard i inne uzależnienia behawioralne

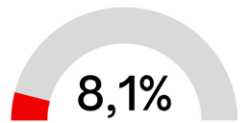
Odsetek badanych, którzy w ciągu dnia poświęcają powyżej 5 godzin na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu.

Odsetek ankietowanych, którym zdarza się korzystać z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu dłużej niż wstępnie zakładali.

Odsetek respondentów, którzy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grali w gry hazardowe.

Odsetek respondentów, którzy kiedykolwiek grali w gry hazardowe, aby rozwiązać problemy finansowe lub poprawić swoją sytuację materialną.

**Odsetek mieszkańców został obliczony z całej grupy badawczej, tj. N=62*

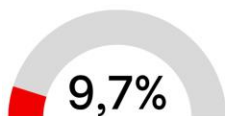
Odsetek dorosłych mieszkańców, którym często zdarza się myśleć o swoich obowiązkach zawodowych po godzinach pracy.

Odsetek badanych mających wyrzuty sumienia po spożyciu bardziej kalorycznego posiłku niż wstępnie zakładali.

Odsetek respondentów, którzy przyznali, że zajądają stres i intensywne emocje.

Odsetek ankietowanych niepotrafiących powstrzymać się od kupowania nowych rzeczy.

**Odsetek mieszkańców został obliczony z całej grupy badawczej, tj. N=62*

REKOMENDACJE

- **Ograniczanie dostępności** napojów alkoholowych na terenie Gminy, zwłaszcza w przypadku dzieci i młodzieży (redukowanie liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych i maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, regularne kontrole punktów przez członków GKRPA),
- włączanie się w lokalne oraz ponadlokalne **kampanie profilaktyczne**, a także tworzenie autorskich akcji,
- realizowanie **programów profilaktycznych**, ze szczególnym uwzględnieniem programów o udowodnionej skuteczności, rekomendowanych przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom,
- rozwój i stałe zwiększanie dostępności do **poradnictwa, terapii i rehabilitacji społeczno-zawodowej** osób zmagających się z problemem uzależnienia od alkoholu, osób współuzależnionych oraz osób z syndromem dorosłych dzieci alkoholików (DDA),
- podnoszenie **kompetencji** osób i instytucji działających w obszarze uzależnienia od alkoholu, poprzez organizowanie szkoleń i kursów,
- prowadzenie **działalności edukacyjnej i szkoleniowej** dla sprzedawców z zakresu odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu.

- Promowanie wśród społeczności lokalnej **zdrowego trybu życia**, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży,
- **ograniczenie dostępności** do papierosów dla dzieci i młodzieży na terenie Gminy,
- rozpowszechnianie **materiałów profilaktycznych**, dotyczących szkodliwości nikotyny,
- wdrażanie do placówek ochrony zdrowia **Programów Profilaktyki Chorób Odytoniowych**, skierowanych do osób mających więcej niż 18 lat i palących papierosy lub inne wyroby tytoniowe, szczególnie będących w średnim wieku (między 40 a 65 lat),

- zachęcanie placówek oświatowych do wprowadzania **szkolnych programów zapobiegania palenia tytoniu** oraz wzmocnienie egzekwowania zakazu palenia tytoniu oraz papierosów elektronicznych na terenie szkół oraz w ich pobliżu.

- Przeprowadzanie **szkoleń/warsztatów dla rodziców oraz wychowawców**, na temat rozpoznawania i reagowania w przypadku zażywania przez dzieci i młodzież środków psychoaktywnych,
- prowadzenie szerokiej **działalności edukacyjnej**, informującej o konsekwencjach społecznych, zdrowotnych i prawnych zażywania narkotyków i dopalaczy,
- poprawa funkcjonowania osób uzależnionych od narkotyków lub zażywających je w sposób szkodliwy, poprzez **rehabilitację, ograniczanie szkód zdrowotnych oraz reintegrację społeczną**,
- inicjowanie poszerzania oferty placówek ochrony zdrowia o programy wychodzenia z narkomanii.

- Prowadzenie **akcji informacyjnych** mających na celu podniesienie świadomości społeczności lokalnej w zakresie przemocy domowej, także motywowanie do przełamywania tzw. „zmony milczenia” w środowisku rodzinnym i sąsiedzkim,
- promowanie w placówkach oświatowych, opiekuńczo-wychowawczych oraz wsparcia dziennego **postaw wolnych od przemocy rówieśniczej**,
- upowszechnienie informacji o dostępnych miejscach w środowisku lokalnym, w których **świadczona jest pomoc medyczna, psychologiczna, prawna, socjalna oraz zawodowa** osobom dotkniętym przemocą,
- zacieśnianie współpracy z przedstawicielami służb realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy i wymiaru sprawiedliwości, poprzez prowadzenie **interdyscyplinarnych spotkań, konferencji lub szkoleń**,

- realizowanie **procedury „Niebieskie Karty”** oraz organizowanie i finansowanie szkoleń dla podmiotów biorących w niej udział, dotyczących obowiązujących procedur i zasad podejmowania interwencji.

- Prowadzenie strategii profilaktycznych w zakresie uzależnień behawioralnych, poprzez rozwijanie **umiejętności psychospołecznych** dzieci oraz **kompetencji wychowawczych** rodziców i opiekunów,
- realizowanie **warsztatów, spotkań oraz kampanii informacyjnych** w zakresie zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej oraz zachowań konsumenckich,
- **wzmacnianie czynników ochronnych** oraz **niwelowanie czynników ryzyka** wśród dzieci i dorosłych, które wpływają na ich sposób postrzegania siebie, występowanie nieprawidłowości w zachowaniu i podejmowaniu decyzji oraz determinują określone przekonania formujące schemat postępowania,
- tworzenie i rozwój **alternatywnych form spędzania czasu wolnego** dla osób dorosłych oraz dzieci i młodzieży na terenie Gminy,
- zwiększanie kompetencji zawodowych w szczególności **pedagogów oraz psychologów** szkolnych w zakresie rozpoznawania i udzielania wsparcia w przypadku wystąpienia problemu uzależnień behawioralnych,
- poszerzenie istniejącej oferty miejsc udzielających pomocy i wsparcia o **poradnictwo w zakresie uzależnień behawioralnych**, a także proponowanie **terapii w placówkach specjalistycznych**,
- świadczenie pomocy osobom zmagającym się z uzależnieniami behawioralnymi w Gminie, poprzez **wzmacnianie samopomocowych form wsparcia** oraz udzielanie pomocy finansowej i organizacyjnej **organizacjom pozarządowym** realizującym działania w obszarze uzależnień behawioralnych,

- uwrażliwianie społeczności lokalnej na temat ryzyka jakie niosą za sobą uzależnienia behawioralne, poprzez **dostarczanie i udostępnianie rzetelnych informacji.**
-

BIBLIOGRAFIA

1. Frysztański K., Socjologia problemów społecznych, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2009, s. 19-20.
2. Nowak S., Metodologia badań społecznych, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2012.

SPIS TABEL, WYKRESÓW I RYSUNKÓW

SPIS TABEL

Tabela 1. Ile razy piłeś/aś alkohol w ciągu ostatnich 30 dni? N=21	10
Tabela 2. Jak często zażywałeś/aś narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni? N=5	12
Tabela 3. Jakie były to substancje? Można zaznaczyć kilka odpowiedzi. N=4	12
Tabela 4. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? N=29	14
Tabela 5. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś? N=29	15
Tabela 6. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/łaś? N=16	16
Tabela 7. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc? N=17	17
Tabela 8. Czy zdarza Ci się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu np. przed rodzicami? N=115	19
Tabela 9. Ile razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i stracić kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu (tzn. upić się)? N=52	25
Tabela 10. Czy w ciągu ostatnich 30 dni zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem mechanicznym po spożyciu alkoholu? N=53	25
Tabela 11. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=1	30
Tabela 12. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=1	30
Tabela 13. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosował/a Pan/i przemoc domową wobec: N=62	31
Tabela 14. Czy zdarza się Panu/i korzystać z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu dłużej niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=62	33
Tabela 15. Czy kiedykolwiek grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze, aby rozwiązać finansowe trudności lub poprawić swoją sytuację ekonomiczną? N=12	35

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Wiek: N=116	8
Wykres 2. Klasa: N=116	8
Wykres 3. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol? N=116	9
Wykres 4. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się: N=116	10
Wykres 5. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=116	11
Wykres 6. Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki, dopalacze, alkohol, papierosy, e-papierosy w swojej miejscowości byłoby to: N=116	13
Wykres 7. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy? N=116	14
Wykres 8. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby? N=116	16
Wykres 9. Jak często obserwujesz w swojej szkole problem przemocy między uczniami? N=116	17
Wykres 10. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznawałeś/aś oraz stosowałeś/aś cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/ filmów)? N=116	18
Wykres 11. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu? N=116	19
Wykres 12. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grałeś/aś w gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=116	20

Wykres 13. Które z poniższych odpowiedzi Twoim zdaniem można zaliczyć do zaburzeń odżywiania? N=116	21
Wykres 14. Wiek: N=62	23
Wykres 15. Wykształcenie: N=62	23
Wykres 16. Jak często spożywa Pan/i alkohol? N=62	24
Wykres 17. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma negatywny wpływ na rozwój dziecka? N=62	26
Wykres 18. Jak często pali Pan/i papierosy i e-papierosy? N=62	26
Wykres 19. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=62	27
Wykres 20. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto nadużywa alkoholu, narkotyków lub w sposób zdecydowanie nadmierny podejmuje się pewnych czynności (np. zakupy, korzystanie z Internetu i/lub urządzeń elektronicznych, uprawianie sportu, praca, oglądanie treści pornograficznych itp.)? N=62	28
Wykres 21. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy domowej? N=62	29
Wykres 22. Jak często, w okresie 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy domowej? N=62	29
Wykres 23. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych (np. klaps) jest metodą wychowawczą, która: N=62	31
Wykres 24. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznał/a oraz stosował/a Pan/i cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/ straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/ filmów)? N=62	32
Wykres 25. Ile godzin poświęca Pan/i na korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu (np. komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier) w ciągu dnia, w którym ich Pan/i używa (nie wliczając w to godzin pracy)? N=62	33
Wykres 26. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/ przegraną były pieniądze (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=62	34
Wykres 27. Proszę o ustosunkowanie się do poniższych stwierdzeń: N=62	36

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Wykorzystane techniki badawcze	4
Rysunek 2. Struktura badanej grupy	5
Rysunek 3. Płeć: N=116	7
Rysunek 4. Płeć: N=62	22

Załącznik nr 2 do uchwały nr 109/XXII/2025
Rady Gminy Opatów
z dnia 18 grudnia 2025 r.

Diagnoza uzależnień behawioralnych Opatów

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE W GRUPIE DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW GMINY	4
GRUPA BADANA	4
WYNIKI BADAŃ.....	5
UZALEŻNIENIE OD GIER HAZARDOWYCH	7
UZALEŻNIENIE OD INTERNETU, TELEFONU I PORTALI SPOŁECZNOŚCIOWYCH.....	13
ZAKUPOHOLIZM	17
PRACOHOLIZM	19
UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE W ŚRODOWISKU DZIECI I MŁODZIEŻY	20
GRUPA BADANA	20
UZALEŻNIENIE OD INTERNETU I SMARTFONU	21
UZALEŻNIENIE OD HAZARDU	25
PODSUMOWANIE	30
REKOMENDOWANE DZIAŁANIA	33

WSTĘP

Terminem „uzależnienia behawioralne” określa się formy zaburzeń (nałogów) nie związanych z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych, a z niekontrolowanym wykonywaniem pewnych czynności (np. graniem w gry hazardowe). Formalnie, do grupy tych zaburzeń możemy zaliczyć jedynie zaburzenie uprawiania hazardu, natomiast nieformalnie – szereg zachowań, które stanowią przejaw patologii ze względu na intensywność ich podejmowania (i na konsekwencje, jakie ponosi jednostka), a nie sam fakt angażowanie się w nie. Zatem, poza uprawianiem hazardu, do tzw. uzależnień behawioralnych należą również zachowania przystosowawcze, np. robienie zakupów czy uprawianie ćwiczeń fizycznych, jeśli wykonywane są kompulsywnie i niosą negatywne konsekwencje dla jednostki i jej otoczenia.¹

Raport ma na celu przedstawienie wyników badań ankietowych przeprowadzonych w 2023 roku, obejmujących podstawowe problemy społeczne związane z uzależnieniami behawioralnymi.

Dane dotyczące zagrożeń behawioralnych uzyskane zostały w drodze anonimowych badań ankietowych przeprowadzonych w Gminie Opatów wśród dwóch grup reprezentujących lokalne środowiska:

- 1) dorośli mieszkańcy Gminy Opatów
- 2) młodzież szkolna z terenu Gminy Opatów

Celem przeprowadzonych badania była identyfikacja występujących w lokalnym środowisku zagrożeń związanych z uzależnieniami behawioralnymi, w szczególności obejmującymi postawy i opinie respondentów związane z:

- uzależnieniem od gier hazardowych,
- uzależnieniem od Internetu, telefonu oraz korzystania z portali w mediach społecznościowych,
- uzależnieniem od zakupów,
- uzależnieniem od pracy.

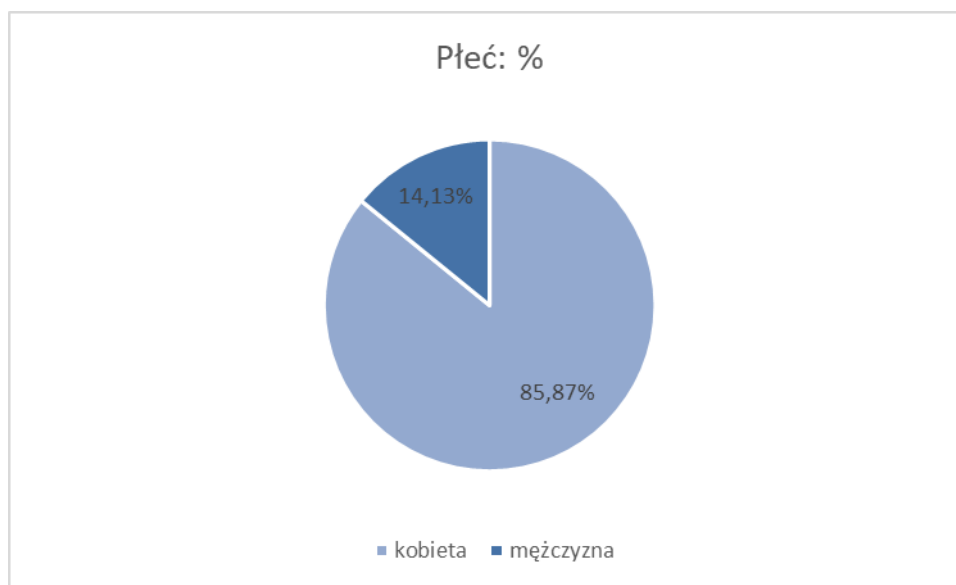
¹ Rowicka M., *Uzależnienia behawioralne. Praktyka i teoria*, Minister Zdrowia, Krajowe Biuro do spraw Przeciwdziałania Narkomanii, Warszawa 2015

UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE W GRUPIE DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW GMINY

GRUPA BADANA

Badania zostały przeprowadzone metodą **CAWI** (ang. *Computer-Assisted Web Interview* – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW – wykorzystane narzędzie badawcze to Program CORIGO rekomendowane przez ORE) – technika zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, w której respondent jest proszony o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej.

W badaniu wzięło udział 92 osoby, a w tym 85,87% kobiet oraz 14,03% mężczyzn. Średnia wieku badanych mieszkańców to 41,5 lat.

WYNIKI BADAŃ

W pierwszym pytaniu ankiety skierowanej do dorosłych mieszkańców Gminy Opatów zapytaliśmy, czy posiadają wiedzę na temat czym są uzależnienia behawioralne. Udzielone odpowiedzi wskazują, że **65,22% respondentów uważa, że posiada taką wiedzę**, natomiast 34,78% wskazało przeciwnie.

Następnie poprosiliśmy o ocenę ważności różnych problemów społecznych w środowisku lokalnym. Przyjętą w tych badaniach miarą ważności odmiennych problemów jest odsetek respondentów, którzy wskazują dany problem jako bardzo ważny i raczej istotny. Poniższa tabela przedstawia rozkład odpowiedzi uzyskanych w badaniu mieszkańców Gminy Opatów.

Jak poważne/istotne są poniższe problemy w Pana/Pani środowisku lokalnym?	<i>Bardzo istotny</i>	<i>Raczej istotny</i>	<i>Raczej nieistotny</i>	<i>Zdecydowanie nieistotny</i>
	<i>% odp.</i>	<i>% odp.</i>	<i>% odp.</i>	<i>% odp.</i>
Uzależnienie od komputera i Internetu (siecioholizm)	41,30%	38,04%	15,22%	5,43%
Zakupoholizm	16,30%	29,35%	40,22%	14,13%
Hazard	19,57%	10,87%	33,70%	35,87%
Seksoholizm	13,04%	8,70%	42,39%	35,87%
Pracoholizm	21,74%	36,96%	30,43%	10,87%
Zaburzenia odżywiania (np. jedzenioholizm, anoreksja, bulimia)	25,00%	16,30%	35,87%	22,83%

Za najistotniejsze problemy z zaprezentowanych w powyższej tabeli, mieszkańcy Gminy Opatów uznali: **uzależnienie od komputera i Internetu (79,34%), pracoholizm (58,7%), zakupoholizm (45,65%) oraz zaburzenia odżywiania (41,30%).**

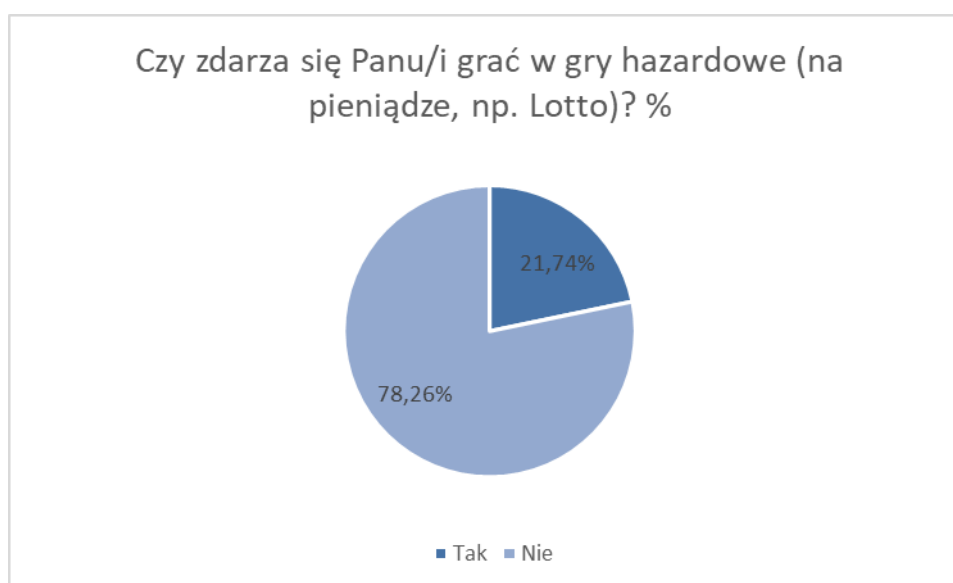
UZALEŻNIENIE OD GIER HAZARDOWYCH

Uzależnienie od hazardu należy do uzależnień behawioralnych i jest definiowane, jako powtarzające się działanie, które nie może być kontrolowane i jest ze szkodą dla osoby uzależnionej, jej wartości, zobowiązań społecznych, zawodowych, ekonomicznych i rodzinnych, oraz związanych z naruszaniem norm społecznych i prawa. Jest określane jako patologiczny hazard, nałogowe granie, hazard przymusowy. Bywa nazywane ukrytym nałogiem, bowiem w przeciwieństwie do innych uzależnień nie wywołuje widocznych dla otoczenia symptomów i można go dość łatwo ukryć. O diagnozie tego zaburzenia nie decyduje rodzaj uprawianej gry, lecz sposób grania, który z czasem staje się sensem życia dla osoby uzależnionej i główną motywacją życiową. Aktywność związana z graniem jest dominującą aktywnością, która często prowadzi do utraty pracy, rodziny, dóbr materialnych i marginalizacji społecznej. Bez względu na ponoszone koszty nałogowy hazardzista wraca do gry.

W Polsce problem patologicznego uzależnienia narasta i choć staje się coraz bardziej powszechny, to świadomość społeczna konieczności leczenia tej choroby, jak i samych form pomocowych pozostaje ciągle marginalna. Ocenia się, że ponad 380 tys. osób może być uzależnionych od gier hazardowych, a około 200 tys. jest narażonych na ryzyko uzależnienia. Uważa się, że ponad 6 mln osób cierpi i doświadcza negatywnych skutków uzależnienia swoich dzieci, rodziców, partnerów. Niebezpiecznym jest to, że inicjacja hazardowa dotyka osoby w coraz młodszym wieku. We współczesnym świecie, zagrożenie ryzykiem nałogu hazardowego jest związane z preferowanym sposobem spędzania relaksacyjnego czasu i łatwym dostępem do nowych typów hazardu np. internetowego czy publiczne miejsca pełne elektronicznych gier.²

Respondenci zostali zapytania o ich doświadczenia związane z grami hazardowymi na pieniądze. Wyniki wskazują, że wśród dorosłych mieszkańców Gminy Opatów **78,26% nigdy nie grało w gry hazardowe na pieniądze**, a 27,74% przyznało, iż uczestniczyli w takiej formie hazardu.

² www.salusprodomo.pl

Następnie zapytaliśmy ankietowaną grupę o gry hazardowe w jakie grywają. Największą popularnością cieszą się: gry Totalizatora Sportowego (75%) oraz zdraпки (65%).

W jakiego rodzaju gry hazardowe Pan/i grywa?	
Odpowiedź	%
Gra na automatach	0,00%
Zdraпки	65,00%
Wyścigi konne lub innych zwierząt –na torze	0,00%
Gry loteryjne w radio/TV	10,00%
Gry liczbowe Totalizatora Sportowego (Lotto, Multi Multi itp.)	75,00%
Zakłady bukmacherskie poza Internetem	0,00%
Gry w kasynie (ruletka, karty, inne)	0,00%
Gry i zakłady (bez względu na rodzaj) w Internecie	5,00%
Karty prywatnie (poza kasynem i poza Internetem)	0,00%

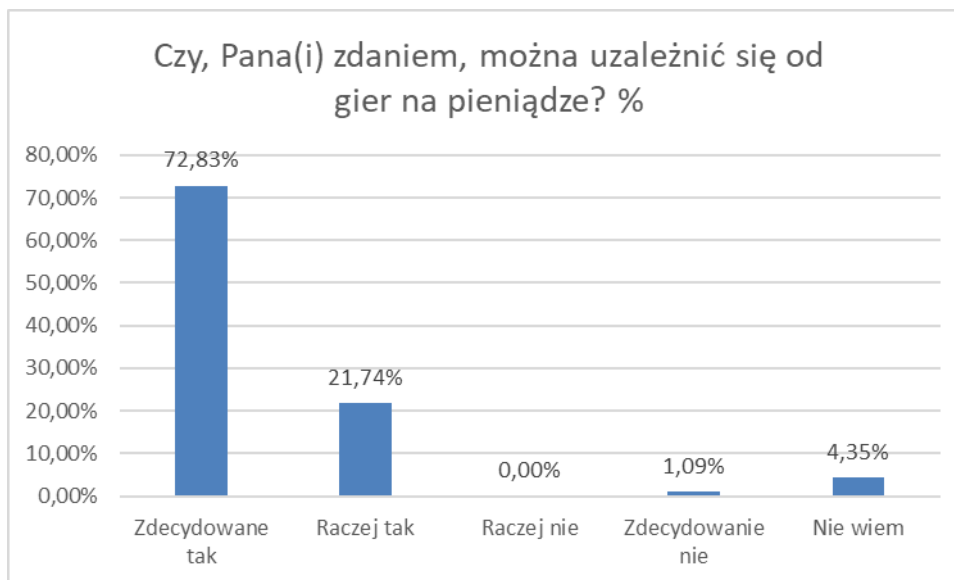
Wśród przyczyn podejmowania gier na pieniądze, na jakie wskazują badani dominują motywy finansowe oraz rozrywkowe. 55% ankietowanych przyznaje, że grywa w owe gry, ponieważ chce zasilić domowy budżet oraz mieć więcej pieniędzy na codzienne wydatki oraz 30% potrzebuje pieniędzy na jakiś „ekstra” wydatek, np. samochód, dom, podróże.

Dlaczego grywa Pan(i) w gry na pieniądze? Proszę wskazać wszystkie istotne dla Pana(i) powody?	
<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>
Chcę zasilić domowy budżet, mieć więcej pieniędzy na zwykłe codzienne wydatki	55,00%
Jest to rozrywka, „sposób na nudę”	10,00%
Mam przeczucie, że czeka mnie duża/ główna wygrana	20,00%
Potrzebuję pieniędzy na jakiś „ekstra” wydatek, np. samochód, dom, podróż	30,00%
Lubię towarzyszące grze emocje	10,00%
Gram z przyzwyczajenia, przyzwyczaile(a)m się spędzać w ten sposób czas	0,00%
Potrzebuję pieniędzy, ponieważ mam problemy finansowe	0,00%
Ze względu na związane z tym kontakty towarzyskie, gra jest elementem życia towarzyskiego	0,00%
Pomaga mi to rozładować się, uspokoić, kiedy jestem zestresowany(a) lub gdy mam kłopoty	0,00%
Trochę przegrałem(a)m i chcę się odegrać	0,00%
Jakoś tak nie mogę przestać	0,00%

Aby poznać opinię mieszkańców na temat gier hazardowych na pieniądze, przedstawiono im w ankiecie trzy stwierdzenia i poproszono o ocenę. 42,39% uważa za nieprawdę określenie „na takich grach można dużo zarobić”. 57,61% nie zgadza się z twierdzeniem: „nawet jeżeli się chwilowo przegrywa to potem można się odegrać”. 43,48% ankietowanych również uważa za nieprawdziwe zdanie „czasem trzeba od kogoś pożyczyć pieniądze, aby zainwestować w grę”.

Jaka jest Pana/Pani opinia na temat gier na pieniądze?	<i>Nieprawda</i>	<i>Nie mam zdania</i>	<i>Prawda</i>
	<i>% odp.</i>	<i>% odp.</i>	<i>% odp.</i>
Na takich grach można dużo zarobić	42,39%	50,00%	7,61%
Nawet jeśli chwilowo się przegrywa, to potem można się odegrać	57,61%	41,30%	1,09%
Czasami trzeba od kogoś pożyczyć pieniądze, żeby zainwestować w grę	43,48%	43,48%	13,04%

94,57% ankieterowanych mieszkańców Gminy Opatów jest zdania, że od grania w gry hazardowe na pieniądze można się uzależnić, **1,09%** uważa przeciwnie, a **4,35%** nie wie.

Uzależnienie od hazardu jest uznawane za przewlekłe i niewyleczalne schorzenie. Oznacza to, że powrót hazardzisty do bezpiecznego grania jest niemożliwy, zawsze wymknie się ono spod kontroli nawet, gdy przerwa w graniu była stosunkowo długa. Abstynencja od grania, nawet relatywnie długa, nie jest dowodem na wyleczenie i brak choroby.

Uzależnienie od hazardu wymaga kompleksowego leczenia psychoterapeutycznego (psychoterapia indywidualna, rodzinna) i być może włączenia psychiatrycznego leczenia farmakologicznego. Podobnie, jak w przypadku uzależnienia od alkoholu, tu również występuje mechanizm współuzależnienia rodziny jako skutek uzależnienia członka rodziny.

W kolejnym pytaniu zaprezentowaliśmy badanym cztery stwierdzenia dotyczące definiowania słów hazard i hazardzista. Respondenci wskazywali na to, które ich zdaniem najlepiej oddaje znaczenie wspomnianych słów. Najwięcej wskazań (**43,48%**) otrzymało stwierdzenie: „Szczególny rodzaj gier na pieniądze, które prowadzą do uzależnienia, a hazardzista to osoba uzależniona od gier”.

Jak Pan/Pani rozumie słowo "hazard", "hazardzista"?	
<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>
To każde zachowanie wiążące się z nieprzewidywalnymi skutkami, a hazardzista to po prostu ryzykant	15,22%
To gry na pieniądze, hazardzista to osoba grająca w gry na pieniądze	23,91%
Szczególny rodzaj gier na pieniądze: gra się o duże stawki, hazardzista to osoba ryzykująca w tych grach duże kwoty	11,96%
Szczególny rodzaj gier na pieniądze, które prowadzą do uzależnienia, a hazardzista to osoba uzależniona od gier	43,48%
Rozumiem to inaczej	5,43%

Poprosiliśmy dorosłych mieszkańców Gminy Opatów o wyrażenie swojej opinii na temat różnego rodzaju uzależnień. Respondenci dokonywali oceny zaprezentowanych uzależnień w skali od 1 do 10 (gdzie 1 to niegroźne przyzwyczajenie/nawyk a 10 to nałóg zagrażający życiu). Jeżeli chodzi o uzależnienie od różnego rodzaju substancji, to większość respondentów nie ma wątpliwości co tego, że alkoholizm (69,57% zaznaczyło liczbę 10) czy narkomania (76,09% zaznaczyło liczbę 10) są uzależnieniami zagrażającymi życiu.

W przypadku uzależnień behawioralnych wyniki badania przedstawiają się nieco inaczej:

- 11,96% badanych zaznaczyło w skali liczbę 10, jeżeli chodzi o zakupoholizm;
- 18,48% badanych zaznaczyło w skali liczbę 10, jeżeli chodzi o pracoholizm;
- 22,83% badanych zaznaczyło w skali liczbę 10, jeżeli chodzi o siecioholizm;
- 30,43% badanych zaznaczyło w skali liczbę 10, jeżeli chodzi hazard;
- 20,65% badanych zaznaczyło w skali liczbę 10, jeżeli chodzi o seksoholizm;
- 58,70% badanych zaznaczyło w skali liczbę 10, jeżeli chodzi o zaburzenia odżywiania.

Szczegółowy rozkład deklaracji przedstawia poniższa tabela

Jaka jest Pana/Pani opinia na temat różnego rodzaju uzależnień?	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>
	<i>% odp.</i>	<i>% odp.</i>	<i>% odp.</i>	<i>% odp.</i>	<i>% odp.</i>	<i>% odp.</i>	<i>% odp.</i>	<i>% odp.</i>	<i>% odp.</i>	<i>% odp.</i>
Alkoholizm	1,09%	0,00%	1,09%	0,00%	3,26%	2,17%	5,43%	14,13%	3,26%	69,57%
Narkomania	0,00%	0,00%	1,09%	2,17%	1,09%	2,17%	2,17%	14,13%	1,09%	76,09%
Nikotynizm	0,00%	1,09%	3,26%	1,09%	3,26%	10,87%	9,78%	19,57%	5,43%	45,65%
Zakupoholizm (uzależnienie od zakupów)	9,78%	2,17%	4,35%	9,78%	27,17%	16,30%	9,78%	6,52%	2,17%	11,96%
Pracoholizm (uzależnienie od pracy)	7,61%	1,09%	3,26%	7,61%	19,57%	17,39%	14,13%	9,78%	1,09%	18,48%
Siecioholizm (uzależnienie od Internetu)	6,52%	0,00%	2,17%	2,17%	10,87%	10,87%	5,43%	26,09%	13,04%	22,83%
Uzależnienie od hazardu	5,43%	0,00%	2,17%	0,00%	8,70%	4,35%	7,61%	23,91%	17,39%	30,43%
Seksoholizm	6,52%	6,52%	2,17%	4,35%	13,04%	17,39%	9,78%	16,30%	3,26%	20,65%
Zaburzenia odżywiania	2,17%	0,00%	1,09%	4,35%	5,43%	7,61%	3,26%	16,30%	1,09%	58,70%

UZALEŻNIENIE OD INTERNETU, TELEFONU I PORTALI SPOŁECZNOŚCIOWYCH

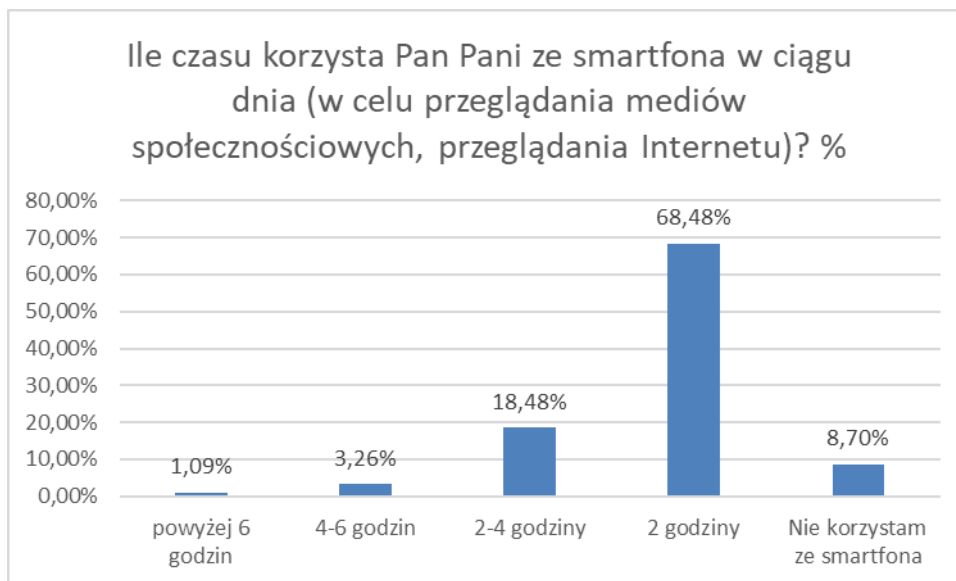
Korzystanie z komputera, Internetu oraz telefonu komórkowego we współczesnym świecie stało się zachowaniem powszechnym, dla niektórych osób nawet codziennym. W całej Europie minął już okres, w którym komputer był traktowany jako coś nieznanego czy zagadkowego. Istotne zmiany, do których przyczynił się dynamicznie rozwijający się Internet, zaistniały w sposobie życia, komunikacji, spędzaniu czasu wolnego. W obecnych czasach korzystanie z komputera jest równie popularne, jak oglądanie telewizji i używanie telefonu komórkowego. Osoby, które sprawnie poruszają się po Internecie, nie muszą wychodzić z domu, aby zrobić zakupy, zapłacić rachunki, zdalnie pracować.³

Szerokie upowszechnienie technologii informacyjnych owocuje korzystnymi zmianami we wszystkich dziedzinach aktywności ludzi. Jednocześnie stanowi źródło rozmaitych zagrożeń. Ponieważ użytkownikami technologii informacyjnych są ludzie o bardzo zróżnicowanych właściwościach, stąd różnorodność postaw i postępowań obserwowanych w takich sytuacjach. Dla jednych komputer i Internet będą wspornymi i możliwymi do racjonalnego wykorzystania narzędziami ułatwiającymi przebieg aktywności (w życiu, pracy, uczeniu się, uczestnictwie w kulturze, odpoczynku). Dla drugich będą przedmiotem uzależnień.⁴

Z odpowiedzi uzyskanych od ankietowanych mieszkańców Gminy Opatów wynika, iż **68,48% z nich korzysta ze smartfonu do 2 godzin dziennie. Od 2 do 4 godzin dziennie** korzysta 18,48%, od 4 do 6 godzin – 3,26%, powyżej 6 godzin 1,09%, 8,7% nie korzysta ze smartfona.

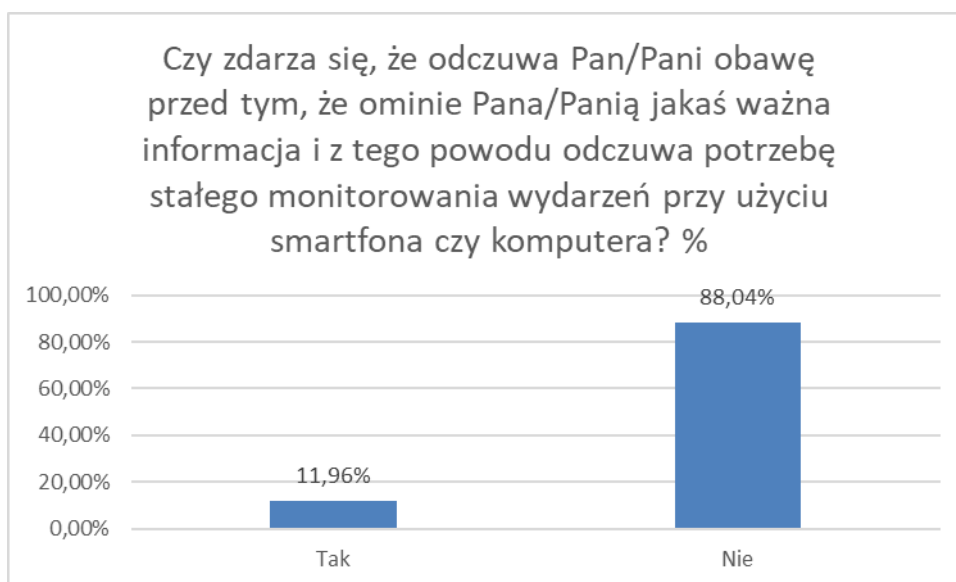
³ Hołtyń B. W jaki sposób dzieci i młodzież korzystają z komputera i Internetu? [W:] B.M. Kaja, B. Hołtyń (red.). Wspomaganie rozwoju. Psychostymulacja i psychokreacja. T. VIII. Bydgoszcz 2009: Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego.

⁴ Furmanek W., *Uzależnienie od komputera i Internetu*, *Dydaktyka Informatyki* 9, 2014, s. 49-48.

W języku angielskim rozwinięciem skrótu FOMO jest wyrażenie *fear of missing out*. Określa ono sytuację, w której osoba odczuwa przeraźliwy strach przed tym, że ominię ją jakaś ważna informacja i z tego powodu odczuwa potrzebę stałego monitorowania wydarzeń przy użyciu smartfona czy komputera. **Syndrom FOMO** w dobie Internetu i mediów społecznościowych stanowi swoistą chorobę cywilizacyjną.⁵

Wśród ankietowanych mieszkańców Gminy Opatów 11,96% przyznaje, że zauważa u siebie symptomy typowe dla FOMO.

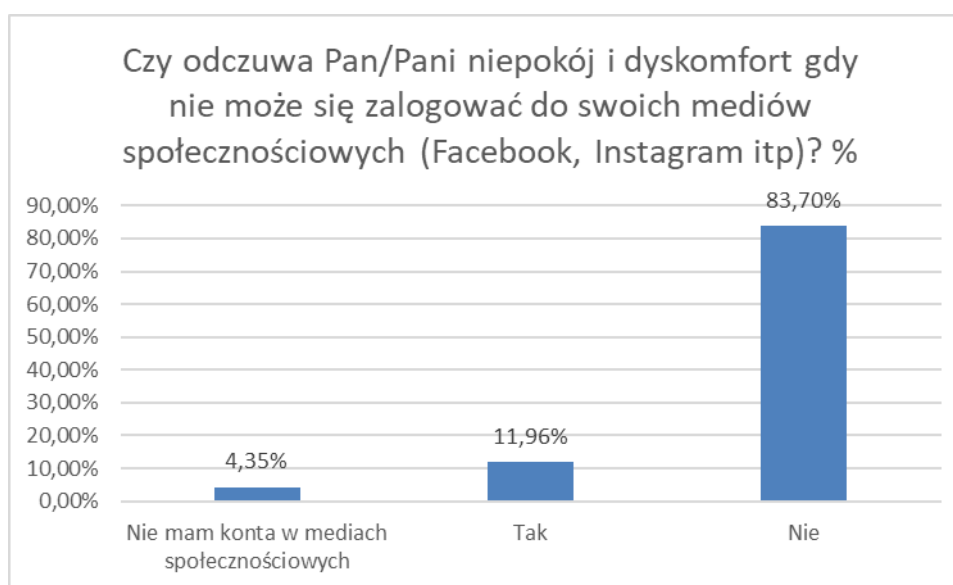

⁵ www.avigon.pl

Pojęcie „uzależnienie od Facebooka” przestało być przypuszczeniem czy uogólnieniem odnoszącym się do wszelkich mediów społecznościowych. Od niedawna używa się go oficjalnie w literaturze fachowej jako nazwę bardzo konkretnego zjawiska. To portal, który często nazywamy „zjadaczem czasu”. To niestety niebezpieczny objaw. Uzależnienie od Facebooka jest definiowane jako nadmierne zaangażowanie, które zakłóca codzienne aktywności i relacje interpersonalne.

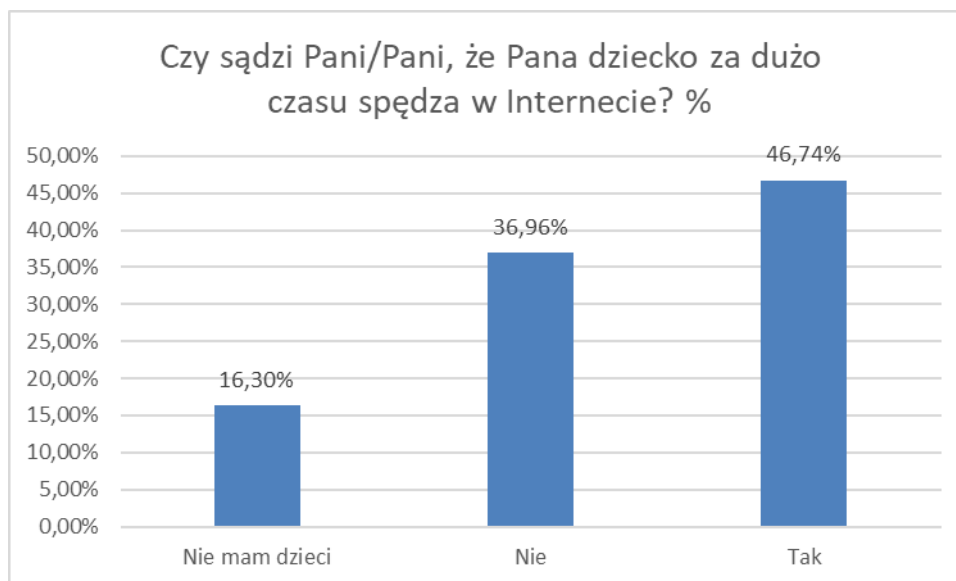
Symptodem, który możemy zaobserwować, jeśli podejrzewamy siebie lub swoje dzieci o uzależnienie od Facebooka jest niepokój i dyskomfort, kiedy nie możemy zalogować się do portalu. Jeśli uczucie, które zwykle tłumaczymy ciekawością zaczyna być natrętne, a potrzeba zalogowania się narasta, możemy mieć do czynienia z nałogiem.⁶

83,70% badanych deklaruje, że nie zauważa u siebie symptomów charakterystycznych dla uzależnienia od korzystania z portali społecznościowych, a 4,35% nie ma tam konta. Warto zauważyć, że 11,96% przyznało, że odczuwa dyskomfort i niepokój, kiedy nie może zalogować się do swoich mediów społecznościowych.

⁶ Raport KUL „Funkcjonowanie emocjonalne a uzależnienie od Facebooka oraz jego związki ze zdrowiem psychicznym”, Lublin 2018

Ostatnie pytanie w tej części ankiety skierowanej do dorosłych respondentów dotyczyło opinii na temat czasu spędzanego przez ich dzieci na surfowaniu po Internecie. 46,74% przyznało, że ich dziecko spędza „w Internecie” za dużo czasu.

Kupowanie impulsywne polega na podejmowaniu zachowania w sposób nagły i spontaniczny, na ogół pod wpływem bodźców zewnętrznych. Kupowanie impulsywne nie służy redukcji napięcia czy radzenia sobie z negatywnymi emocjami. Natomiast kupowanie kompulsywne stanowi formę radzenia sobie z negatywnymi emocjami czy stresem, zatem jest powodowane czynnikami wewnętrznymi.

Kupowanie o charakterze kompulsywnym staje się nawykowe i angażuje znacznie więcej zasobów – poznawczych (myślenie, planowanie) i finansowych (kupowanie niepotrzebnych przedmiotów). To właśnie forma kompulsywna prowadzi do uzależnienia i je podtrzymuje.

Zaburzenia kompulsywnego kupowania najczęściej pojawia się u osób młodych, a charakteryzują się powracającą, nieodpartą potrzebą kupowania (poczuciem przymusu), utratą kontroli nad kupowaniem i kontynuowaniem tej czynności pomimo świadomości negatywnych jej konsekwencji. Do negatywnych konsekwencji należą problemy w rodzinie, problemy finansowe (nierzadko powiązane, np. kłótnie dotyczące wydanych kwot), jak również problemy z prawem (np. drobne kradzieże w sklepach). W przypadku braku lub ograniczonej możliwości kupowania nasilają się negatywne emocje (np. niepokój), z drugiej jednak strony kupowanie wywołuje poczucie winy czy stany depresyjne.⁷

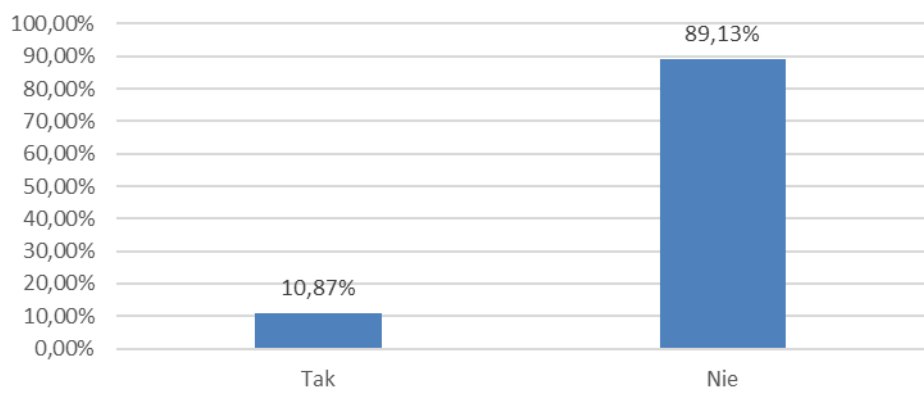
Z najnowszych badań CBOS opublikowanych w maju 2019 roku wynika, że zakupoholizm dotyczy 3,7 % populacji Polaków od 15 roku życia.⁸

Jak wskazują wyniki badań ankietowych przeprowadzonych wśród dorosłych mieszkańców Gminy Opatów, problem zakupoholizmu nie jest powszechnym w lokalnej społeczności. **89,13% wyraziło zdanie, że nie zdarzają się im niekontrolowane zakupy.**

⁷ Rowicka M., *Uzależnienia behawioralne. Praktyka i teoria*, Minister Zdrowia, Krajowe Biuro do spraw Przeciwdziałania Narkomanii, Warszawa 2015

⁸ Raport CBOS „*Oszacowanie rozpowszechnienia oraz identyfikacja czynników ryzyka i czynników chroniących hazardu i innych uzależnień behawioralnych – edycja 2018/2019*”

Czy zdarzają się Panu/Pani niekontrolowane zakupy (także on-line) po, których miewa Pan/Pani poczucie winy? %

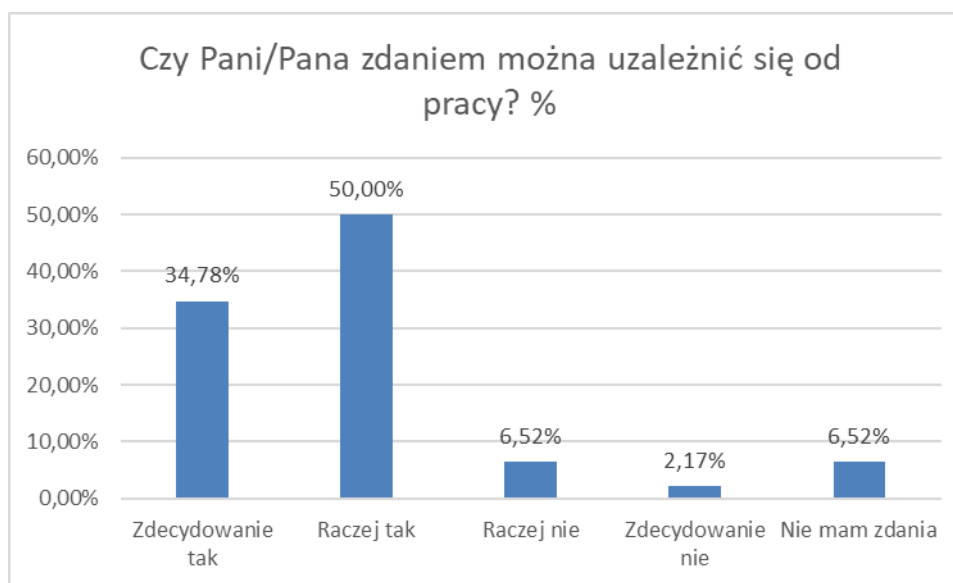

PRACOHOLIZM

Przyjmuje się, że pracoholizm to stan psychiczny charakteryzujący się przede wszystkim stałym, wewnętrznym przymusem (silną potrzebą) wykonywania pracy lub innych czynności z nią związanych, przymusem myślenia o pracy z towarzyszącym poczuciem dyskomfortu (złego samopoczucia) w sytuacjach, kiedy możliwość zajmowania się sprawami, które jej dotyczą, jest utrudniona. Jest to stan uzależnienia od wykonywanej pracy, powodujący zaburzenie równowagi między istotnymi elementami życia codziennego. O pracoholizmie można także mówić wówczas, kiedy związek jednostki z jej pracą stanowi poważną konkurencję dla innych ważnych związków, kiedy praca stała się źródłem większej satysfakcji niż życie rodzinne i inne dotychczasowe relacje i zamiłowania.⁹

Uzależnienie od pracy zostało uznane jako jedno z uzależnień behawioralnych.

Zapytano ankietowaną grupę, czy w ich opinii można uzależnić się od pracy. **Uzyskane odpowiedzi wskazują, że 84,78% jest zdania, iż od pracy można się uzależnić.**

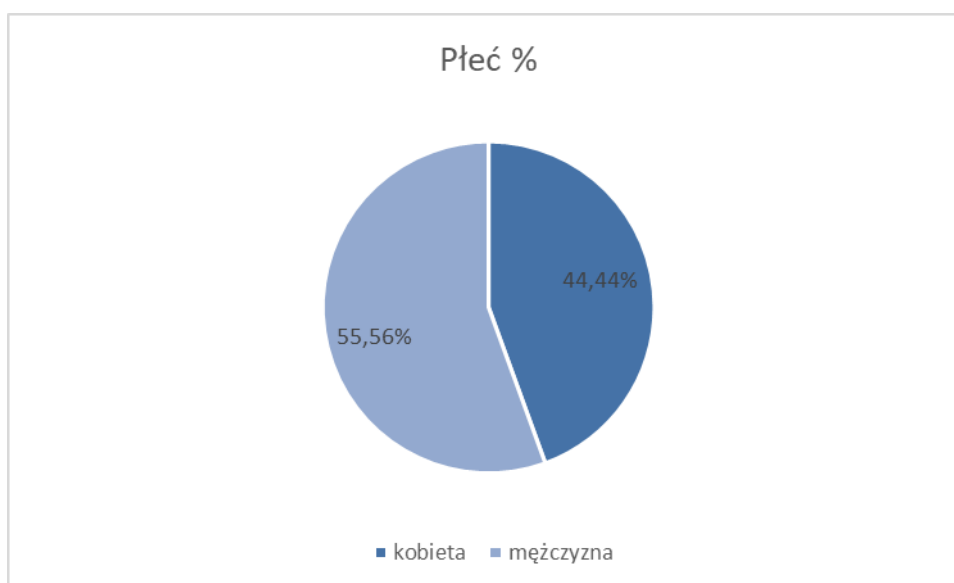
⁹ www.mp.pl

UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE W ŚRODOWISKU DZIECI I MŁODZIEŻY

GRUPA BADANA

Badanie przeprowadzono metodą CAWI (ang. *Computer-Assisted Web Interview* – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW (wykorzystane narzędzie badawcze to program CORIGO rekomendowany przez ORE) – technika zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, w której respondent jest proszony o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej. Użycie tej metody pozwala na efektywne badanie postaw uczniów. Forma ankiety internetowej jest dla młodzieży atrakcyjna oraz pozwala na upewnienie się, że na wszystkie pytania zostanie udzielona odpowiedź.

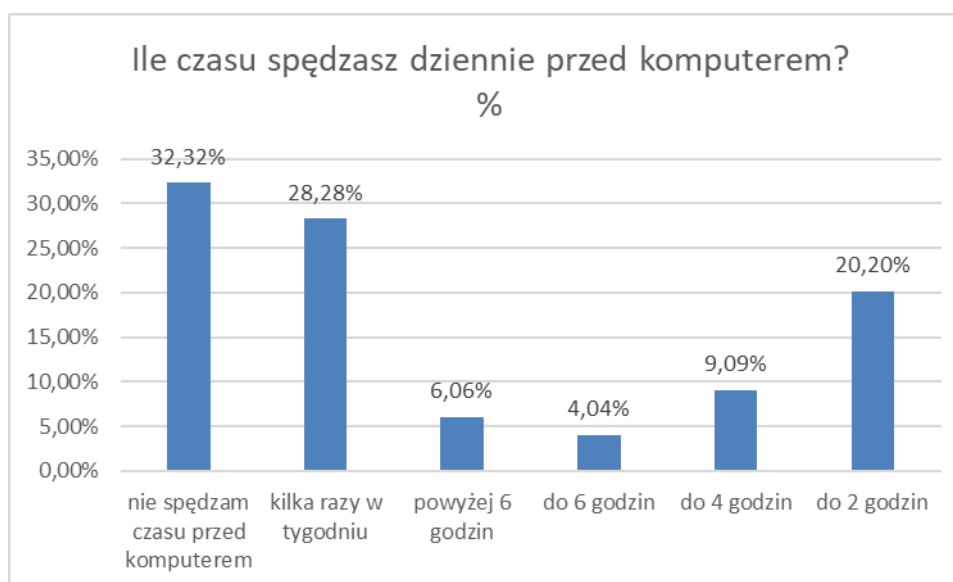
W badaniu wzięło udział 99 uczniów z terenu Gminy Opatów z klas 6 – 8 Szkoły Podstawowej. Ankietę wypełniło 44,44% kobiet oraz 55,56% mężczyzn.

UZALEŻNIENIE OD INTERNETU I SMARTFONU

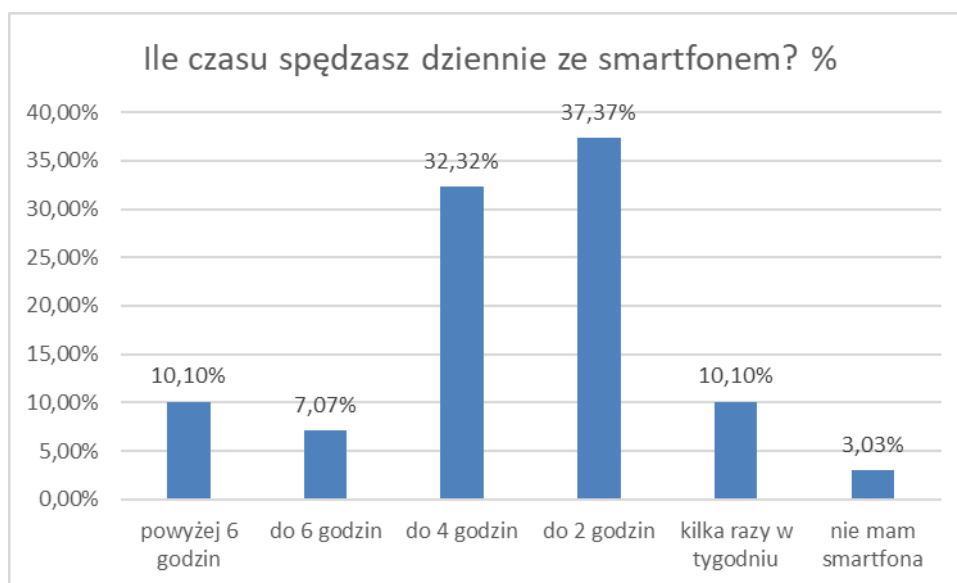
Problematyka nieprawidłowego korzystania z Internetu i komputera (w tym, nadużywanie) staje się coraz powszechniejszym zagadnieniem. Komputer i Internet oferują szeroki wachlarz aktywności – zarówno prorozwojowych (dostęp do wiedzy), jak i patologicznych (m.in. dostęp do treści pornograficznych). Jedną z najbardziej rozpowszechnionych aktywności, które można wykonywać będąc online, jest granie w gry czy korzystanie z portali społecznościach. Mimo że odpowiedzialne korzystanie z komputera i Internetu, nawet przez dzieci, niesie ze sobą wiele korzyści, to należy jednak zwrócić uwagę na potencjalne zagrożenia wynikające z nadmiernego, pozbawionego kontroli zaangażowania. Poza skrajnymi przykładami niebezpieczeństwa, jakie wiąże się z nielegalnym użytkowaniem Internetu, pozostaje obszar związany z negatywnymi konsekwencjami dla rozwoju psychospołecznego dzieci i młodzieży. Spędzanie coraz większej ilości czasu przed monitorem komputera ma konsekwencje dla zdrowia fizycznego, ale także dla rozwoju emocjonalnego i społecznego.¹⁰

Uczniowie szkół podstawowych Gminy Opatów najczęściej spędzają przed komputerem do 2 godzin dziennie (20,20%), do 4 godzin do spędza – 9,09%, powyżej 6 godzin dziennie – 6,06%, kilka razy w tygodniu (28,28%). 32,32% nie spędza czasu przed komputerem oraz 4,04% spędza czas do 6 godzin.

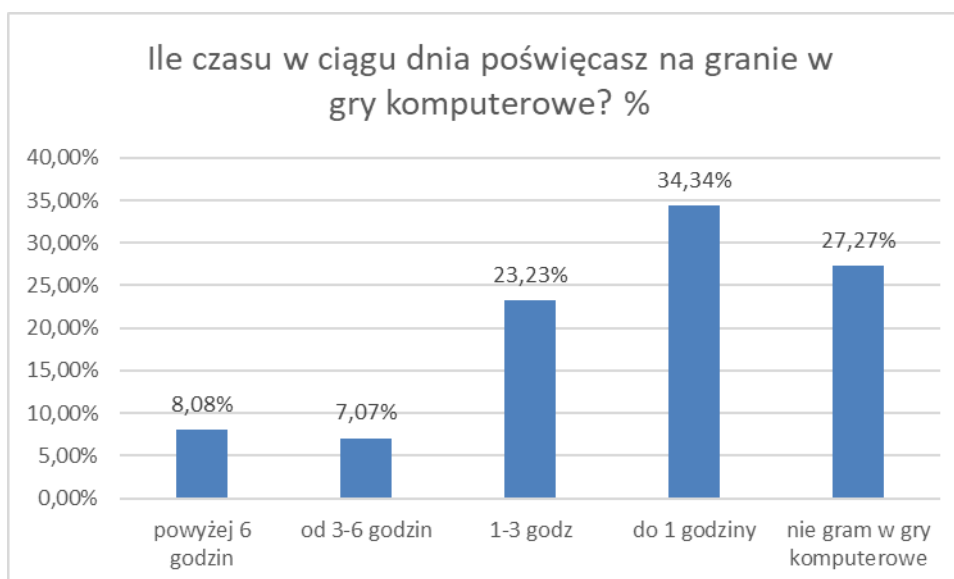

¹⁰ Rowicka M., *Uzależnienia behawioralne. Praktyka i teoria*, Minister Zdrowia, Krajowe Biuro do spraw Przeciwdziałania Narkomanii, Warszawa 2015

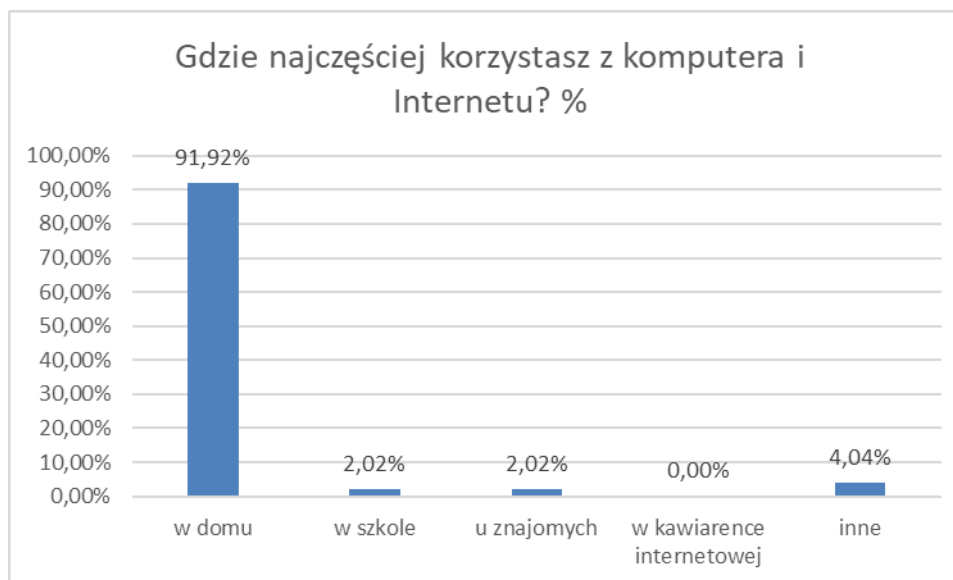
W przypadku korzystania ze smartfonu uczniowie deklarują najczęściej czas do 2 godzin dziennie (37,37%), do 4 godzin (32,32%), do 6 godzin dziennie (7,07%). Niepokojące są deklaracje uczniów mówiące o korzystaniu ze smartfonu powyżej 6 godzin dziennie (10,10%).

Zapytaliśmy uczniów, ile czasu w ciągu dnia poświęcają na granie w gry komputerowe. Optymistyczne są wskazania 27,27% uczniów mówiące, że nie grają w gry komputerowe. Do jednej godziny dziennie gra 34,34%, 23,23% zadeklarowało czas w przedziale od 1 do 3 godzin dziennie, od 3 do 6 godzin 7,07%, powyżej 6 godzin 8,08% uczniów. Należy tutaj zaznaczyć, że dzieci i młodzież, tak samo jak dorośli, nie zawsze potrafią dokonać „uczciwej” samooceny swoich negatywnych przyzwyczajajeń czy nawyków, dlatego należy mieć na uwadze, że ten odsetek w rzeczywistości może być jeszcze wyższy.

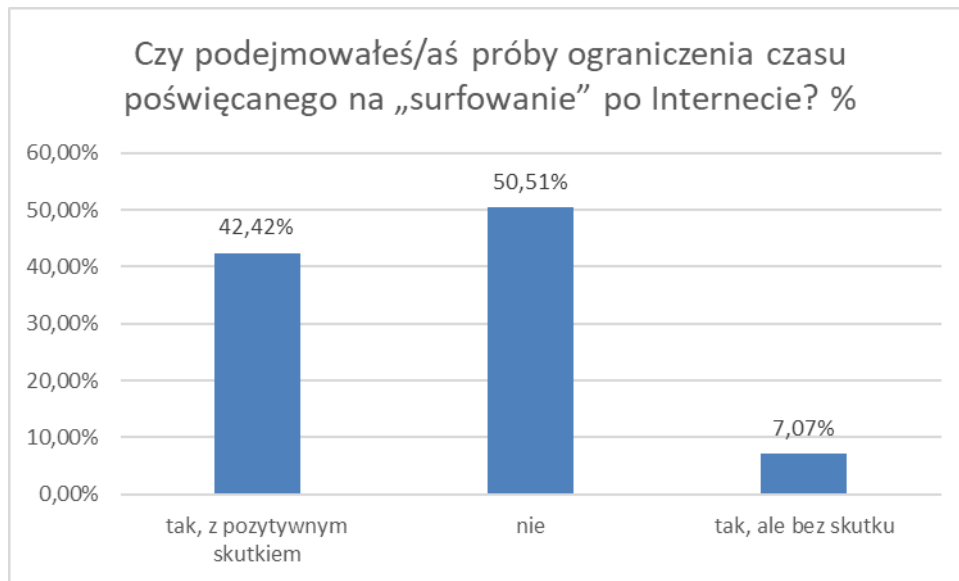

Według deklaracji uczniowie najczęściej korzystają z komputera i Internetu w domu (91,92%). Jeżeli chodzi o powody korzystania z komputera i Internetu uczniowie wskazywali kolejno na: kontakt ze znajomymi (51,52%), oglądanie filmów (50,51%), granie w gry on-line (50,51%), słuchanie muzyki (44,44%), naukę (30,30%), oraz robienie zakupów on-line (23,23%).

Z jakich powodów najczęściej korzystasz z komputera i Internetu?	
Odpowiedź	%
nauka	30,30%
kontakt ze znajomymi	51,52%
poznawanie nowych osób	7,07%
oglądanie filmów	50,51%
słuchanie muzyki	44,44%
granie w gry on-line	50,51%
robienie zakupów on-line	23,23%
prowadzenie bloga lub własnej strony	2,02%
inne	17,17%

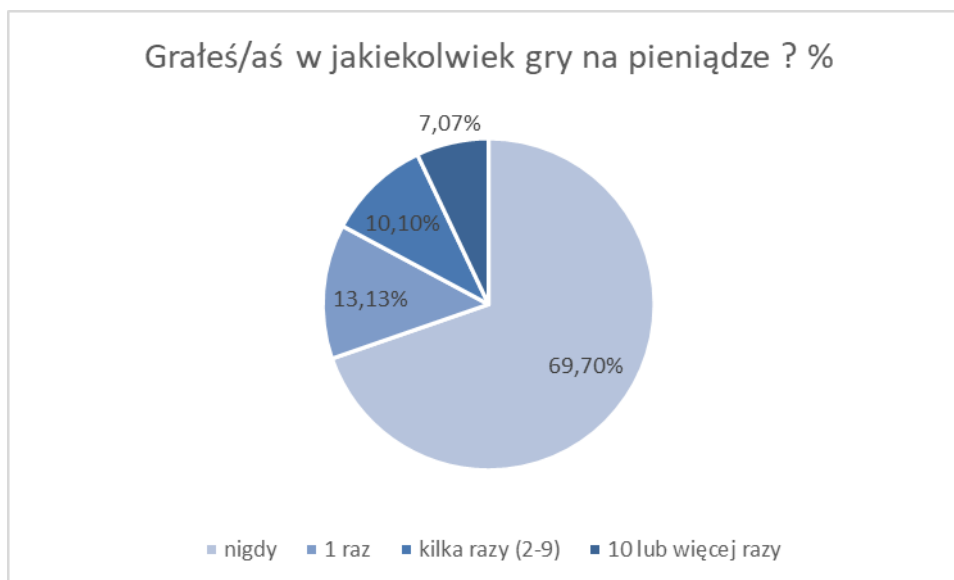
Samemu ciężko jest stwierdzić, czy czas spędzany przed ekranem komputera wymyka się spod kontroli. Najczęściej zauważają to najbliżsi i ich spostrzeżeń nie należy lekceważyć. Zapytaliśmy uczniów, czy podejmowali próby ograniczenia czasu poświęcanego na surfowanie po Internecie. Okazuje się, że 42,42% badanych z pozytywnym skutkiem ograniczyło czas poświęcany na korzystanie z Internetu.

UZALEŻNIENIE OD HAZARDU

Hazard wydaje się być rozrywką zarezerwowaną dla dorosłych, jednakże w różnorodnych grach hazardowych coraz częściej uwikłane są również dzieci i młodzież. Z badań przeprowadzonych w 2018 roku przez CBOS wynika, że w grupie młodzieży częściej narażeni na uzależnienie od gier hazardowych są chłopcy niż dziewczęta. Jednocześnie ponad połowa nieletnich nie rozmawia z rodzicami, o tym, że gra na pieniądze. Choć, w porównaniu z deklaracjami sprzed 2 lat, mniej młodych ludzi gra na pieniądze i mniej spośród nich jest zagrożonych uzależnieniem od hazardu, to w przypadku 10% chłopców zauważono symptomy wskazujące na wysoki stopień ryzyka uzależnienia od hazardu. Na tle danych zebranych w 2016 roku widoczny jest spadek zainteresowania hazardem. Jednocześnie poprzedni wynik był wyższy niż wykazany w badaniu w 2013 roku. Jak tłumaczą autorzy raportu „Młodzież 2018” – „to swego rodzaju „falowanie” zainteresowania hazardem wśród młodzieży charakterystyczne jest dla niemal wszystkich gier uwzględnionych w badaniu – wyjątek stanowią jedynie konkursy SMS-owe, w przypadku których od 2010 roku notujemy trwały trend spadkowy”. Podobnie jak w latach ubiegłych, najpopularniejszą wśród młodzieży grą typu hazardowego jest Lotto, w które grywa więcej niż co czwarty młody człowiek (28%)¹¹.

Uczniowie z Gminy Opatów w sporej większości (69,70%) nie mają doświadczenia z internetowymi grami na pieniądze. Jednakże 30,03% miało do czynienia z taką formą hazardu.

¹¹ CBOS, *Młodzież 2018*, Warszawa 2019.

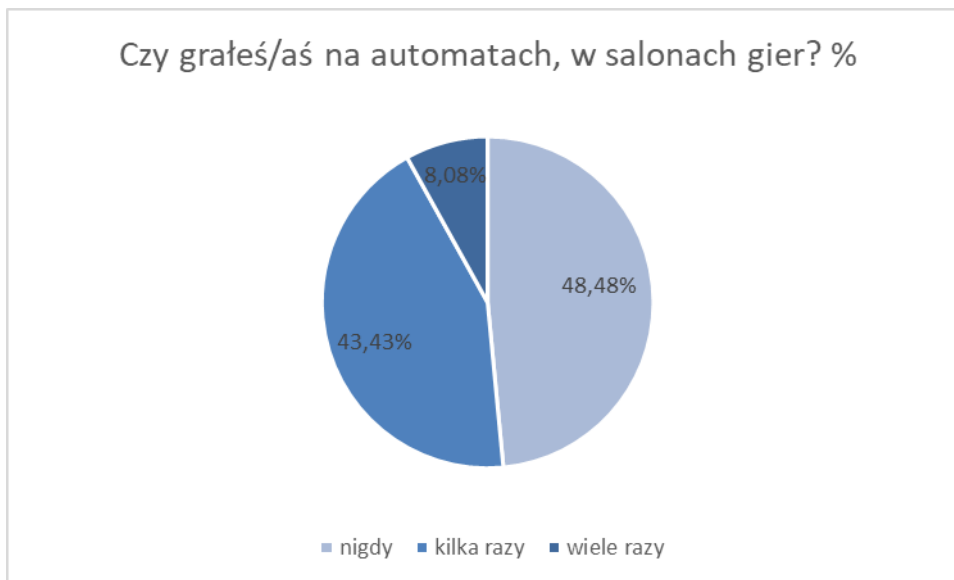
Jeżeli chodzi o rodzaj gier na pieniądze, badana grupa zadeklarowała, że najczęściej gra w: zdraпки – 33,33% oraz gry i zakłady (bez względu na rodzaj) w Internecie – 16,67%.

Jakie to były gry?	
<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>
Gry liczbowe Totalizatora Sportowego (Lotto, Multi Multi itp)	6,67%
Zdraпки	33,33%
Loterie/konkursy SMS-owe	0,00%
Automaty do gier z tzw. niskimi wygranymi	3,33%
Zakłady bukmacherskie poza Internetem	3,33%
Karty prywatnie (poza kasynem i poza Internetem)	6,67%
Gry i zakłady (bez względu na rodzaj) w Internecie	16,67%
Gry w kasynie (poza Internetem) – ruletka, karty i inne	0,00%
Wyścigi konne lub innych zwierząt –na torze	3,33%
Inne	40,00%
Nie grał ani razu w żadną z wymienionych gier w ciągu 12 miesięcy poprzedzających badanie	13,33%

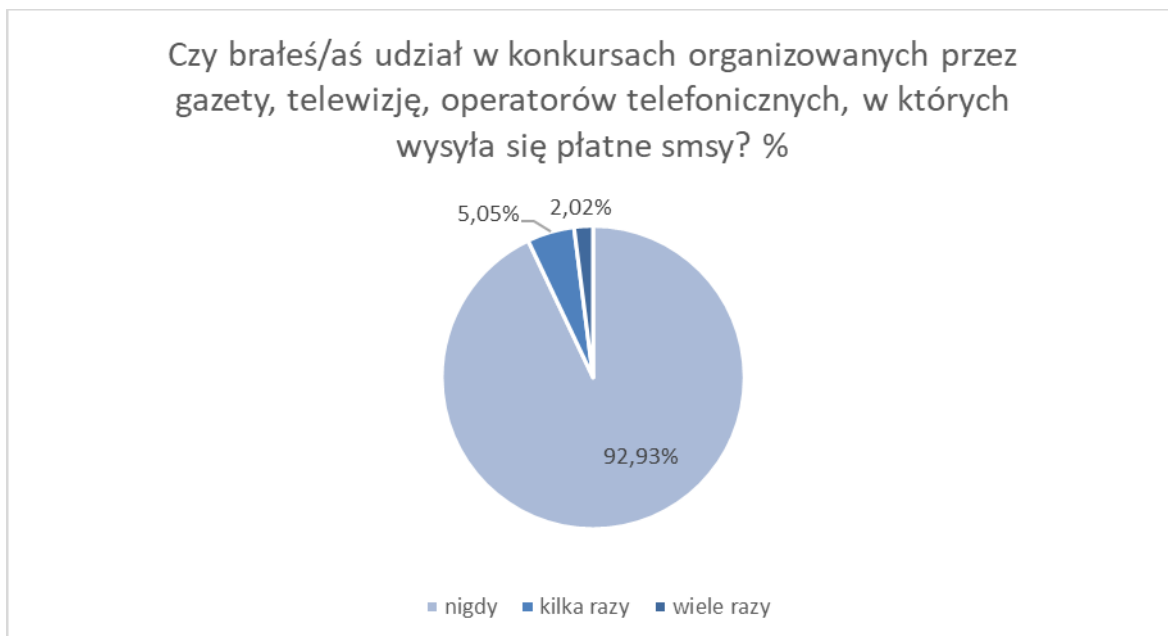
Wśród przyczyn podejmowania się gry na pieniądze, na jakie wskazują badani uczniowie dominują motywy finansowe oraz rozrywkowe. Dla 60% uczniów szkół Gminy Opatów te gry są sposobem na nudę, 23,33% uczniów lubi towarzyszące grze emocje oraz 23,33% chce mieć więcej pieniędzy na zwykłe codzienne wydatki. 20% ma przeczucie, że czeka ich duża/główna wygrana. **Niepokojące są deklaracje 6,67% uczniów wskazujące na to, iż grają i nie mogą przestać.**

Dlaczego grywasz w gry na pieniądze? Proszę wskazać wszystkie istotne dla ciebie powody	
<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>
Chcę mieć więcej pieniędzy na zwykłe codzienne wydatki	23,33%
Jest to rozrywka, „sposób na nudę”	60,00%
Mam przeczucie, że czeka mnie duża/ główna wygrana	20,00%
Lubię towarzyszące grze emocje	23,33%
Gram z przyzwyczajenia, przyzwyczaile(a)m się spędzać w ten sposób czas	10,00%
To jest modne w moim środowisku, wśród moich znajomych	6,67%
Pomaga mi to rozładować się, uspokoić, kiedy jestem zestresowany(a) lub gdy mam kłopoty	10,00%
Jakoś tak nie mogę przestać	6,67%

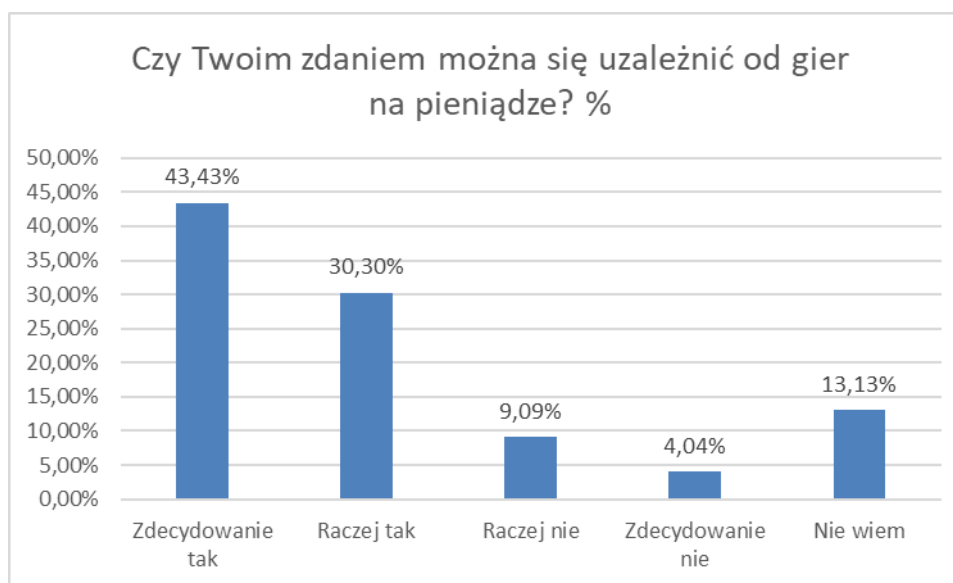
43,43% uczniów deklaruje, że przynajmniej kilka razy grało na automatach w salonach gier, a 8,08% grało wiele razy. Natomiast 48,48% wskazuje, że nie miało nigdy do czynienia z taką formą hazardu.

Jeżeli chodzi o konkursy polegające na wysyłaniu płatnych smsów organizowane przez telewizję, gazety czy operatorów telefonicznych, badania wskazują, że wśród młodzieży Gminy Opatów nie są one popularne – 92,93% nigdy nie brało w nich udziału.

73,73% ankietowanych uczniów Gminy Opatów jest zdania, że od grania w gry hazardowe na pieniądze można się uzależnić. Przeciwnego zdania jest 13,13% respondentów oraz 13,13% deklaruje brak wiedzy w tym temacie.

Uczniowie z Gminy Opatów zostali także poproszeni o ocenę powszechności występowania niektórych uzależnień behawioralnych w ich otoczeniu. **Za najbardziej powszechne¹² uczniowie uznali:** uzależnienie od smartfona i mediów społecznościowych (73,73%) oraz uzależnienie od Internetu (51,51%), zakupoholizm (31,31%), zaburzenia odżywiania (20,2%). Szczegółowy rozkład deklaracji przedstawia poniższy wykres.

Czy wśród Twoim otoczeniu jest obecne następujące zjawisko?	Popularne	Czasem występuje	Występuje bardzo rzadko	Nie występuje
	% odp.	% odp.	% odp.	% odp.
Zakupoholizm	17,17%	14,14%	16,16%	52,53%
Uzależnienie od Internetu (Sieciolizm)	27,27%	24,24%	20,20%	28,28%
Uzależnienie od hazardu (gry na pieniądze, zakłady sportowe)	1,01%	6,06%	19,19%	73,74%
Zaburzenia odżywiania (bulimia, anoreksja, jedzeniolizm)	9,09%	11,11%	20,20%	59,60%
Uzależnienie od smartfona (mediów społecznościowych)	30,30%	23,23%	23,23%	23,23%

¹² Suma odpowiedzi: popularne i czasem występuje

W ostatnim pytaniu zaprezentowaliśmy badanym uczniom cztery stwierdzenia dotyczące definiowania słów hazard i hazardzista. Respondenci wskazywali na to, które ich zdaniem najlepiej oddaje znaczenie wspomnianych słów. Najwięcej wskazań (**37,37%**) otrzymało stwierdzenie: „*To gry na pieniądze, hazardzista to osoba grająca w gry na pieniądze*”.

Jak rozumiesz określenie "hazard", "hazardzista"?	
<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>
To każde zachowanie wiążące się z nieprzewidywalnymi skutkami, a hazardzista to po prostu ryzykant	2,02%
To gry na pieniądze, hazardzista to osoba grająca w gry na pieniądze	37,37%
Szczególny rodzaj gier na pieniądze: gra się o duże stawki, hazardzista to osoba ryzykująca w tych grach duże kwoty	28,28%
Szczególny rodzaj gier na pieniądze, które prowadzą do uzależnienia, a hazardzista to osoba uzależniona od gier	19,19%
Rozumiem to inaczej	13,13%

PODSUMOWANIE

Dorośli mieszkańcy:

- 65,22% respondentów uważa, że posiada wiedzę na temat uzależnień behawioralnych, natomiast 34,78% wskazało przeciwnie.
- za najistotniejsze problemy mieszkańcy Gminy Opatów uznali: uzależnienie od komputera i Internetu (79,34%), pracoholizm (58,7%), zakupoholizm (45,65%) oraz zaburzenia odżywiania (41,30%).
- wśród dorosłych mieszkańców Gminy Opatów 78,26% nigdy nie grało w gry hazardowe na pieniądze, a 27,74% przyznało, iż uczestniczyli w takiej formie hazardu. Największą popularnością cieszą się: gry Totalizatora Sportowego (75%) oraz zdraпки (65%).
- 55% ankietowanych przyznaje, że grywa w owe gry, ponieważ chce zasilić domowy budżet oraz mieć więcej pieniędzy na codzienne wydatki oraz 30% potrzebuje pieniędzy na jakiś „ekstra” wydatek, np. samochód, dom, podróże.
- 42,39% uważa za nieprawdę określenie „*na takich grach można dużo zarobić*”. 57,61% nie zgadza się z twierdzeniem: „*nawet jeżeli się chwilowo przegrywa to potem można się odegrać*”. 43,48% ankietowanych również uważa za nieprawdziwe zdanie „*czasem trzeba od kogoś pożyczyć pieniądze, aby zainwestować w grę*”.
- 94,57% ankietowanych mieszkańców Gminy Opatów jest zdania, że od grania w gry hazardowe na pieniądze można się uzależnić, 1,09% uważa przeciwnie, a 4,35% nie wie.
- zaprezentowaliśmy badanym mieszkańcom cztery stwierdzenia dotyczące definiowania słów hazard i hazardzista. Respondenci wskazywali na to, które ich zdaniem najlepiej oddaje znaczenie wspomnianych słów. Najwięcej wskazań (43,48%) otrzymało stwierdzenie: „*Szczególny rodzaj gier na pieniądze, które prowadzą do uzależnienia, a hazardzista to osoba uzależniona od gier*”.
- respondenci dokonywali oceny zaprezentowanych uzależnień w skali od 1 do 10 (gdzie 1 to niegroźne przyzwyczajenie/nawyk a 10 to nałóg zagrażający życiu). Jeżeli chodzi o uzależnienie od różnego rodzaju substancji, to większość respondentów nie ma wątpliwości co tego, że alkoholizm (69,57% zaznaczyło liczbę 10) czy narkomania (76,09% zaznaczyło liczbę 10) są uzależnieniami zagrażającymi życiu. W przypadku uzależnień behawioralnych wyniki badania przedstawiają się nieco inaczej:

- 11,96% badanych zaznaczyło w skali liczbę 10, jeżeli chodzi o zakupoholizm;
 - 18,48% badanych zaznaczyło w skali liczbę 10, jeżeli chodzi o pracoholizm;
 - 22,83% badanych zaznaczyło w skali liczbę 10, jeżeli chodzi o siecioholizm;
 - 30,43% badanych zaznaczyło w skali liczbę 10, jeżeli chodzi hazard;
 - 20,65% badanych zaznaczyło w skali liczbę 10, jeżeli chodzi o seksoholizm;
 - 58,70% badanych zaznaczyło w skali liczbę 10, jeżeli chodzi o zaburzenia odżywiania.
- 68,48% z nich korzysta ze smartfonu do 2 godzin dziennie. Od 2 do 4 godzin dziennie korzysta 18,48%, od 4 do 6 godzin – 3,26%, powyżej 6 godzin 1,09%, 8,7% nie korzysta ze smartfona.
 - wśród ankietowanych mieszkańców Gminy Opatów 11,96% przyznaje, że zauważa u siebie symptomy typowe dla FOMO.
 - 11,96% przyznało, że odczuwa dyskomfort i niepokój, kiedy nie może zalogować się do swoich mediów społecznościowych.
 - 46,74% przyznało, że ich dziecko spędza „w Internecie” za dużo czasu
 - 89,13% wyraziło zdanie, że nie zdarzają się im niekontrolowane zakupy.
 - 84,78% jest zdania, iż od pracy można się uzależnić.

Dzieci i młodzież:

- uczniowie szkół podstawowych Gminy Opatów najczęściej spędzają przed komputerem do 2 godzin dziennie (20,20%), do 4 godzin do spędza – 9,09%, powyżej 6 godzin dziennie – 6,06%, kilka razy w tygodniu (28,28%). 32,32% nie spędza czasu przed komputerem oraz 4,04% spędza czas do 6 godzin.
- w przypadku korzystania ze smartfonu uczniowie deklarują najczęściej czas do 2 godzin dziennie (37,37%), do 4 godzin (32,32%), do 6 godzin dziennie (7,07%). Niepokojące są deklaracje uczniów mówiące o korzystaniu ze smartfonu powyżej 6 godzin dziennie (10,10%).
- optymistyczne są wskazania 27,27% uczniów mówiące, że nie grają w gry komputerowe. Do jednej godziny dziennie gra 34,34%, 23,23% zadeklarowało czas w przedziale od 1 do 3 godzin dziennie, od 3 do 6 godzin 7,07%, powyżej 6 godzin 8,08% uczniów
- według deklaracji uczniowie najczęściej korzystają z komputera i Internetu w domu (91,92%). Jeżeli chodzi o powody korzystania z komputera i Internetu uczniowie

wskazywali kolejno na: kontakt ze znajomymi (51,52%), oglądanie filmów (50,51%), granie w gry on-line (50,51%), słuchanie muzyki (44,44%), naukę (30,30%), oraz robienie zakupów on-line (23,23%).

- 42,42% badanych z pozytywnym skutkiem ograniczyło czas poświęcany na korzystanie z Internetu.
- uczniowie z Gminy Opatów w sporej większości (69,70%) nie mają doświadczenia z internetowymi grami na pieniądze. Jednakże 30,03% miało do czynienia z taką formą hazardu. Jeżeli chodzi o rodzaj gier na pieniądze, badana grupa zadeklarowała, że najczęściej gra w: zdrażki – 33,33% oraz gry i zakłady (bez względu na rodzaj) w Internecie – 16,67%.
- dla 60% uczniów szkół Gminy Opatów te gry są sposobem na nudę, 23,33% uczniów lubi towarzyszące grze emocje oraz 23,33% chce mieć więcej pieniędzy na zwykle codzienne wydatki. 20% ma przecucie, że czeka ich duża/główna wygrana. Niepokojące są deklaracje 6,67% uczniów wskazujące na to, iż grają i nie mogą przestać.
- 43,43% uczniów deklaruje, że przynajmniej kilka razy grało na automatach w salonach gier, a 8,08% grało wiele razy. Natomiast 48,48% wskazuje, że nie miało nigdy do czynienia z taką formą hazardu.
- jeżeli chodzi o konkursy polegające na wysyłaniu płatnych smsów organizowane przez telewizję, gazety czy operatorów telefonicznych, badania wskazują, że wśród młodzieży Gminy Opatów nie są one popularne – 92,93% nigdy nie brało w nich udziału.
- 73,73% ankietowanych uczniów Gminy Opatów jest zdania, że od grania w gry hazardowe na pieniądze można się uzależnić. Przeciwnego zdania jest 13,13% respondentów oraz 13,13% deklaruje brak wiedzy w tym temacie.
- za najbardziej powszechne¹³ uzależnienia behawioralne występujące w ich otoczeniu uczniowie uznali: uzależnienie od smartfona i mediów społecznościowych (73,73%) oraz uzależnienie od Internetu (51,51%), zakupoholizm (31,31%), zaburzenia odżywiania (20,2%).
- w ostatnim pytaniu zaprezentowaliśmy badanym uczniom cztery stwierdzenia dotyczące definiowania słów hazard i hazardzista. Respondenci wskazywali na to, które ich zdaniem najlepiej oddaje znaczenie wspomnianych słów. Najwięcej wskazań (37,37%) otrzymało stwierdzenie: „*To gry na pieniądze, hazardzista to osoba grająca w gry na pieniądze*”.

¹³ Suma odpowiedzi: popularne i czasem występuje

REKOMENDOWANE DZIAŁANIA

Profilaktyka jest systemową odpowiedzią na zjawiska uznawane za zagrożenie dla zdrowia publicznego. W tym sensie dotyczy również tzw. nałogów behawioralnych, które wiążą się z licznymi szkodami zdrowia somatycznego, psychicznego oraz negatywnymi skutkami funkcjonowania społecznego. Profilaktyka to zapobieganie problemom, zanim one wystąpią lub minimalizowanie szkód związanych z podejmowaniem zachowań ryzykownych. Z tego względu adresatami oddziaływań profilaktycznych są najczęściej ludzie młodzi, ale nie można też zapomnieć o osobach dorosłych. Skuteczna profilaktyka prowadzona wśród młodzieży może zmniejszyć koszty związane z leczeniem nałogów behawioralnych u osób dorosłych, a także zmniejszyć wydatki publiczne związane z naprawianiem szkód społecznych powstałych w wyniku tych problemów.

Rekomenduje się:

- **Upowszechnianie wiedzy na temat uzależnień behawioralnych w środowisku lokalnym i szkolnym** – dystrybuowanie materiałów o charakterze informacyjno-edukacyjnym (ulotki, plakaty, filmy), organizowanie wydarzeń (lokalne imprezy powiązane z przedmiotową tematyką, spotkania dla rodziców, warsztaty dla dzieci i młodzieży szkolnej, pogadanki i otwarte spotkania ze specjalistami) i prowadzenie kampanii społecznych.
- **Szeroko pojęte edukowanie** – szkolenia dla nauczycieli i pedagogów, terapeutów uzależnień, pracowników socjalnych i służb pomocy społecznej, policji, lekarzy, osób zaangażowanych w prace Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- **Pedagogizację rodziców** – spotkania ze specjalistami z zakresu uzależnień w tym behawioralnych.
- **Współpracę między instytucjami** funkcjonującymi na terenie gminy celem możliwie szybkiego podjęcia działań profilaktycznych i interwencyjnych.

Kierunki działania	Zakres i Formy i realizacji zadania	Jednostka organizacyjna biorąca udział w zadaniu	Termin realizacji
<p>1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem; od alkoholu i narkotyków</p>	<p>1) Informowanie społeczności lokalnej o możliwościach uzyskania pomocy w zakresie terapii w ramach poszerzenia i podnoszenia jakości oferty pomocy psychologicznej zgodnie z założeniami NPZ</p> <p>2) Informowanie o skutkach choroby alkoholowej, narkotykowej oraz uzależnień behawioralnych (rozprowadzanie ulotek, broszur i poradników) w ramach edukacji zdrowotnej, o której mowa w NPZ</p> <p>3) Oświata zdrowotna i możliwość uzyskania pomocy farmakologicznej. Zakup materiałów edukacyjnych dla pacjentów (ulotki, broszury, poradniki)</p> <p>4) Kontynuacja działalności punktu informacyjno-konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz członków ich rodzin w ramach zwiększenia dostępności specjalistycznej pomocy, dla osób doznających przemocy w rodzinie, o której mowa w NPZ Konsultacje dla osób uzależnionych i współuzależnionych</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyposażenie Punktu Konsultacyjnego w materiały: książki, broszury, plakaty, ulotki - materiały biurowe i wyposażenie - prenumerata czasopism o tematyce przeciwalkoholowej i narkotykowej - remont pomieszczenia 	<p>GKRPA, GOPS, nauczyciele, księża, Punkt Konsultacyjny</p> <p>Ośrodki zdrowia, GKRPA, szkoły</p> <p>Ośrodki zdrowia,</p> <p>Punkt Konsultacyjny pedagog i psychoterapeuta, policjant, prawnik</p> <p>Sekretarz Komisji</p>	<p>CIĄGŁY</p> <p>CIĄGŁY</p>

	5) Uczestnictwo osób uzależnionych od alkoholu w zajęciach terapeutycznych w Poradni Przeciwalkoholowej w Kłobucku lub grupie terapeutycznej w Opatowie	Terapeuta – umowa zlecenie	CIĄGŁY	
2. Udzielenie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe oraz narkotykowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie	1) Pomoc dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym poprzez finansowanie zajęć i programów socjoterapeutycznych lub opiekuńczo-wychowawczych, dofinansowanie obozów i kolonii dla dzieci w ramach poszerzenia i udoskonalenia ofert realizacji programów profilaktycznych z zakresu problematyki alkoholowej, narkotykowej oraz uzależnień behawioralnych, o której mowa w NPZ	GOPS	CIĄGŁY	
	2) Współdziałanie z organizacjami pozarządowymi oraz kościołami i związkami wyznaniowymi w zakresie udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą, oddziaływania na osoby stosujące przemoc oraz podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy domowej	GOPS, GK RPA Punkt Konsultacyjny Zespół Interdyscyplinarny		
	3) Wspieranie różnorodnych działań pomocowych dla osób doświadczających przemocy domowej, w tym procedury „Niebieskiej Karty”	GOPS, GKRPA we współdziałaniu z Policją, Zespół Interdyscyplinarny		<i>Wg potrzeb</i>
	4) Inicjowanie wizytacji środowisk patologicznych przez zespoły interdyscyplinarne, policję, opiekę społeczną,			
	5) Współfinansowanie zajęć opiekuńczo-wychowawczych, zawierających programy profilaktyczno-edukacyjne, ukierunkowane na problemy alkoholowe, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych, w ramach poszerzenia i podnoszenia jakości oferty opiekuńczo-wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym o której mowa w NPZ	GOPS GKRPA		CIĄGŁY

	<p>6) Współfinansowanie kosztów związanych z utrzymaniem pomieszczenia świetlicy w Iwanowicach Dużych</p> <p>7) Dofinansowanie programów profilaktycznych realizowanych poprzez Fundację Chrześcijańską "ADULLAM" _</p> <p>8) Kontynuowanie działalności telefonu zaufania</p>	Sekretarz Komisji	CIĄGŁY
<p>3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii i uzależnień behawioralnych, w szczególności dla dzieci i młodzieży w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych</p>	<p>1) Organizowanie lokalnych i regionalnych kampanii i innych działań edukacyjnych</p> <p>a) w tym programów rekomendowanych przez KCPU z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej) o której mowa w NPZ</p> <p>b) zakup materiałów informacyjnych i we współpracy z policją, rozpowszechnianie ich w czasie kontroli drogowych oraz podczas pogadarek profilaktycznych w szkołach</p>	<p>GKRPA, Policja, Szkoły, Ośrodki Zdrowia</p> <p>Sekretarz Komisji, Policja</p>	<p>CIĄGŁY</p> <p>CIĄGŁY</p>
	<p>2) Współpraca ze środowiskiem lekarskim, GOPS, Policją, nauczycielami, księżmi, zespołem Interdyscyplinarnym, z Powiatową Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną w Kłobucku w ramach redukcji szkód, rehabilitacji i reintegracji społecznej osób uzależnionych, zgodnie z zapisami w NPZ</p>	<p>Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki</p>	
	<p>3) Wspieranie i dofinansowanie pozalekcyjnych zajęć, jako integralnego elementu programów profilaktycznych, uwzględniając zagadnienia związane ze zdrowym stylem życia dla dzieci i młodzieży w ramach profilaktyki uzależnień, o której mowa w NPZ.</p> <p>a. nauka gry na instrumentach</p> <p>b. wyjazdy na pływalnie</p> <p>c. biegi familijne</p> <p>d. udział w Dniu Dziecka, udział w spotkaniu z</p>	<p>Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki</p> <p>Dyrektorzy szkół</p> <p>Lokalne Stowarzyszenia Sportowe, Parafie</p>	

	<p>Mikołajem</p> <p>e. „Wiosną zaszczepmy w młodych trzeźwość”</p> <p>f. Warsztaty z udziałem Kobiet z terenu Gminy Opatów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tworzenie palm wielkanocnych i wieńcy dożynkowych jako alternatywa dla nałogów - plenery malarskie <p>g. „Muzyka łagodzi obyczaje”</p> <p>h. „Co nam w duszy gra”</p> <p>i. „Poczuj życia rytm”</p> <p>j. wyjazdy do teatru, kina i Filharmonii</p> <p>k programy profilaktyczno-artystyczne</p> <p>l. organizowanie imprez rekreacyjno-sportowych szkolnych i gminnych:</p> <p>Profilaktyka przez sport</p> <ul style="list-style-type: none"> - warto żyć na sportowo - „Rok w ruchu -sport, taniec i wspólna zabawa dla zdrowia i rodziny” <p>m. zajęcia sportowe jako rozbudzanie zainteresowań własnym zdrowiem i rozwojem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - roztańczona szkoła - roztańczone przedszkole - zajęcia z rytmiki - zajęcia taneczno-wokalne - zajęcia plastyczne <p>ł. „Włącz myślenie – bezpieczna sieć”</p> <p>m. „Aktywna przerwa z gra planszową”</p> <p>n. „Każdy może zostać strażakiem”</p> <p>o. „Radość z życia wolnego od uzależnień”</p> <p>p. „Podaruj dziecku prezent” – rodzinę bez nałogów”</p> <p>r. Program profilaktyczny „W Parku”</p> <p>s. Kurs samoobrony dla Kobiet z Gminy Opatów</p> <p>4) Dofinansowanie zakupu nagród, gadżetów profilaktycznych, niezbędnych do realizacji działań związanych z problemem uzależnień, profilaktyką oraz</p>	<p>Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki</p>	
--	---	---	--

	<p>promocją zdrowia np. podczas organizowanych konkursów, turniejów, szkoleń, zajęć opiekuńczo-wychowawczych w ramach profilaktyki uzależnień, o której mowa w NPZ.</p> <p>5) dożywianie dzieci uczestniczących w zajęciach opiekuńczo-wychowawczych</p> <p>6) w ramach upowszechniania standardów i procedur profilaktyki, o których mowa w NPZ ,problematykę uzależnień behawioralnych, uzależnień od alkoholu i narkomanii przekazywać na spotkaniach Młodzieżowej Akademii Życia oraz rodzicom na wywiadówkach szkolnych</p> <p>7) Zwrócenie szczególnej uwagi na uczniów ze środowisk patologicznych celem przeciwdziałania znęcaniu się rodziców nad dziećmi – ścisła współpraca nauczyciel – rodzic – lekarz – psycholog ,pedagog szkolny</p> <p>8)Kontynuacja konkursów na temat szkodliwości picia alkoholu - konkurs plastyczny o tematyce antyalkoholowej i porządku publicznego „Znam zasady ruchu drogowego” - inne konkursy o tematyce przeciw uzależnieniom</p> <p>9) Udział w biegach OTUA Parzymiechy – dofinansowanie do nagród</p> <p>10)zakup i wypożyczanie filmów i książek o tematyce uzależnień, zgromadzonych w kąciku profilaktycznym w GBP w Opatowie, w oparciu o nie - prowadzenie zajęć w szkołach</p>	<p>GOPS GKRPA</p> <p>Dyrektorzy szkół opiekun MAŻ Pełnomocnik Wójta</p> <p>Dyrektorzy szkół Wychowawcy klas GKRPA, GOPS</p> <p>Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki Dyrektorzy Szkół</p> <p>Dyrektor GBP, GKRPA, Szkoły</p>	
--	--	---	--

	<p>11) Prowadzenie programów edukacyjnych dla rodziców w szkołach przez lekarzy i psychologów m.in. na temat uzależnienia , w ramach upowszechniania standardów i procedur profilaktyki, o których mowa w NPZ</p> <p>12) Kontynuacja działalności Młodzieżowej Akademii Życia W Opatowie</p> <p>13) Kontynuowanie współpracy z lokalnymi mediami</p> <p>14) Redagowanie strony internetowej poświęconej tematyce przeciwdziałaniu alkoholizmowi i innym uzależnieniom.</p> <p>15) W ramach profilaktyki uniwersalnej, o której mowa w NPZ, organizowanie festynów, obchodów np. dni trzeźwości, debat lokalnych w celu zwiększenia widoczności prowadzonych kampanii - zakup aparatu fotograficznego</p>	<p>GKRPA we współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną GKRPA, Szkoły, Policja, Ośrodki Zdrowia</p> <p>Opiekun MAŻ</p> <p>GKRPA</p> <p>Sekretarz Komisji</p> <p>Sekretarz Komisji Informatyk UG</p>	
<p>4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów uzależnień od alkoholu i narkomanii</p>	<p>1. Wspomaganie w ramach poszerzania i udoskonalania oferty realizacji programów profilaktycznych, o której mowa w NPZ, inicjowanie i wspieranie lokalnych nowatorskich programów profilaktycznych z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych.</p> <p>2. W ramach redukcji szkód i reintegracji społecznej osób uzależnionych , zgodnie z zapisami w NPZ a) dofinansowanie: - Stowarzyszeń i organizacji realizujących zadania w</p>	<p>GKRPA</p> <p>Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki</p>	

	<p>zakresie profilaktyki</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kłobuckie Stowarzyszenie Rodzin Abstynenckich ATOL - świetlic środowiskowych <p>b) współorganizowanie ogólnopolskiego Przeglądu Twórczości Klubów Abstynenckich w Olsztynie k. Częstochowy</p> <p>c) współpraca z organizacjami pozarządowymi realizującymi zadania w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień od alkoholu i narkomanii, a także wymiana informacji, konsultacje, wspólne inicjatywy na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałaniu narkomanii</p> <p>3. W ramach edukacji kadr, o której mowa w NPZ, umożliwienie dostępu do szkoleń przedstawicieli różnych zawodów stykających się w swej pracy z osobami z problemami alkoholowymi</p> <p>4. Szkolenia dla członków GKRPA wraz kosztami dojazdu na szkolenie</p>	<p>GKRPA</p> <p>Sekretarz Komisji</p>	
<p>5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13¹ oraz 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego</p>	<p>Zwiększenie skuteczności w przestrzeganiu prawa w zakresie sprzedaży napojów alkoholowych, zgodnie z założeniami NPZ, poprzez kontynuowanie kontroli punktów sprzedaży alkoholu na terenie gminy Opatów.</p> <p>W przypadku stwierdzenia sprzedaży alkoholu – osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwym</p> <ul style="list-style-type: none"> - osobom do lat 18 - na kredyt lub pod zastaw, wszczęcie procedury dotyczącej wstrzymania koncesji i skierowania wniosku o ukaranie do Sądu./ 	<p>Zespół kontrolny</p>	<p>wg potrzeb</p>

	Dotyczy to również handlu alkoholem niewiadomego pochodzenia, reklamy i promocji napojów alkoholowych z wyjątkiem piwa		
6. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu	Odbywanie posiedzeń Komisji, kierowanie na badania. Złożenie wniosku o wszczęciu postępowania do Sądu Rejonowego	GK RPA , Zespół ds. rozpatrywania wniosków o leczenie	wg potrzeb
7. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	1.Podnoszenie kwalifikacji członków Gminnej Komisji RPA 2.Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji RPA: a. członkom Komisji skierowanym na szkolenia, konferencje, seminaria podnoszące kwalifikacje w dziedzinie profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie i środowisku szkolnym, przysługuje zwrot kosztów przejazdów oraz diety w wysokościach i na zasadach określonych w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie należności przysługujących pracownikom zatrudnionym w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej b. - za pracę obejmująca zakres działań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zryczałtowane wynagrodzenie miesięczne otrzymuje: - Przewodniczący Komisji –600zł za pełnienie funkcji Przewodniczącego GKRPA oraz pełnienie dyżuru w Punkcie Konsultacyjnym 2 razy w miesiącu po 1 godz.. - Sekretarz Komisji – 700 zł za prace na rzecz GKRPA -Pozostałym członkom komisji za udział w posiedzeniu		wg potrzeb

	<p>komisji ,zespołów kontrolujących, zespołów rozpatrujących indywidualne sprawy –200zł za posiedzenie - za udział członka GK RPA w rozprawie sądowej w charakterze oskarżyciela publicznego – 100 zł 3. Inne wydatki – delegacje, opinie biegłych, koszty sądowe</p>		
	<p>Z opracowanym programem zapoznać GK RPA, Wójta Gminy i Radę Gminy</p>	<p>Przewodniczący Komisji Pełnomocnik Wójta</p>	<p>IV kwartał</p>
	<p>Zapewnić finansowanie programu zatwierdzonego Uchwałą Rady Gminy, z bieżących wpływów z zezwoleń.</p>	<p>Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki Skarbnik Gminy</p>	<p>CIĄGŁY</p>